

ŽELEZAR

TEDNIK — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SZ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 12. JUNIJA 1975

ŠTEVILKA: 23. LETO: XVII

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Naslov: Uredništvo Železkarja, SZ — Železarna Jesenice. Številki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: GP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72.

V MAJU LETOŠNJI NAJVIŠJI OSEBNI DOHODKI

Pred nami ali bolje rečeno za nami je mesec maj, ki je eden izmed treh mesecev v letu, v katerem pri obračunu nastopata po dva praznična dneva. Značilnost je v tem, da se posamezniku, ki na praznični dan dela, zaslužek podvoji, ostalim pa se dnevi praznikov plačajo enako kot dopust. Razen tega smo tik pred praznikom, 1. majem, vsi skupaj prejeli nagrade ob proglasitvi delovnih jubilejev, proti koncu meseca pa še izplačilo regresov za letni dopust.

Toliko za samo osvežitev, ker čas tako beži, da so dogodki, stari en mesec, že kar preteklost. Obe vzporedni izplačili se sicer ne všteta v prikaz izplačanih, rednih osebnih

dohodkov, ker bremenita sklad skupne porabe, imate pa brez dvoma vsaj kratkotrajen vpliv na naš osebni proračun. Najprej pogledimo primerjalno razpredelnico:

Obdobje	št. ur na os	din/h	din/os	popr. % ucin.	indeks OD 1974 100	indeks življ. str.
leto 1974	190.0	15.53	2.952	27.07	100.0	100.0
jan. 75	196.5	17.11	3.362	30.12	113.9	114.7
febr.	178.3	18.98	3.384	30.16	114.6	116.5
marec	190.0	18.18	3.453	29.43	116.9	117.6
I. četrt.	188.2	18.06	3.400	29.90	115.2	116.3
april	190.4	18.38	3.498	30.61	118.5	118.6
maj	192.9	18.79	3.624	30.22	122.8	119.8
I-IV 1975	189.5	18.27	3.463	30.10	117.3	117.5

Kot je razvidno iz razpredelnice, se je mesec maj s povprečjem le nekoliko »odlepil« od predhodnih mesecev, kar smo tudi računali. Višji osebni dohodek smo dosegli zaradi vpliva praznikov in spremembe pri dodatku za delovno dobo. Vendar tako kot se pojavljajo pozitivni vplivi, tako se tudi negativni, med katere v maju štejemo predvsem za odstotek nižjo stimulacijo na operativni program, dalje 0,39 % nižji učinek ter nekaj manj koriščenih sobotnih dopustov.

S tem, ko smo vsaj v grobem analizirali gibanje za vso Železarno, pa je dinamika med obrati bolj pestrta. Celotna TOZD Talinice izkazuje za 232 din na osebo ali 6,83 % več kot prejšnji mesec. V TOZD ni obrata, ki bi dosegel nižje izplačilo, opravljenih pa je tudi 5,2 uri na osebo več. TOZD Valjarne izkazuje 79 din ali 2,35 % več, vendar sta med njimi

obrat valjarne profilov in valjarna 2400, ki imata nižje izplačilo, v glavnem zaradi manjšega števila ur, čeprav je doseženi osebni dohodek na uro višji od aprilskega. Izrazit plus 449 din ali 13,3 % je dosežen v valjarini žice, kar je pogojeno s 14,4 ure daljšim časom in 5 % višjo stimulacijo na operativni program.

V TOZD Hladna predelava je povišanje manjše, saj znaša le 57 din ali 1,78 %, pa tudi pri obratih se pojavljajo le manjše razlike, vendar obojestransko v plus in minus. TOZD VET ima za 157 din ali 4,14 % višje izplačilo, ki je doseženo predvsem zaradi nekoliko daljšega časa

in pa spremembe odstotka dodatka za delovno dobo. Ker se v obratu plavž izvaja redno večje popravo plavža I, imajo čisti vzdrževalni obrati tudi visoko število ur, ki presegajo normalni čas tudi za 18 %, medtem pa so strojne delavnice svoj delovni čas omejile le na 188,5 ur, kar je nižje od prejšnjega meseca in tudi nižje od povprečnega časa v Železarni. Ker je čas v sedanjem sistemu eden izmed važnejših elementov pri doseganju osebnega dohodka, moramo ob takem pojavu razumeti tudi nastajajoče razlike pri izplačilu.

Zaradi popravila plavža I je v maju prišlo tudi do določenih motenj pri izpolnjevanju operativnih programov, tako da smo morali v štirih primerih upoštevati objektivne razloge pri izračunavanju stimulacije, ki pa je za vso Železarno kljub temu odstotek nižja od aprilske.

Po sklepu 26. seje odbora za dohodek in nagajevanje, smo v maju uveljavili takšen odstotek dodatka za delovno dobo in izkušnje, kot ga dovoljuje sindikalna lista. V masi pomeni to okrog 25 milijonov starih din ali dober odstotek več kot doslej, pri posamezniku pa bodo razlike nekoliko večje, kar bomo kasneje analizirali, saj v tem trenutku razpolagamo le s skupnimi podatki.

Primerjava gibanja osebnih dohodkov z indeksom življenjskih stroškov v razpredelnici je le približna, saj so uradni podatki objavljeni le do meseca maja t. j. za prvo četrtletje. Ker pa vlada tudi na tem področju določena zakonitost gibanja navzgor, se običajno dejanski podatki pokrivajo s predvidenimi.

SM

KAKŠNE SO NAŠE OBVEZNOSTI ZA LETO 1975?

Pri vseh razpravah o obremenitvi in razbremenitvi gospodarstva smo smatrali za potrebno, da izdelamo pregled vseh obveznosti, ki so nam po sedaj veljavnih predpisih znane. To je potrebno poudariti, ker je dinamika sprememb na tem področju zelo velika.

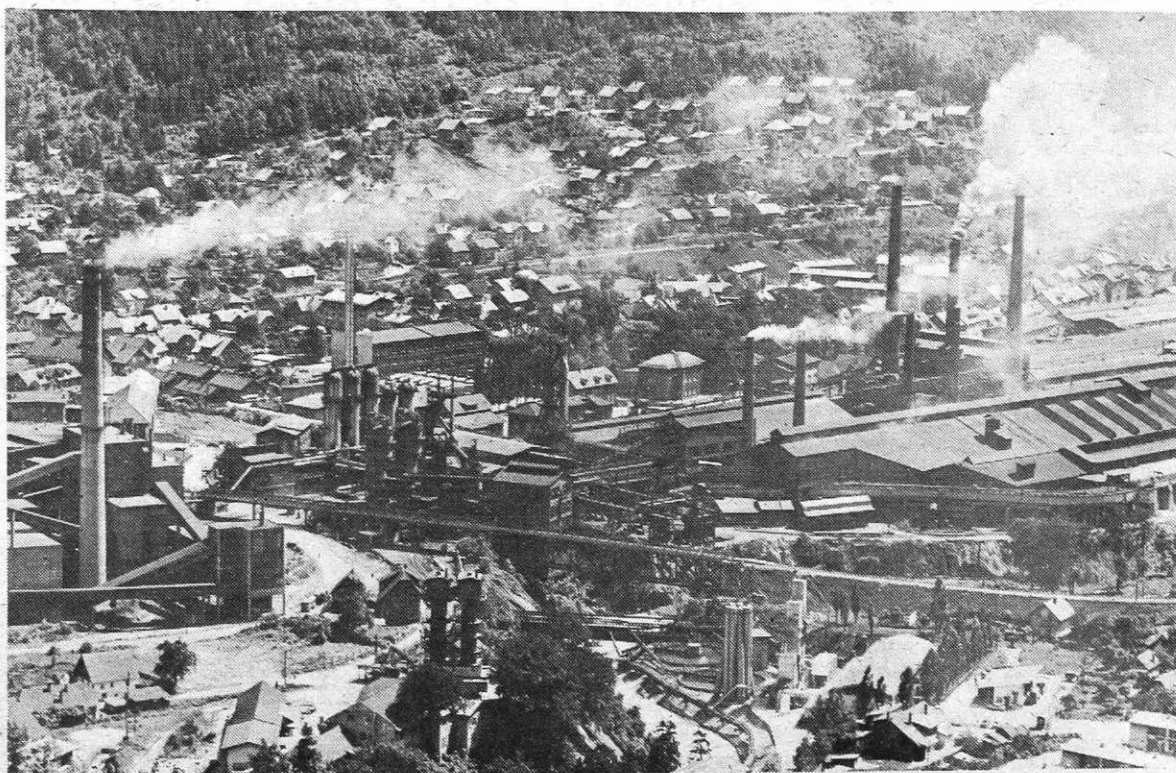
Vse obveznosti lahko grupiramo v naslednjih sedem skupin:

1. Prispevki od davčne osnove
2. Prispevki od prispevne stopnje
3. Prispevki iz poslovnega sklada
4. Prispevki iz osebnega dohodka
5. Prispevki za energetiko
6. Posojilo za skupne in občinske rezerve

7. Ostalo — enodnevni zaslužek v sklad solidarnosti

Vse te obveznosti pa lahko razdelimo naprej v čiste dajatve in dolgoročna posojila z različnimi vračilnimi roki in različnimi obrestnimi merami.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Del Železarne in Jesenic s ptičje perspektive

Z GRADBIŠČA NOVE HLADNE VALJARNE

V teh dneh je prispela prva pošiljka opreme iz ZDA. V pošiljki, teži 700 ton, je najtežji kos ohišja sendzimir ogrodja, težak 80 ton. V pošiljki sta tudi stojali za dresirno ogrodje, precejšen del elektro opreme in okrog 270 ton opeke za peči.

V tem tednu bo odplula iz ZDA druga ladja z opremo v teži preko 400 ton, konec meseca pa predvidoma še tretja ladja s sedaj znano količino preko 600 ton. Tako bomo imeli v zelo kratkem času že skoraj polovico vse opreme na Jesenicah. To bo povzročilo precejšnje težave pri skladiščenju, ker Metalna ni uspela zaključiti del na drugi fazi hal in tako tudi ni izvedeno prekritje. Nekaj težav ima tudi podjetje Palk pri zapiranju fasade.

V zadnjem obdobju smo intenzivno delali na uvoznem tiru v hale hladne valjarne in na uvozni cesti v valjarne Bela. Dela dobro napredujejo. Pričeli bomo urejati tudi tir ob striper hali do jame za okujino in odstavní tir. Vzporredno s tem se bodo pričela dela pri urejanju zahodnega platoja pred halami HV.

Dela na halah ne potekajo najboljše. Delna ovira je tudi slabo vreme. Zmontirana sta bila še dva žerjava, na enem pa so v zaključni fazi instalacije in bo predvidoma v drugi polovici meseca žerjav pripravljen za prevzem.

V halah pričenjajo tudi z nameščanjem instalacije. Podjetje ELIM je že položilo prve drsne vode na žerjavnih progah, IMP Ljubljana pa montira police za polaganje kablov.

Poleg gradbenih del na sendzimirju, dresirnem ogrodju in razdelilni postaji, so pričeli z izkopi in betonskimi deli na previjalni liniji in z izkopi na pripravljalni liniji.

Zadovoljivo napredujejo tudi gradbena dela na regeneraciji kislin, tečejo pa tudi pripravljalna dela za montažo konstrukcije peči. V zaključni fazi so gradbena dela na kotlarni in bodo predvidoma v drugi polovici meseca že začeli z montažnimi deli na kotlu.

Zaključena so gradbena dela za postavitev semaforjev. Z montažo bi predvidoma morali začeti v tem tednu, vendar ima izvajalec del: Javna razsvetljava Ljubljana nekaj težav s pripravo opreme.

Grupa za izgradnjo hladne valjarne dela tudi na drugih področjih. Izdelujemo podrobnejše terminske programe montaže za posamezne naprave in bomo na tej osnovi izdelali nov program celotne montaže, testiranja in puščanja v obratovanje. Grupa na novo ocenjuje tudi stroške investicije glede na podražitve in dodatna dela.

Pred kratkim je bil izdelan začasen normativ za vodstvo vzdrževanja HV. Na ta mesta so bili že imenovani sodelavci, ki trenutno pripravljajo program izobraževanja in treniranja vzdrževalcev. Na tem področju je sicer nekaj težav pri izboru in vključevanju vzdrževalcev, vendar pričakujemo, da bodo te težave s sodelovanjem TOZD VET zelo kmalu rešene.

PRISPEVKI IZ OSEBNEGA DOHODKA IN SPREMENJEN DODATEK ZA DELOVNO DOBO

V Uradnem listu SRS štev. 10. od 17. 4. 1975, je izšlo Navodilo o vsebini obvestila o plačanih prispevkih od osebnega dohodka. Skladno s tem navodilom so delovne organizacije (izplačevalci) dolžne ob mesečnem izplačilu osebnega dohodka obvestiti delavca o bruto znesku osebnega dohodka. Poleg tega tudi stopnje in zneske (procentualno in denarno) posameznih prispevkov za financiranje dejavnosti samoupravnih interesnih skupnosti, ki so jih obračunale in plačale iz njegovega osebnega dohodka, kakor tudi prikaz njegovega čistega (neto) izplačila.

V Železarni Jesenice bomo obvestilo o plačanih prispevkih po posameznih interesnih skupnostih izkazovali v izplačilnih listih delavcev in uslužbencev že od obračunskega meseca maja dalje (prvič 15. 4. 75). Razpredelnica sedanjih izplačilnih list, katere imamo predvidoma na zalogi do konca tekočega leta, seveda ni prilagojena zahtevam obvestila. Letos bomo zato dali specifikacijo obvestila o plačanih prispevkih na starih izplačilnih listih pod redno razčlenbo prejemkov in odbitkov.

Prispevki bodo razčlenjeni po vrstah delovnih razmerij na:

- a) redno delo (osebni dohodek za 42 urno delo);
- b) delo upokojenecv (s tri in pol in osemurno zaposlitvijo);
- c) dopolnilno delo (nadurno delo nad 42 urami tedensko, nagrade, pogodbeno dela, itd.);
- d) regres (nagrade, jubilarantom dela, regresu za dopuste, odpravnine iz sklada skupne porabe).

Vodoravno bodo razčlenjeni zakoniti prispevki od osebnega dohodka po posameznih interesnih skupnostih po stopnjah (%) in zneskih prispevkov. Prvi stolpec izkazuje bruto osnovno osebnega dohodka od katerega so računani prispevki. Naslednji stolpci prispevkov so vodoravno po sledečem zaporedju (navajamo

(Nadaljevanje na 2. strani)

RAZŠIRJENA SEJA RS ZSS V KRANJU

Jutri v petek, 13. junija, bo v dvorani skupščine občine Kranj v Kranju, razširjena seja republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije. Na seji bodo obravnavali oceno o uresničevanju ustavne vsebine samoupravljanja v temeljnih organizacijah združenega dela. Poleg tega bodo poslušali poročilo odbora RS ZSS za podelitev zlatega znaka sindikatov Slovenije o podelitvi znaka v letu 1975.

O oceni o uresničevanju ustavne vsebine samoupravljanja v temeljnih organizacijah združenega dela, ki je predložena delegatom sveta in o razpravi, bomo več poročali v naši prihodnji številki Železkarja.

ANKETIRANJE DELOVNIH SKUPIN POTEKALO ODLIČNO

V začetku preteklega tedna je center za raziskovanje samoupravljanja pri republiškem svetu zveze sindikatov Slovenije anketiral v Železarni delavce tistih delovnih skupin, ki so bile izbrane v vzorec raziskave, ki jo z našim sodelovanjem v letošnjem letu izvajamo.

Prva podobna raziskava o naših samoupravnih delovnih skupinah je bila izvedena pred nekaj leti za nekakšno nadaljevanje pa smo se odločili zato, ker želimo spremljati njihov razvoj in na izkušnjah graditi naše samoupravne odnose naprej.

V imenu republiškega centra in v našem imenu se vsem, ki so na kakršen koli način prispevali k nemotenemu potekanju anketiranja in še posebej tistim, ki so bili vanj vključeni zahvaljujem z obljubo, da jih bomo do jeseni seznanili z rezultati!

Naj vas spomnimo, da je k tej raziskavi, ki jo delno financira sklad Borisa Kidriča, prispevala tudi vsa ka TOZD po 10.000 dinarjev, zato je še posebej prav, da smo sodelovali po svojih najboljših močeh.

A. Tušar

KAKŠNE SO NAŠE OBVEZNOSTI ZA LETO 1975?

(Nadaljevanje s 1. strani)

1. Prispevki od davčne osnove za leto 1974

Davek na dohodek	6,50 %	6.980.040
Vzdrževanje cest	4,00 %	4.295.409
Za železnico	1,60 %	1.718.164
Vodni prispevek	0,80 %	859.082
Sklad solidarnosti	0,30 %	322.156
		14.174.851

Prispevki od davčne osnove so davek na dohodek, vodni prispevek in sklad solidarnosti kot čiste dajatve, prispevka za vzdrževanje cest in za železnico pa imata obliko obveznega zbiranja sredstev. Pogoji vračanja posojila oziroma zbiranja sredstev za železnico so 1 % obrestna mera, rok vračanja je 60 let, za zbiranje sredstev za vzdrževanje cest pa bodo pogoji vračanja določeni s samoupravnim sporazumom.

Za izračun davčne osnove obstaja posebna z zakonom določena metodologija, ki se s svojimi določbami lahko spreminja, prav tako se spreminjajo tudi stopnje obdavčitve.

Prispevek za solidarnostni sklad je skupaj s posojilom za vzdrževanje cest uveden v leto 1975, ostali pa so bili v veljavi že prej.

2. Prispevki od prispevne stopnje leto 1974

Prispevki za izobraž. skupnost	8,63 %	10.290.190
Prisp. za raziskovalno skupnost	1,83 %	2.182.045
		12.472.235

Prispevki od prispevne stopnje so dajatve za republiško izobraževalno in raziskovalno skupnost. Osnova za obračun je prispevna stopnja, ki je prav tako sestavni del davčne napovedi, s tem da je davčna osnova za

ta dva prispevka nižja. Tudi ti dve prispevni stopnji sta se že v letošnjem letu spremenili, medtem ko je davčna osnova do dane davčne napovedi nespremenjena.

3. Poslovni sklad leto 1974

Pokoj. invalid. zavarov.	0,27 %	3.236.665
Posojilo nerazv. za 114 pan	1,00 %	13.474.415
za 117 pan	3,00 %	16.711.070

Poslovni sklad je osnova za izračun prispevka za invalidsko zavarovanje in posojilo za pospešeni razvoj nezadostno razvitih republik in avtonomnih pokrajin. Posojilo ne

razvitim se posebej obračunava za 114 in posebej za 117 panog. Posojilo je dolgoročno vezano na 15 let, obrestna mera je 4 %.

4. Dajatve iz osebnega dohodka

Bruto osnova OD za izračun prispevkov plan 1975	100 %	381.762.972
---	-------	-------------

občinska izobražev. skupnost	5,14 %	19.622.617
kulturna skupnost	0,59 %	2.252.402
telesnokulturna skupnost	0,68 %	2.595.988
skupnost soc. skrbstva	0,58 %	2.214.225
skupnost otroškega varstva	0,43 %	1.641.581
zveza skup. otroškega varstva	2,37 %	9.047.782
zdrav. varstvo in zavarov.	8,01 %	30.579.214
pokoj. invalid. zavarov.	11,80 %	45.048.031
	29,60 %	113.001.840

prispevek za solidarnostne štipendije

	0,50 %	1.908.815
--	--------	-----------

Prispevki nad 100 % OD

Za Bos. Krajino	1 % od neto OD	2.672.341
dod. prisp. za inval. pok. zavar.	0,80 %	3.054.104
nesreče pri delu	1,47 %	5.611.916
prispevek za zaposlovanje	0,16 %	610.821
naložbe v zdravstvu	0,33 %	1.259.818
beneficirani staž	—	1.259.818
prispevek za stanov. izgr.	6,00 %	—
solidarnostni sklad 1,50 %	3,00 %	11.452.889
obvezno oročanje 1,50 %	—	25.921.707
Skupaj prispevki iz osnove OD		139.832.362

Dajatve iz osebnega dohodka so po vrstah prispevkov razčlenjene in to iz osnove do 100 % bruto in nad 100 %. Posebej omenjamo le prispe-

vek za stanovanjsko izgradnjo, kjer po stopnji 9 % odvajamo 1,5 % za solidarnostni sklad, 1,5 % je obveznega oročanja, 6 % pa ostane podjetju.

5. Energetika

Vrednost investic. vlaganj za leto 1975

osnova 654 milij.	3,20 %	20.930.000
vrednosti porabl. pogonske energije (35 milij. plan 75)	16,00 %	5.650.000
		26.580.000

PRISPEVKI IZ OSEBNEGA DOHODKA IN SPREMENJEN DODATEK ZA DELOVNO DOBO

(Nadaljevanje s 1. strani)

primer za delavce pristojne v občino Jesenice):

Sifra prisp.	Samoupravna interesna skupnost	Redno delo	Delo upokojencev	Dopolnilno delo	Regresni
01	Prispevek za republiško otroško varstvo	2,37	—	—	—
02	Prispevek za zdravstv. zavarovanje	8,01	—	8,01	—
03	Prispevek za invalidsko pokoj. zavar.	11,80	—	—	—
04	Posebna stopnja republiškega davka	—	24,19	18,33	—
05	Občinski prispevek za izobraževanje	5,14	5,14	5,14	5,14
06	Prispevek za kulturne skupnosti	0,59	0,59	0,59	0,59
07	Prispevek za občinsko-telesno kulturo	0,68	0,68	0,68	0,68
08	Prispevek za socialno varstvo	0,58	0,58	0,58	0,58
09	Prispevek za občinsko otroško varstvo	0,43	—	—	—
	Skupaj	29,60	31,18	33,33	6,99

Podobno kot smo govorili o zbiranju sredstev za vzdrževanje cest in železnico, velja tudi za financiranje razširjene reprodukcije v elektrogospodarstvu. Zakon o združevanju sredstev uporabnikov družbenih sredstev za financiranje energetskih objektov predpisuje obvezno zbiranje vseh uporabnikov, ki vlagajo v investicije na območju SR Slovenije, in sicer 3,2 % od vsakega plačila v investicijske naložbe. Omenjeni prispevek velja kot posojilo oziroma kot sovlaganje, v kolikor so organizacije združenega dela pristopile k samoupravnemu sporazumu. Poleg 3,2 % prispevka pa plačujemo še 16 % od vrednosti porabljene pogonske energije. Izračun je narejen za prvi primer po planiranih investicijskih vlaganjih, za drugi primer pa od planirane porabe.

6. Skupne rezerve 3 % rep. + 2 % obč.

(108.780.000)	
plan. ost. dohodka	5.439.000

Ob zaključnem računu moramo odvesti obvezno posojilo za skupne rezerve in to za občinski sklad 2 % ter 3 % za republiški sklad. Osnova za obračun je ostanek dohodka.

7. Enodnevni zaslužek meseca neto

Julija	
Sklad za solidarnost	938.300
Skupaj obvezne dajatve	217.147.818

Kot zadnje naj omenimo še enodnevni zaslužek v sklad solidarnosti, kar bo predvidoma zneslo neto 938.300 din. Ta prispevek sicer ne bremeni podjetja, vendar ga v informacijo prav tako navajamo.

S tem smo zajeli vse obveznosti, ki jih mora podjetje plačevati in kar obremenjuje v taki ali drugačni obliki dohodek podjetja.

Jelka Vidali

Na četrti seji centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, ki je bila 18. aprila letos, je v uvodni besedi sekretar izvršnega komiteja predsedstva CK ZKS Franc Šetinc med drugim, ko je govoril o gibanjih v gospodarstvu, dejal:

»Sedaj se, na primer, pri vprašanju, kako povečati reproduktivno sposobnost gospodarstva, vse preradi zadržujemo samo pri skupni porabi, premalo pa upoštevamo dejstvo, da se gibljejo v gospodarstvu samem tisoči milijard in da je rezerva za povečanje reproduktivne sposobnosti gospodarstva moč predvsem iskati v upravljanju defektov v politiki akumulacije, zalag investicij, v zmanjševanju režije, v večji racionalizaciji organizacije strokovnih služb itd., torej tudi v gospodarstvu samem. Na skupno porabo marsikje gledamo le kot na strošek, ki obremenjuje gospodarstvo, ne da bi ga upoštevali kot dejavnik napredka, ki pomembno vpliva na proizvodnjo samo.«

Ceprav bi težko trdili, da smo v železnici v pogledu iskanja in izkoristka notranjih rezerv naredili vse, moramo vendarle poudariti, da so bila vsa ta vprašanja živo prisotna, ne samo verbalno, temveč tudi v konkretnih programih, ki smo ga v lanskem letu imenovali protinflacijski program, letos pa program varčevanja. Doseženi so bili tudi pomembni rezultati tako v lanskem letu, kakor tudi v prvih štirih mesecih letošnjega leta. Programsko začrtani cilji se znotraj temeljnih organizacij združenega dela in sektorjev oziroma v delovni skupnosti Skupne službe redno spremljajo, bolj ali manj kritično in zavzeto pa se uresničevanje programa varčevanja obravnava tudi v samoupravnih delovnih skupinah. Pri tem pa lahko le ugotovimo, da se samoupravne delovne skupine lotevajo obravnave programov varčevanja preveč parcialno in ne iz vseh tistih vidikov, ki jih vsebuje predlog izhodišč za izdelavo programa varčevanja za leto 1975, kakor tudi ne kompleksnih programov varčevanja v temeljnih organizacijah združenega dela in delovni skupnosti Skupne službe oziroma končnih smotrov, ki jih zasleduje program varčevanja organizacije združenega dela železnice.

Izhodišča za izdelavo programov varčevanja zajemajo od uvajanja sistemske stimulacije posameznikov in kolektivov, racionalnih investicijskih vlaganj, polno izkoriščanje kapacitet in uvajanje novih tehnoloških metod, boljše in racionalnejše proizvodnje, večji družbeni in ekonomski vpliv novatorske in racionalizatorske dejavnosti, varčevanje pri vseh vrstah materialov in energiji, zadrževanje stroškov režije, vplivati na varčevanje tudi pri skupni in splošni porabi v okviru samoupravnih interesnih skupnosti, nadaljna predelava odpadnih surovin, večja vlaganja v preventivo, smotrnost in

Z DOSLEDNIM URESNIČEVANJEM PROGRAMA VARČEVANJA BOMO POVEČEVALI REPRODUKTIVNO SPOSOBNOST GOSPODARSTVA TER DRUŽBENI IN OSEBNI STANDARD

racionalnost pri zaposlovanju in izobraževanju novih kadrov, izogibanje se uravnilih in v nagrajevanju in toleriranju slabega dela posameznikov in grup, do kvalitetno boljšega dela v samoupravnem komuniciranju. Izredno širok spekter nalog, vprašanj in problemov, ki bi morali biti prisotni pri našem delu sorazmerno skozi vse leto, da bi vnesli duh varčevanja na vseh nivojih, kakor poudarjajo izhodišča.

Pri tem pa se nemalokrat ne zavedamo dovolj, da je uspešno uresničevanje programa varčevanja, še posebno pa posameznih elementov programa, mogoče le ob sočasnih prizadevanjih za dosledno uresničevanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov znotraj temeljnih organizacij združenega dela na osnovi ustavnih določil. Kajti priznati moramo, da smo od konstituiranja temeljnih organizacij združenega dela v železnici bomo malo naredili, da bi o pridobivanju dohodka in njegovi delitvi neposredno odločali delavci v temeljnih organizacijah združenega dela, da bi v TOZD vzpostavljali medsebojne odnose v skladu s prispevki posameznika k ustvarjanju dohodka na podlagi skupnih interesov in da je pravo in edino izhodišče samoupravne organiziranosti le družbenoekonomska vloga delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela. Če bomo dovolj kritični, bomo tudi priznali, da so v dosedanjem razvoju delavci v temeljnih organizacijah združenega dela ostali bolj ali manj normativno — deklarativni nosilci ustavno zajamčenih družbenoekonomskih pravic. Delavci so še vedno v bistvu izvrševalci, pri čemer mislim tudi na primere ko z dviganjem rok potirajo sprejem drugod — v Skupnih službah — izoblikovanih različnih samoupravnih sporazumov ali drugih samoupravnih aktov, zaključnih računov, letnih in razvojnih planov, različnih predlogov delitev, zbiranja sredstev pa tudi konec koncev programov varčevanja.

Doslej smo vedno našli izgovor — od konstituiranja temeljnih organizacij združenega dela v železnici sta pretekli dve leti — da je razmejitev sredstev in njihovih virov na TOZD težavna in odgovorna naloga. Tega tudi ni nihče zanikal, čeprav se po dveh letih skoraj nehoti vsiljuje občutek, da gre pri tem za precejšno mero tudi tehnokratskih odnosov od tega vprašanja.

Seveda pa pri tem zadene tudi krivda organizirane družbenopolitične sile v železnici, ki so bile premalo uporne, mislim predvsem v vsakdanjem življenju in praksi, da bi se hitreje spreminjali družbenoekonomski odnosi znotraj temeljnih organizacij združenega dela. Premalo aktivnosti pa je bilo s te strani tudi v pogledu uresničevanja programa varčevanja v temeljnih organizacijah združenega dela in delovni skupnosti Skupne službe oziroma v delovni organizaciji kot celoti. Preveč praktičistično, brez poudarka na hitrejši spreminjanju družbenoekonomskih odnosov in premalo celovito so bila ta vprašanja prisotna na različnih sestankih in sejah.

Najbrž ne bi bilo potrebno posebej poudarjati zakaj povezujemo program varčevanja in njegovo dosledno uresničevanje s hitrejšim uveljavljanjem ustavnih določil oziroma novih družbenoekonomskih odnosov, pa vendar si oglejmo citat iz resolucije sedmega kongresa Zveze komunistov Slovenije: Boj za uveljavljanje samoupravnih družbenoekonomskih in političnih odnosov ter vloga in naloge ZK. V drugem poglavju te resolucije, tretji odstavek lahko preberemo:

»Dohodek kot ekonomski izraz temeljnega družbenoekonomskega odnosa in plod združenega dela delavcev mora postati spodbuda dela in gospodarjenja ter družbenoekonomskega podlaga samoupravljanja v vseh delih materialne proizvodnje in družbenih dejavnosti. Zavzemamo se, da pridobivanje in delitev dohodka temeljita dosledno na delu in njegovih rezultatih. S celotnim dohodkom morajo razpolagati in o njegovi delitvi in uporabi odločati le združeni delavci v temeljnih organizacijah združenega dela in na podlagi teh odločitev o njem odločati v drugih oblikah njihovega samoupravnega in družbenega povezovanja. Samo na taki podlagi bo v delavcih dozorelo spoznanje, da sta njihov dohodek in z njim povezana socialna varnost odvisna ne le od njihovega dela v temeljni organizaciji združenega dela, temveč tudi od celote družbenih odnosov, v katere stopajo ljudje v družbeni reprodukciji in ki so polaga povezovanja in združevanja živega in minulega dela. Dozorelo bo spoznanje, da je delavčev družbeni in ekonomski položaj odvisen neposredno tudi od razvoja materialne podlage dela v družbi kot celoti.« (7. kongres ZKS, str. 47)

Vsekakor moramo, ko govorimo o programu varčevanja, le-tega obravnavati kot instrument boja za stabilizacijo našega gospodarstva, boja proti inflaciji. To pa je temeljni interes vsakega osveščene delavca, kajti s tem se povezuje njegov dohodek in njegova socialna varnost. Zato programa varčevanja ne moremo obravnavati ločeno od prizadevanja za resnično družbenoekonomsko vlogo delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela, kajti le tako bomo dvigali tudi njegov resnični interes in spodbujali ta interes pri boljšem gospodarjenju v temeljnih organizacijah združenega dela.

IZVRŠITEV PROGRAMA SKUPNE IN BLAGOVNE PROIZVODNJE TER ODPREME V MAJU

Obrat	SKUPNA PROIZVODNJA			GOTOVA PROIZVODNJA			Odprema
	Program	Izvršitev	%	Program	Izvršitev	%	
Plavž	0.00	8.633,9	104,0				
SM jeklarna	27.600	26.710,5	96,8				
El jeklarna	15.000	15.051,7	100,3				
Livarne	140	148,5	106,1	50	51,9	103,8	51,9
Šamotarna	1.300	1.215,5	93,5	250	314,7	125,9	314,7
TOZD TALILNICE	52.340	51.760,1	98,9	300	366,6	122,2	366,6
Bluming	37.300	35.021,1	93,9	1.490	1.529,1	102,6	1.525,0
Štekel	8.200	8.238,9	100,4	4.600	4.700,5	102,2	4.699,0
Termična obd.	3.000	3.162,0	105,4	3.000	3.162,0	105,4	3.099,2
SKUPAJ:	48.500	46.422,0	95,7	9.090	9.391,6	103,3	9.323,2
Valj. žice	5.300	5.958,3	112,4	1.500	1.302,2	86,8	1.233,6
Valj. prof.	2.440	2.708,4	111,0		79,6		85,3
Valj. deb. ploč.	6.700	8.145,4	121,6	6.630	8.019,1	120,9	7.393,8
TOZD VALJARNE	62.940	63.234,1	100,5	17.220	18.792,5	109,1	18.035,9
Hladna valj.	2.460	2.469,9	100,4	2.300	2.425,6	105,5	2.406,9
Žičarna	5.000	5.175,2	103,5	3.350	3.589,1	107,1	3.576,8
Profilarna	1.860	2.101,1	113,0	1.820	1.936,9	106,4	1.754,1
Podbojarna	60	41,6	69,3	60	41,7	69,5	37,3
Jeklovlek	1.590	1.822,3	114,6	1.590	1.821,2	114,5	1.868,5
Elektroodni:	1.400	1.409,6	100,7	1.395	1.398,9	100,3	1.230,2
- elektrode	1.330	1.344,8	101,1	1.325	1.334,2	100,7	1.177,8
- prašek	70	64,8	92,6	70	64,7	92,4	52,4
Žebjarna:	955	856,5	89,7	950	851,1	89,6	849,0
- žebji	850	754,3	88,7	850	750,3	88,3	750,0
- bodeča žica	100	100,8	100,8	100	100,8	100,8	99,0
- sekanec	5	1,4	28,0				
TOZD PREDELAVA	13.325	13.876,2	104,1	11.465	12.064,5	105,2	11.722,8
SKUPAJ	128.605	128.870,4	100,2	28.985	31.223,6	107,7	30.125,3
Cestni odboj. + deli	90	17,7	19,7	90	17,7	19,7	17,7
ŽELEZARNA	128.695	128.888,1	100,2	29.075	31.241,3	107,5	30.143,0

TOZD Talilnice

Plavž:

Družbeni plan je bil presežen za štiri odstotke. Poraba koksa s 701 kg/t je visoka in je prvič po juniju 1974 tako neugodna. Plavž I. je v remontu od 12. maja dalje in še traja. Remont aglomeracije pa je trajal do 22. maja. Popravila na turbinah za vpihovanje zraka, obratovanje s slabšim vetrilom, popravilo vsipnega voza in delo brez ostružkov, so vzroki za slabši uspeh.

Istočasno poudarjam, da dela pri remontu plavža I dobro potekajo.

Martinarna:

Planskih obveznosti v martinarni niso dosegli (96,8 odstotka). Povprečna dnevna proizvodnja ni bila velika in je znašala 900 ton. Nekaj je bilo težav z vzdržitostjo peči, ostali vzroki pa so: neredno vzdrževanje kisikovih kopij na peči 6 in 7, enkrat prodor jekla skozi ponvico, pet šarž izmečka zaradi zgrešene analize, prevelika odsotnost zaradi bolezni in za okrog 4,5 odstotka nižja proizvodnja na račun hladnega grodila. Vzdržnost peči se stalno slabša. Pričakujemo s strani proizvajalcev opeke boljše kvalitete. Izredno se je povečalo število poškodb pri delu. Deset poškodb v maju, nasproti štirim v prejšnjih mesecih je zaskrbljujoče.

Elektro jeklarni:

Plan izdelave elektro jekla je bil dosežen 100-odstotno. Povprečna dnevna proizvodnja je bila 569 ton, kar je le nekaj več kot v aprilu in manj kot v drugih mesecih letos.

Zaradi izredno dolgega popravila 7,5-tonskega žerjava Sava, trajal je dva meseca, so morali martinariji pomagati pri pripravi vložka. Beležimo tudi dva prodora skozi ponvico in dve šarži izmečka.

Za prvomajске praznike so vzdrževalci uspešno popravili 50-tonski žerjav in žerjavno progo. Po družbenem planu je bilo za pet mesecev predvideno 213.100 ton jekla, izdelali smo pa 213.817 ton.

Livarna:

Livariji so plan presegli za dva odstotka. Pripravili so za vlivanje forme za bobne za valjarno štekel.

Šamotarna:

Za planinskimi obvezami so zastali za 6,5 odstotka. Veliko zastojev na strojih ob začetku meseca (rezalna miza in Pauker stiskalnica) je vzrok, da plana niso dosegli, čeprav bi ga ob običajnih pogojih morali.

Stanko Čop

TOZD Valjarne

V mesecu maju je bilo nekaj težav v valjarni bluming v valjarni žice. Zato je predvsem v valjarni bluming doseženi proizvodni rezultat slabši kot je bil programiran.

Valjarna bluming

V valjarni bluming smo pričeli 12. maja z montažo nove naprave za avtomatično merjenje debeline trakov (AGC). Vzporedno s tem je bilo potrebno tudi zamenjati merilec de-

beline (X-ray). Pri montaži so nastale nepredvidene težave in se je zamenjava merilca debeline zavlekla s predvidenih treh na devet dni. Vendar je bilo pri tem bolj neprijetno to, da smo v teh dneh večkrat predvidevali, da bo okvara odpravljena in s tem tudi valjanje na štekel ogroženo. Zato smo v valjarni bluming temu ustrezno programirali potreben vložek. Ker pa okvara ni bila popravljena, smo ta vložek prevajali v slabe in potem čakali, ker ostali vložek ni bil dovolj hitro ogret. Včasih pa tudi nismo imeli ničesar drugega za valjati in smo zato sploh stali. Iz teh razlogov so se povečali zastoji zaradi čakanja na temperaturo vložka na 11,1 odstotek, zaradi sosednjih prog na 2,1 odstotek in skupni zastoji na 25,3 odstotke. Vsi trije zastoji so letos daleč najvišji. Posledica teh težav je bila, da valjarna bluming v maju programirane skupne proizvodnje ni dosegla.

Valjarna štekel

S forsiranjem proizvodnje v drugi polovici meseca maja je ta valjarna kljub že opisanim težavam z merilcem debeline, planirano skupno in gotovo proizvodnjo dosegla.

Valjarna žice

V valjarni žice smo izvedli v maju redni letni remont. Zato je bila planirana mesečna proizvodnja precej nižja. Kljub prekoračitvi planirane proizvodnje bi bila lahko let-a še višja, če ne bi bilo po remontu nekaj težav mehanskega in elektro značaja. Zato smo imeli v tem mesecu letos največ skupnih zastojev in sicer 42,2 odstotka na obratovalni čas. Tudi mehanski in elektro zastoji so bili z 8,7 odstotkov oziroma 7,8 odstotkov letos najvišji.

Valjarna 2400

Ta valjarna je začela s proizvodnjo po izvedenem remontu v drugi polovici aprila izredno dobro. Zato je tudi dosegla visoko proizvodnjo in letos daleč najnižje skupne zastoj - 21,4 odstotka na obratovalni čas.

Valjarna profilov

Valjarna profilov je planirano skupno proizvodnjo z dobrim delom presegla, medtem ko gotova letos ni planirana. Avgust Karba

TOZD Hladna predelava

Proizvodnja v mesecu maju znaša za TOZD Hladna predelava 13.876,2 tone ali 98,4 odstotka družbenega plana. Ker v žičarni v letošnjem letu tuje predelave ni, smo morali družbeni plan v žičarni zmanjšati za 295 ton. Računano na pravilno tolmachen družbeni plan, smo dosegli v proizvodnji 100,55 odstotka. V ostalih obratih je proizvodnja toliko višja, da pokriva nenormalno proizvodnjo vrtnih podbojev, kjer smo dosegli samo 18,9 odstotka z družbenim planom predvidene količine. V posameznih obratih TOZD smo dosegli naslednje rezultate:

Hladna valjarna:

Iz tabele je razvidno, da smo v proizvodnji presegli planirano količino predvideno z družbenim, kakor

tudi operativnim planom. Proizvodnja v hladni valjarni bi bila lahko mnogo višja ob primernejših naročilih in vložku. Velik delež TVT iz železarne Sisak zaradi manjše širine, zmanjšuje storilnost v lužnici in valjanju za približno 30 odstotkov.

Žičarna:

Proizvodnja žičarne je dosežena s 103,5 odstotka programirane proizvodnje za maj in 95 % predvidene z družbenim planom s tujo predelavo. Računano brez tuje predelave pa je proizvodnja žičarne 100,49 odstotka v odnosu na družbeni plan. Proizvodnja žičarne je manjša zaradi pomanjkanja in kasnitve pri dobavi TVŽ. To je povzročilo izredno veliko število menjav in s tem manjšo proizvodnjo.

Profilarna:

Proizvodnja v tem obratu, podobno kot vse prejšnje mesece, je tudi v preteklem mesecu potekala izredno zadovoljivo. Preskrba z vložkom in naročila so zadovoljiva, zato je dosežena tudi normalna proizvodnja.

Podbojarna:

je v tem mesecu izdelala največjo proizvodnjo v tem letu, vendar še vedno daleč pod planirano količino.

Jeklovlek:

Rekordne proizvodnje se v tem obratu kar nadaljujejo. Doseganje proizvodnje izračunane v odstotkih se nanaša na družbeni plan.

Elektroodni obrat:

Tudi v tem obratu smo v mesecu maju dosegli 100,7 odstotka proizvodnje predvidene z družbenim planom.

Žebjarna:

V tem obratu obveznosti v proizvodnji po družbenem planu nismo dosegli. Veliko pomanjkanje delavcev v adjustaži povzroča stalno premeščanje zaposlenih iz proizvodnje v adjustažo, odnosno na ostala mesta, kar vpliva na manjšo proizvodnjo. Franc Vičar

OBVESTILA KOLEKTIVU — OBVESTILA

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK — 16. 6.	TRONTELJ MARJAN	MENCINGER STANE
TOREK — 17. 6.	LEBAN IVO	KAVČIČ EDO
SREDA — 18. 6.	GMAJNAR JANEZ	RAVNIK JOŽE
ČETRTEK — 19. 6.	BERNIK FRANC	TUŠAR IVAN
PETEK — 20. 6.	FALETIČ JANEZ	DROLČ MARJAN
SOBOTA — 21. 6.	KORDEŽ FILIP	REKAR VINKO
NEDELJA — 22. 6.	VARL ALOJZ	DOLINAR SAŠO

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410

Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Na proste sobote, nedelje in praznike dela: dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni zgradbi TOZD VET.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 16. do 21. junija bodo delale naslednje ambulante:

Dopoldan: II. in III. obratna ambulanta

Popoldan: I. obratna ambulanta

V soboto 21. junija samo dopoldan I. obratna ambulanta.

V zobni ambulanti:

Dopoldan: I. zobna ambulanta

Popoldan: II. zobna ambulanta.

V soboto, 21. junija samo dopoldan I. zobna ambulanta.

II. zobna ambulanta je na dopustu od 20. junija do 7. julija.

Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13. ure, popoldan od 13. do 19.30. V soboto samo dopoldan od 6.30 do 13. ure.

PERSONALNE VESTI — MAJ

V maju je bilo sprejetih 100 delavcev, 66 delavcem pa je prenehalo delo v ŽJ.

STAROSTNO UPOKOJENI: Zdenko BRADASKJA, 1922, valjarna Bela — 28 let v ŽJ, Anton DEBELJAK, 1920, valjarna 2400 — 27 let v ŽJ, Anton DEŽMAN, 1921, valjarna profilov — 28 let v ŽJ, Karol JAKŠIČ, 1919, transport — 27 let v ŽJ, Janez KERN, 1913, žičarna — 22 let v ŽJ, Minka MASNOGLAV, 1920, valjarna Bela — 25 let v ŽJ, Peter OBID, 1923, valjarna Bela — 27 let v ŽJ, Franc ROBIČ, 1915, strojne delavnice — 37 let v ŽJ, Anton TOMŠE, 1915, valjarna profilov — 29 let in pol v ŽJ in Maks ZUPAN, 1918, valjarna 2400 — 35 let v ŽJ.

INVALIDSKO SO BILI UPOKOJENI: Anton LANGUS, 1922, varnostna služba — 23 let in pol v ŽJ, Šerif PAŠIČ, 1924, valjarna Bela — 27 let v ŽJ in Janko SMOLEJ, 1925, valjarna 2400 — 26 let v ŽJ.

Vsem upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali težko zaslužen pokoj!

UMRLI SO: Metod JAGODIČ, 1928, transport — 27 let v ŽJ in Franc LESKOVAR, 1922, strojno vzdrževanje — 30 let in pol v ŽJ.

Svojcem naše iskreno sožalje!

IZKLJUČENI: Georgin Aleksovski, 1950, plavž, Dimitar Ampovski, 1952, martinarna, Naum Atanasov, 1951, valjarna Bela, Tajib Bakonič, 1956, martinarna, Sretan Bobar, 1954, šamotarna, Miro Bučenel, 1953, VEN, Eniz Crnović, 1937, valjarna profilov, Stefan Čančar, 1954, martinarna, Mehmedalija Čolić, 1956, žičarna, Ačim Čurković, 1947, elektro jeklarna, Lasto Danilovski, 1955, plavž, Branko Davidović, 1954, profilarna, Dušan Dimitrov, 1954, šamotarna, Kemal Draganović, 1957, žičarna, Krume Eftimov, 1951, martinarna, Jože Ficko, 1951, transport, Blagoj Gavrilov, 1952, plavž, Muharem Haseljić, 1953, martinarna, Nazif Hodžić, 1956, valjarna žice, Zajim Hodžić, 1956, valjarna Bela, Radislav Jovičić, 1952, martinarna, Zijad Kahteran, 1956, valjarna Bela, Izet Krkušić, 1952, elektro jeklarna, Husein Makić, 1954, hladna valjarna, Slavče Malinovski, 1954, plavž, Marko Milanović, 1954, valjarna 2400, Pavle Milenkovski, 1954, martinarna, Dževad Mujkanović, 1954, martinarna, Marjan Novak, 1949, elektro toplotna energija, Dževad Sadikovski, 1952, martinarna, Nazif Silić, 1956, martinarna, Fikret Šabić, 1956, valjarna Bela, Roman Švab, 1958, OTK, Redžo Vehab, 1951, transport, Esad Zvekić, 1956, valjarna Bela.

SPREJEM NA POČITNIŠKO DELO IN PRAKSO

Železarna Jesenice bo v času šolskih počitnic sprejela omejeno število dijakov raznih šol na počitniško delo. Sprejem bo izključno samo dne 30. 6., 14. 7., 1. 8. in 15. 8. ob 6. uri zjutraj na sprejemnem uradu kadrovskega sektorja Železarne.

Pogoj za zaposlitev je starost 15 let. Prednost bodo imeli starejši letniki. Sprejem dijakov na obvezno prakso bo vsak četrtek od 9. do 10. ure dopoldan.

Kadrovskega sektorja

ŽELEZARSKI IZOBRAŽEVALNI CENTER JESENICE RAZPISUJE

za nedoločen čas prosto delovno mesto učitelja praktičnega pouka

Pogoj za sprejem:

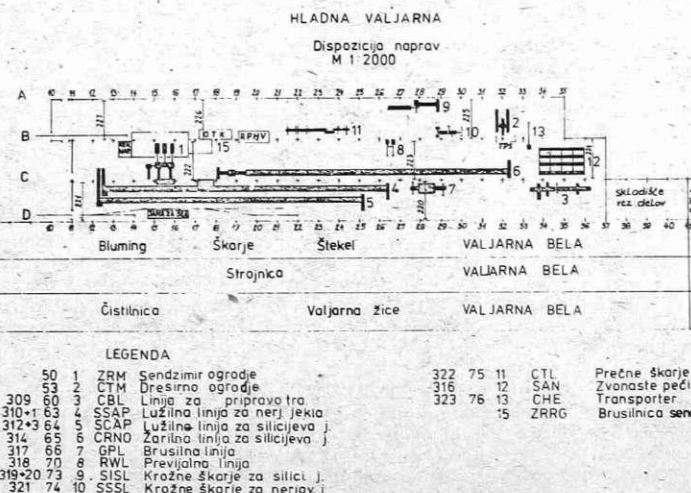
- a — višja izobrazba strojne smeri
- b — dokončana poklicna in tehniška šola, oziroma delovodska šola
- c — poklicna šola in zaključevanje zadnjega letnika tehniške ali delovodske šole

Nastop službe po dogovoru. Vloge pošljite upravi ŽIC, komisiji za delovno razmerja in odnose.

Železarski globus

ITALIJA

V kraju Arverdi bo italijanska železarska družba Ilta v sodelovanju z družbo Kinglor Metor zgradila nov obrat za proizvodnjo železne gobe. Surovo jeklo bodo proizvajali po postopku direktne redukcije peletov. Uporabljali bodo tako uvožene, kakor tudi v Italiji proizvedene pelete. Letna proizvodna zmogljivost bo 40.000 ton železne gobe. Predvidevajo, da bodo 20 do 25 % celotne proizvodnje uporabili kot vložek za električne peči v železarni Gremona.

Samoupravni organi v preteklem tednu

TOZD Vzdrževanje, energija in transport

11. SEJA ODBORA ZA DELOVNO VARNOST

Predsednik odbora za delovno varnost TOZD VET je 26. maja sklical 11. sejo odbora in v obravnavo predlagal poročilo o normativu sredstev za osebno varnost, poročilo o stanju tehnološko-varnostnih navodil in poročilo o poškodbah pri delu za prve štiri mesece letos.

Pri obravnavi izdelave normativa sredstev za osebno varnost je odbor sprejel sklep, da naj se pri izdelavi le-teh varnostnemu inženirju dodeli pomoč. V zvezi s tehnološko varnostnimi navodili je odbor sprejel sklep, da je delo na tehnološko-varnostnih navodilih za obrat plinsko

in vodno energijo in transport pospešiti, za strojno vzdrževanje pa naj se počaka do reorganizacije na več TOZD.

Poročilo o poškodbah v prvih štirih mesecih leta 1975 je podal varnostni inženir, kakor sledi:

rom za varen način izvajanja dela in pa z ukrepi za preprečitev izvajanja dela na nevaren način (neposredni vodje dela, vodje oddelkov, obratovodje).

Izpad delovnih dni zaradi poškodb pri delu je večji za 345 dni (za 65 %).

Na občutno povečanje so v veliki meri vplivale hujše poškodbe v lanskem letu (Pogačar SV - montaža - 90 dni, Bizjak - SV Bela - 33 dni, Gorše - SV Ž - 90 dni). Precejšnje povečanje izpada delovnih dni ima obrat GV - 110 dni (250 %), PIV - 114 dni, transport - 180 dni (750 %).

Tako v obratu GV kot v obratu PIV in v obratu transport so imeli po eno poškodbo (na hujšo poškodbo je kazalo le v obratu transport) - (GV 70 dni, PIV 70 dni, transport 80 dni) - in ravno ti izpadli dnevi ustvarjajo takšno nemogočo, morda tudi nerealno sliko.

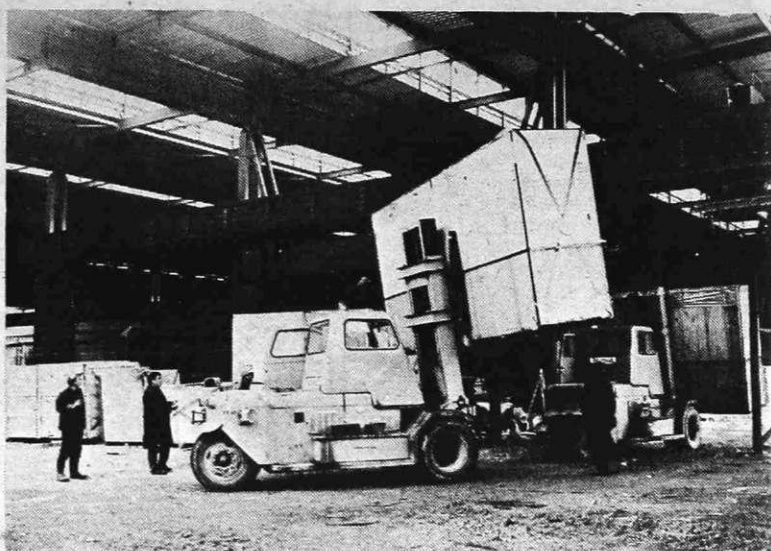
Tudi primerjava z enakim obdobjem predlanskega leta dokazuje sicer rahlo, vendar vidno poslabšanje stanja o poškodbah pri delu.

Člani odbora so bili mistljenja, da je proizvodni program zelo napet, vendar ne bi zaradi tega smeli vzdrževalnih del z naglico opravljati na račun varnostnih ukrepov.

Ob koncu je odbor sprejel sklep, da naj vodje SDS z ozirom na porast nesreč pri delu v obdobju štirih mesecev letošnjega leta seznanijo s tem vse svoje delavce ter zahtevajo, da morajo dela biti organizirana varno.

Odbor je bil na seji seznanjen tudi z dopisom direktorja TOZD VET v zvezi s sklepom odbora za nagrajevanje pri DS TOZD VET ter dopisom obratovodja strojnega vzdrževanja glede stimulacije vzdrževalcev za dela na plinovodih na plavžu.

Po daljši obravnavi so sprejeli sklep, da naj se ustanovi posebno skupino za dela na plinovodih, nagrajevanje pa naj se reši v okviru dodatkov za oteženo delo in v okviru stimulacijskih dodatkov, ki jih lahko dodeli obratovodja. Pri tem so poudarili, da je potrebno načrtovati tudi izboljšanje pogojev dela.

V tem tednu smo dobili prvo večjo pošiljko strojnih naprav za novo hladno valjarno iz ZDA

INFORMACIJA ZA ČLANE DELEGACIJ ZA SKUPŠČINE SAMOUPRAVNIH INTERESNIH SKUPNOSTI

16. junija ob 16. uri bo v sejni dvorani občinske skupščine Jesenice 3. seja skupščine izobraževalne skupnosti občine Jesenice. Na seji bodo obravnavali in sprejeli:

— osnutek pogodbe o financiranju vzgojno izobraževalne dejavnosti v letu 1975,

— razpravi bodo o srednjeročnem programu izobraževalne skupnosti Jesenice za obdobje 1976/80, — obravnavali in sprejeli bodo nove oskrbnine in nove lestvice za diferencirano plačevanje v vzgojno varstvenih organizacijah.

Na prejšnji seji skupščine so bili neupravičeno odsotni delegati TOZD VET, TOZD Talilnice in delovne skupnosti Skupnih služb. Na tej seji so potrdili zaključni račun izobraževalne skupnosti Jesenice za leto 1974, sprejeli družbeni dogovor o osnovah programiranja nalog in oblikovanja sredstev za skupno porabo. Pri razpravi o programu dela izobraževalne skupnosti Jesenice za leto 1975 pa so sprejeli sklepe:

— Na podlagi poročila o delu delavske univerze v letu 1974 in programa za leto 1975 (poročilo mora biti pripravljeno do 3. seje skup-

ščine) se bo izobraževalna skupnost zavezala, katere dejavnosti delavske univerze bo financirala leta 1975.

— Oba zbora predlagata družbenopolitičnim organizacijam in občinski skupščini, da začnejo postopek za izvedbo referenduma o samopriskvku za izgradnjo osnovne šole na Plavžu.

— Zaradi spremembe višine dohodka izobraževalne skupnosti za leto 1975 se 446.000 dinarjev preseženih sredstev nameni za investiranje kletnih prostorov centra srednjih šol.

— Zbor uporabnikov odstopa izobraževalni skupnosti Jesenice presežna sredstva 707.115,85 dinarjev, ki bi jih bilo treba vrniti gospodarstvu, namensko za investicije.

Na tretji seji skupščine pa bodo obravnavali med drugim tudi povečanje stroškovne cene na oskrbovanje v vzgojno varstvenih zavodih. Povečanje bo glede na leto 1974 takole:

vzgojno varstvena organizacija	stroškovna cena 1974	stroškovna cena 1975	indeks 75:74
Kranjska gora	540.—	615.—	114
Mojstrana	480.—	560.—	117
Jesenice	640.—	740.—	115
Koroška Bela	390.—	570.—	146
Žirovnica	540.—	635.—	117
Jesenice — dojenčki	1.000.—	1.295.—	129

V stroškovni ceni VVO Koroška Bela doslej ni bila vključena cena kosila 154 dinarjev. Če odštejemo ta znesek in stroškovni ceni prištejemo še eno malico, bi bila v letu 1975 stroškovna cena z dvema malicama

452,30 dinarjev — zaokroženo 455 dinarjev (indeks 116).

Prispevek staršev oziroma interesnih skupnosti v odnosu do stroškovne cene pa bo po predlogu takle:

prispevek staršev v letu 1974		pri povprečnem mesečnem dohodku na člana družine	prispevek v letu 1975	
			staršev	družbe
do 400	20 %	od — do 700 din	—	100 %
		od 701 do 800 din	10 %	90 %
30 %		od 801 do 900 din	15 %	85 %
		od 901 do 1.000 din	20 %	80 %
45 %		od 1.001 do 1.100 din	25 %	75 %
		od 1.101 do 1.200 din	30 %	70 %
60 %		od 1.201 do 1.300 din	35 %	65 %
		od 1.301 do 1.400 din	40 %	60 %
65 %		od 1.401 do 1.500 din	45 %	55 %
		od 1.501 do 1.600 din	50 %	50 %
70 %		od 1.601 do 1.700 din	55 %	45 %
		od 1.701 do 1.800 din	60 %	40 %
		nad 1.800 din	70 %	30 %

N. Dejak

ŠE ENKRAT: NOVE STANARINE IN SUBVENCije

V zadnji številki Železarnja razpravlja tovariš Janko Fon v svojem prispevku o novih stanarinah in subvencijah ter ugotavlja neustreznost določb spremenjenega in dopolnjenega odloka občinske skupščine o delni nadomestitvi stanarine in drugi družbeni pomoči v stanovanjskem gospodarstvu, zlasti v tistem delu, ki govori o zgornji meji točkovne vrednosti stanovanj, do katere je nosilec stanovanjske pravice še upravičen prejemati delno nadomestitev stanarine. Po zatrevanju tovariša Fona naj bi bili do delne nadomestitve stanarine upravičeni le tisti nosilci stanovanjske pravice, katerih stanovanja so ovrednotena največ s 130 točkami.

Z namenom, da bi bili bralci Železarnja popolneje, predvsem pa natančneje poučeni, menimo za potrebno, da posredujemo naslednje pojasnilo:

Skladno z medobčinskimi dogovori o politiki stanarin v letošnjem letu in na tej podlagi sprejetega odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o delni nadomestitvi stanarine in drugi pomoči v stanovanjskem gospodarstvu, bo ob izpolnjenih ostalih pogojih, delna nadomestitev stanarine priznana le za tista stanovanja, katerih ugotovljena vrednost ne presega 130 točk, razen v izjemnih primerih, ko bo skupščina samoupravne stanovanjske skupnosti za posameznega prosilca sklenila drugače. To pa pomeni, da trditev tovariša Fona ni točna,

kajti tudi v pismenem obvestilu stanovanjske skupnosti z dne 5. 5. 1975 smo vse nosilce stanovanjske pravice obvestili o možnosti izjemnega odobravanja delne nadomestitve stanarine za tista stanovanja, katerih vrednost presega 130 točk, seveda ob izpolnjenih ostalih pogojih. Menimo, da je tovariš Fon ta del obvestila nehotno prezrl, zato smo tudi primorani zavrniti njegovo trditev, da ni nihče razmišljal o posledicah določanja zgornje meje točkovne vrednosti stanovanj glede pridobitve pravice do delne nadomestitve stanarine. Ravno to, da so vsa nova vseljena stanovanja, vključno s stanovanji, kupljenimi iz sredstev solidarnostnega sklada, ocenjena z več kot 130 točkami, narakuje izjemno obravnavanje takih

prosilcev, ki uporabljajo stanovanja, katerih vrednost presega 130 točk.

Omenimo naj še to, da smo priča različnim gledanjem posameznih nosilcev stanovanjske pravice glede spregleda določenih pogojev, ki ne dopuščajo izjemnega odobravanja. Po veljavnem občinskem odloku je namreč edino prekoračena zgornja meja točkovne vrednosti pogoj za izjemno obravnavanje vloge prosilca in odobritev nadomestne delne stanarine. Ni pa mogoče spregledati površinskega normativna stanovanja, prekoračene zgornje meje dohodka na člana gospodinjstva, posesti osebnega avtomobila in drugih z odlokom določenih pogojev.

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Jesenice nima evidencirane vloge tovariša Fanka Fona za pridobitev delne nadomestitve stanarine, zato pričakuje, da bo vloga s potrebnimi dokazili takoj vložil. To pa hkrati velja tudi za vse ostale nosilce stanovanjske pravice, ki imajo izpolnjene vse zahtevane pogoje, razen presežene zgornje meje 130 točk, kar pa prosilca ne izključuje od uveljavljanja pravice do delne nadomestitve stanarine, temveč mu daje možnost izjemne odobritve s posebnim sklepom skupščine skupnosti.

Samoupravna stanovanjska skupnost

PREGLED SESTANKOV SDS

V TOZD TALILNICE sta imeli sestanek dve samoupravni delovni skupini in sicer v obratu: martinarna: obratovodstvo martinarne in penični zidarji. Samoupravni delovni skupini sta obravnavali: samoupravni sporazum o merilih za pridobivanje in delitev dohodka, samoupravni sporazum o izumih in tehničnih izboljšavah v Slovenskih železarnah, predlog o podaljšanju mandata sedanjem samoupravnim organom in izpolnjevanje proizvodnih nalog ter varčevanje. Samoupravni delovni skupini sta postavili vprašanje o varčevanju z dragimi materiali. Zakaj uporabniki livnih praškov, izolacijskih plošč in kislih mas brez odgovornosti razsipavajo, lomijo in uporabljajo druge kisle mase za lijake. Skupini si bosta v bodoče s svojim delom čvrsteje vključevali v akcijo planskih nalog. Glede na varno delo zahtevata, da naj tuja podjetja, ki delajo v martinarni, spremenijo svoj odnos do čiščenja svojih delovnih prostorov.

V TOZD VALJARNE sta imeli sestanek dve samoupravni delovni skupini in sicer v obratu — valjarna žice: valjarna žice 1 in 4. Samoupravna delovna skupina valjarne žice 1 je obravnavala pregled informacij za proizvodnjo v mesecu aprilu in podpisovanje samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih in odgovornosti delavcev v TOZD. Samoupravna delovna skupina s proizvodnjo v mesecu aprilu ni zadovoljna, ker so mesečni plan izpolnili z 91 %. Vzrok za nedoseženi plan je bila

obnova peči. Samoupravna delovna skupina valjarne žice 4, je obravnavala informacijo o proizvodnji v mesecu aprilu, varnost pri delu in razno. Samoupravna delovna skupina želi, da naj se v garderobi popravi ventilacija, v umivalnici pa naj se popravijo pipe. V bodoče naj se v praznikih organizira tako, da se bodo po delu umili, ne pa da se voda zapre.

V TOZD HLADNA PREDELAVA sta imeli sestanek dve samoupravni delovni skupini in sicer v obratu žičarna: žičarna 3 in patentirnica žice 2. Samoupravni delovni skupini sta obravnavali: proizvodne rezultate v mesecu aprilu in plan za mesec maj, program varčevanja za žičarno in razno. Samoupravna delovna skupina žičarna 1, je razpravljala o planiranju letnih dopustov in o delovni disciplini. Opozorjeni so bili na morebitno spremembo sistema vodenja evidenčne prisotnosti na delovnem mestu. Delovna skupina je proti spremembam dokler se ne uvide evidencije tudi v drugih obratih TOZD. Samoupravna delovna skupina patentirnica 2 vprašuje, če je mogoče narediti na pripravljalni rampi hidravlični odziv kolobarjev?

V TOZD VET so imele sestanek štiri samoupravne delovne skupine in sicer v obratu strojne delavnice: strugarji Javornik, dvakrat je imela sestanek samoupravna delovna skupina kovačnica in materialna služba.

Vse samoupravne delovne skupine so obravnavale podaljšanje mandata sedanjem samoupravnim organom, predlog samoupravnega sporazuma za pridobivanje in delitev dohodka v Železarni, predlog samoupravnega sporazuma o izumih in

tehničnih izboljšavah v Slovenskih železarnah. Samoupravne delovne skupine bi morale to obravnavati v okviru zbora delavcev v mesecu aprilu. Delovna skupina kovačnica je na drugem sestanku obravnavala, problem v kovačnici v zvezi s prihodom javniških kovačev na Jesenice. Na delovni skupini so pojasnili ukinitve javniške kovačnice in bodočo zasedbo delovnih mest in ponovno uvedbo dveh izmen. Nekateri kovači se niso strinjali, da bi delali v dveh izmenah. V kovačnici je več kandidatov za pomočnika pri prvem kovaču, eden ne more delati na dve izmeni zaradi šolanja. Drugi je odstopil od tega delovnega mesta in je predlagal naj bi dobil stimulacijski dodatek, tretji pa je odklonil delo v dveh izmenah in eden je pristal na to delovno mesto. Delovna skupina opozarja, če ne pride v štirinajstih dneh strokovna komisija za merjenje škodljivih vplivov, se bo pritožila na izvršni svet SRS. Delovna skupina želi, da ko pride novi delavec na delovno mesto, naj si predhodno ogleda delo. Skladiščnik v materialnem skladišču naj natančno pripravi zahtevni material, nabavi naj se še ena plinska jeklenka. V delovni skupini materialne službe so se dogovorili, kako naj bi izboljšali dostavo in pripravo materiala za obdelavo.

Analiza o sestankih samoupravnih delovnih skupin je narejena na podlagi zapisnikov, ki smo jih prejeli od delovnih skupin v tednu od 2. junija do 7. junija tega leta.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje
Analizirala pripravila: VLASTA VIDIC

MLADI O SEBI, SVOJIH PROBLEMIH, NALOGAH IN PERSPEKTIVAH

Petega tradicionalnega majskega srečanja mladih slovenskih železarjev in predelovalcev v Storah se je udeležilo nekaj čez sto mladih. Gostitelji srečanja mladi železarji iz Stor so udeležencem srečanja pripravili sprejem, povezan s kulturnim programom pred domom železarjev v Storah. Zatem so si ogledali muzej revolucije v Celju in spominsko razstavo v starem piskru. Popoldan se je zvrstilo več športnih tekmovanj, udeleženci srečanja pa so si ogledali tudi dramsko predstavo. Večerni del srečanja se je ob prijetni glasbi in plesu odvijal v domu železarjev v Storah. Na sliki: udeleženci petega majskega srečanja v Celju. — J. R.

TEHNIČNA AKTIVNOST NA OSNOVNI ŠOLI PREŽIHOV VORANC

Učenci osnovne šole Prežihov Voranc se v prostem času udeležujejo v različnih tehničnih krožkih, ki delujejo na šoli že vrsto let.

Tako so v tem šolskem letu delovali pod okriljem ljudske tehnike naslednji krožki: modelarski, foto, letalski in maketarski krožek.

Najbolj deloven že vrsto let nazaj je modelarski krožek. Učenci izdelujejo iz vezanih plošč, furnirjev ter raznih umetnih mas različne modele malih motornih čolnov skupine MC 2. Krožek je obiskovalo v dveh skupinah 32 učencev.

Letalski krožek je razmeroma mlad saj deluje šele drugo leto. Krožek je začel delovati na pobudo občinskega odbora ljudske tehnike in alpskega letalskega centra v Lescah. V krožku izdelujejo male modele jadralnih letal tipa A 1. Tudi ta krožek deluje v dveh skupinah: v prvi so mlajši učenci, ki izdelujejo lažja letala, v drugi pa so že izkušeni učenci, ki se ne ustrašijo tudi kakšnih težjih modelov. S svojimi izdelki so priredili tudi tekmovanja. Ta krožek uspešno vodi Izток Bajda, član modelarskega letalskega kluba iz Kranja.

Foto krožek je eden najstarejših krožkov na šoli. Člani krožka dobijo pri krožku dovolj znanja o fotografiji, tako da lahko delajo popolnoma samostojno. Člani, ki obiskujejo krožek že nekaj let, so izdelali fotografije, za katere so dobili diplome in pohvale na tekmovanjih na Gorenjskem in za Pionirski foto. Krožek obiskuje 15 učencev. Poleg njih pa so naredili učenci osmih razredov celoten tečaj iz fotografije, ki je v sklopu učnega programa. Teoretično pa so svoje znanje preizkusili še v foto krožku.

V maketarskem krožku deluje deset učencev šestih razredov, ki izdelujejo različne makete hiš v zmanjšanih merilih. Tako so pred kratkim izdelali maketo hiše, ki jo bo postavilo društvo prijateljev mladine na Poljanah. Pripravlja se tudi skupina starejših maketarjev: Ismet Pivca, Mojca Košir in Simona Rihtaršič, ki se bo udeležila zveznega tekmovanja na Kosmetu.

Učenci se zahvaljujejo šoli in občinskemu odboru ljudske tehnike, ki sta jim finančno omogočila delovanje in mentorju Tomotu Surjanu za uspešno vodenje krožkov.

Jošt Novak

SPREJET PRAVILNIK O ČLANARINI

Na zadnji seji je občinska konferenca ZSMS Jesenice med drugim sprejela tudi pravilnik o plačevanju članarine članov zveze socialistične mladine. V njem je v enajstih členih natančno zapisano, kakšen je način plačevanja članarine, kdo jo plačuje, višina članarine, kako se pobira itd. Tako je v skladu s statutom ZSMS Slovenije določeno, da članarino plačuje vsak član zveze socialistične mladine od 14. do 21. leta starosti.

Za učence in dijake letna članarina znaša 12 dinarjev, za zaposlene mladince pa 24 dinarjev. Vsak član ZSMS ima izkaznico, v kateri mora biti vpis o vplačani letni članarini. Blagajnik osnovne organizacije ZSMS je dolžan vpisati članarino v izkaznico, prav tako pa je dolžan voditi knjigo članarine. Če mladinec ni organiziran v šoli ali delovni organizaciji, mora plačevati članarino blagajniku osnovne organizacije v krajevni skupnosti, kjer živi. Zbrana sredstva od članarine ostanejo osnovnim organizacijam ZSMS za njeno delovanje.

J. R.

O DELU AKTIVA ZSMS VALJARNE ŽICE

Pred kratkim so se v obratu valjarne žice na Beli sestali člani aktiva ZSMS. Obravnavali so problematiko svojega obrata in posebej poudarili pomen delovne discipline. Obratovodja je ob tej priložnosti opozoril, da z neupravičenimi izostanki z dela oviramo in tudi zmanjšujemo produktivnost.

V nadaljevanju sestanka je bilo postavljenih nekaj vprašanj, ki so se nanašala na nagajanje. Odgovore je posredoval obratovodja in povedal, da problematiko nagajanja rešujejo tudi na sestankih samoupravnih delovnih skupin. Mladinci navzoči na sestanku so se odločno zavzemali za prepoved prinašanja alkohola v tovarno.

Člani aktiva ZSMS so se zanimali za povečevanje osebnega dohodka v primeru, če je proizvodnja večja tri do štiri odstotke. Iz pojasnila obratovodje je bilo razvidno, da v kolikor je plan izpolnjen, se odobri 32 odstotkov in še devet odstotkov stimulacijskega dodatka. Pri povprečnem dohodku 3.000 dinarjev predstavlja dodatek 180 dinarjev.

Predsednik sindikalne organizacije je na sestanku spregovoril še o doseženih rezultatih na področju športne dejavnosti in povedal, da je sindikalna organizacija prispevala sredstva za nabavo opreme.

POVEČANA SKRB ZA IDEOLOŠKO IZOBRAŽEVANJE

Pri komiteju tovarniške konference ZK Železarne so ustanovili 22-članski aktiv predavateljev. Njihova poglavitna naloga bo, da bodo s programom za ideološko vzgojo predvidene teme sami najprej predelali, nato pa bodo vsebino prenesli na člane osnovnih organizacij.

Člani aktiva predavateljev so se pred kratkim sestali in sprejeli program izobraževanja, ki obsega devet najaktualnejših tem. Za vse bodo pripravili kratke izvlečke, jih predelali oziroma se seznanili z njihovo vsebino in se tako pripravili za predavanja ter razgovore s člani ZK.

Glede na to, da je oddelkov ZK več kot predavateljev, bodo aktiv razširili in vanj vključili nekaj članov ideoloških komisij pri sekretariatih osnovnih organizacij.

Razen te konkretne naloge so se dogovorili, da bodo člani aktiva stalno spremljali ideološko izobraževanje članov in tako vplivali tudi na pripravo ustreznega kadra za srednjo politično šolo.

B.

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje...

Tito

VODA V VOJNI

5

2) družbenopolitične skupnosti so dolžne proučiti problem oskrbe z vodo v vojni, razčleniti načrt in sistem oskrbe, pripraviti ustrezno organizacijo, zagotoviti potrebne kadre, opremo in sredstva ter se lotiti ustreznih priprav svojih teritorij;

3) načrtno izboljšati oskrbo prebivalstva z vodo in to z graditvijo novih ter rekonstrukcijo in asanacijo obstoječih vodovodov in drugih javnih vodnih objektov, upoštevajoč vse elemente, pomembne s stališča splošnega ljudskega odpora (lokacija, zmožljivost, vrsta in število virov, razmestitev zbiralnikov, možnost lahkega izključevanja poškodovanih ali onesnaženih virov in delov omrežja, zagotovitev klorinatorjev in drugih naprav, potrebnih za kondicioniranje vode, možnost za radiološko in kemično dekontaminacijo v primeru potrebe, sanitarna in radiološko-biološka zaščita itd.);

4) nujno je načrtno pripravljati ozemlje za splošni ljudski odpor tudi s stališča oskrbe z vodo, v zvezi s tem pa je treba storiti tudi tole:

— graditi vodne objekte zadostne kapacitete na območjih, naseljih in objektih, predvidenih za evakuirano prebivalstvo in bolnice ter za enote oboroženih sil;

— organizirati izvidništvo, registracijo, določitev kapacitet in higiensko oceno potencialnih naravnih virov vode in na podlagi izsledkov teh raziskovanj izbrati, sanitarno zavarovati ter po možnosti kaptirati in urediti najboljše vire, in

— ukreniti potrebno za zaščito pred nadaljnjim onesnaženjem površinskih voda, zlasti tistih, ki prihajajo v poštev za oskrbo prebivalstva in oboroženih sil;

5) potrebno je poleg tega izboljšati sanitarno nadzorstvo nad vodo in vodnimi objekti, ustrezne kadre in ustanove pa usposobiti za hitro in učinkovito kontrolo higienske brezhibnosti vode tudi v terenskih razmerah, všteto detekcijo in identifikacijo strupov, radiološko detekcijo in radiometrijo;

6) s formiranjem interesnih skupnosti, z integracijo ali na nek drug način je nujno zagotoviti strokovno vodenje, eksploatacijo in vzdrževanje vodovodov in drugih večjih javnih vodnih objektov po regionalnem načelu, da bi se prebivalstvo v miru oskrbovalo s higieno neoporečno vodo in da bi se ustvarila solidna baza za učinkovito oskrbo z vodo tudi v vojni;

7) vse vodovode bi bilo treba oskrbeti s strokovnimi kadri, katerih kvalifikacije bi bilo treba precizirati z normativnimi akti in jih usposobiti za delo v vojnih razmerah;

8) prav tako je treba zagotoviti proizvodnjo in rezerve kloriranih preparatov, koagulantov, aktivnega oglja, jonskih menjalnikov, klorinatorjev, filtrov, črpalk, vodovodnih cevi in drugega potrebnega materiala za čiščenje oziroma uporabo vode;

9) v šolah oziroma prek sredstev javnega obveščanja bi bilo treba prebivalstvo vzgajati glede higienske in racionalne uporabe in zaščite voda in vodnih objektov, medtem ko bi bilo treba v pouk ustreznih strokovnih šol vključiti tudi elemente, ki so pomembni s stališča splošnega ljudskega odpora;

10) zelo potrebno bi bilo opredeliti najvažnejše znanstveno-raziskovalne probleme s področja oskrbe z vodo in ukreniti potrebno, da bi se pri tem delu angažirale vse razpoložljive sile, da bi vsakega izmed teh problemov proučevali na podlagi skupaj dogovorjenih programov in metod;

11) zagotoviti bi bilo treba najtesnejše sodelovanje med ljudsko armado ter ustreznimi organi družbenopolitičnih skupnosti, civilnimi znanstvenimi, družbenimi, strokovnimi in delovnimi organizacijami pri proučevanju in reševanju vseh problemov, ki se tičejo oskrbe z vodo, upoštevajoč pri tem tudi interese splošne ljudske obrambe.

Skupina modelarjev iz petih in šestih razredov osnovne šole Prežihov Voranc s svojimi čolni.

mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja —

Ob petdesetletnici delavskih spopadov s fašistično Orjuno

Zapiski iz obdobja Neodvisne delavske partije Jugoslavije na Jesenicah

Spomini prve generacije jeseniških komunistov

51

— o Leninu, ki je na Manifest 'ekonomistov' odgovoril s protestom, ki ga je podpisalo sedemnajst ruskih socialističnih demokratov in ki se je razširil po vseh marksističnih organizacijah v Rusiji in v njem razkril 'ekonomiste', ki jih lahko smatramo kot nekakšne ruske 'bersteinovce' — oportuniste in revizioniste

— o Leninu, ki je boj z 'ekonomisti' bil predvsem v listu 'Iskra', potem ko se je vrnil iz sibirskega pregnanstva in odšel nato v tujino z namenom, da bi se dogovoril s Plehanovom in njegovo skupino 'Osvobodjenje dela' za izdajanje 'Iskre', ki je v Rusiji ni bilo mogoče tiskati in ki je potem v letih 1900 in 1901

pomenila prehod v obdobje dejanskega formiranja enotne Ruske socialnodemokratske partije iz skupin in krožkov, razkropljenih v Rusiji in emigraciji

— o Leninu, ki je slutil, da bo IZ ISKRE VZPLAMTEL PLAMEN, kakor je pisalo pod naslovom Iskre z besedami iz odgovora dekabristov pesniku Puškinu, ki jim je v svojem času poslal pozdrav v sibirsko pregnanstvo

— o Leninu in njegovem načrtu za zgraditev revolucionarne delavske partije, o njegovi knjigi 'Kaj storiti?', v kateri je kot prvi v zgodovini marksistične misli razglasil do korenin idejne vire oportunitizma s tem, da je pokazal, da so ti viri predvsem v poklekanju pred spontanostjo delavskega gibanja in v zmanjševanju vloge socialistične zavesti v delavskem gibanju: 'Vsako poklekanje pred spontanostjo delavskega gibanja, vsako zmanjševanje vloge 'zaveštnega elementa', vloge socialne demokracije pomeni hkrati... krepitev vpliva buržoazne ideologije na delavce. Vprašanje je le tako: buržoazna ali socialistična ideologija. Srednje poti ni... Zato pomeni vsako zmanjševanje socialistične ideologije, vsako oddaljevanje od nje hkrati krepitev buržoazne ideologije,' je pisal in svaril pred spontanostjo in dokazoval potrebo revolucionarne teorije za delavsko akcijo: 'Brez revolucionarne teorije tudi revolucionarnega gibanja ne more biti... Vlogo prvobornika odigra lahko samo partija, ki jo vodi napredna ideologija ter s tem zavrača tudi 'ekonomiste', ki so varali delavski razred, ko so trdili, da se lahko socialistična ideologija porodi iz spontanega

gibanja delavskega razreda, to pa bi seveda pomenilo, da se socialistična ideologija lahko poraja iz spontanosti, kar pa je zmotno, saj se le-ta lahko poraja le iz znanosti

— o Leninu, ki je v člankih v 'Iskri' in v knjigi 'Kaj hočemo' ostro zavračal to in druge zmote 'ekonomistov' in ki je prav v knjigi 'Kaj hočemo' podčrtal pomen teorije, zavednosti, partije kot tiste sile, ki revolucionira in vodi spontano delavsko gibanje

— o Leninu, ki je utemeljil v času reformizma, revizionizma itd. osnovno marksistično tezo, ki pravi, da je marksistična partija spojitev delavskega gibanja s socializmom;

— o Leninu, ki je na podlagi marksističnih dognanj in spoznanj na II. kongresu Ruske socialnodemokratske delavske partije leta 1903 v Londonu zagotovil zmago marksizma nad oportunitizmom s tem, da je kongres sprejel program, ki ga je predložila 'Iskra', to se pravi revolucionarni program partije delavskega razreda — maksimalni, ki je govoril o glavni nalogi partije: o socialistični revoluciji, strmoglavljenju kapitalizma, o ustanovitvi diktature proletariata, ter minimalni, ki je vseboval neposredne naloge partije, ki bi jih bilo treba izvesti še pred strmoglavljenjem kapitalističnega družbenega reda in uvedbo diktature proletariata, to se pravi: strmoglavljenje carskega absolutizma, ustanovitev demokratične republike, uvedbe osemurnega delovnika za delavce, uničenje vseh ostankov tlačanstva na vasi in vrnitev zemljišč, ki jih je odvzel kmetom zemljiška gospoda, v kmečke roke;

PRED IV. KONGRESOM SINDIKATA DELAVCEV INDUSTRIJE IN RUDARSTVA JUGOSLAVIJE

PREDLOG AKCIJSKEGA PROGRAMA

Med gradivom, ki bo predloženo v obravnavo IV. kongresu sindikata delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije, ki bo 19. in 20. junija v Beogradu, o čemer smo pisali že v zadnji številki je tudi predlog akcijskega programa. Iz programa, ki opredeljuje naloge sindikata pri ustvarjanju pogojev za reševanje pomembnih vprašanj delavskega razreda, v nadaljevanju povzemamo nekaj najpomembnejših misli.

Potem, ko predlog akcijskega programa v uvodu poudarja pomembne rezultate, ki so bili doseženi v razvoju samoupravnih socialističnih in družbenoekonomskih odnosov ter političnega sistema, v obdobju med tretjim in četrtem kongresom, v prvem poglavju obravnava **NALOGE NA PODROČJU SAMOUPRAVLJANJA, SAMOUPRAVNEGA ZDRUŽEVANJA IN POVEZOVANJA DELA**

Ker je hitrejši razvoj socialističnih družbenoekonomskih odnosov na samoupravni podlagi življenjski interes delavcev, je tudi najpomembnejša naloga sindikata, dosledno uresničevanje ustavnih določil v organizacijah združenega dela. Poleg zahteve sindikata po kritični analizi samoupravnih sporazumov o konstituiranju temeljnih organizacij združenega dela in urejanja notranjih družbenoekonomskih odnosov, kakor tudi med TOZD ter zahteve, la se jih usklajuje z ustavo, pri čemer morajo izhajati iz načela, da delavci neposredno odločajo o vseh vprašanjih družbene reprodukcije, morajo organizacije in organi sindikata delovati v smeri da bodo:

- o pridobivanju dohodka in njegovi delitvi neposredno odločali delavci v TOZD;
- delavci izražali polno solidarnost v združenem delu;
- da bo ugotavljanje in spremljanje poslovanja temeljne organizacije združenega dela razvidno iz vključnih računov in periodičnih obračunov;
- temeljne organizacije združenega dela vzpostavljale medsebojne odnose v skladu s svojimi prispevki k ustvarjanju dohodka ter na podlagi skupnih interesov;

da bo programiranje razvoja TOZD in samoupravno združevanje sredstev temeljilo na ekonomskih načelih ter skladno z dolgoročnimi skupnimi in družbenimi interesi. Sindikat se mora zavzemati, da bo samoupravno organiziranje in združevanje dela v okviru delovnih organizacij in skupnosti TOZD, izražalo posebne in splošne interese delavcev. Pri uresničevanju, se mora odločno boriti proti izenačevanju samoupravne delovne organizacije s klasičnim podjetjem, proti podjetniškemu upravljanju in centralističnemu odločanju o dohodku, procesih in rezultatih dela, proti težnjam, da se koristi celote podredijo posameznim delom, ki se izražajo v skupinski — lastniški vedenju, zapiranju TOZD in neupoštevanju družbenoekonomske in tehnično-tehnološke medsebojne odvisnosti TOZD.

Tako organizacije, kakor organi sindikata, se morajo neposredno angažirati pri hitrejšem uveljavljanju samoupravnega združevanja in povezovanja dela na podlagi spora-

zumevanja znotraj panog in grupacij. Pri tem pa mora združeno delo na samoupraven način urejati medsebojne odnose, določati poslovno politiko in usklajevati skupne programe razvoja. Zavzemati se morajo tudi za to, da se bodo med panogami in grupacijami, ki so v delovnem procesu med seboj odvisne, ki se med seboj dopolnjujejo, s samoupravnimi sporizumi uveljavljali ekonomski odnosi, da bo prišlo do usklajevanja in specializacije proizvodnje, do skupnih vlaganj in planskega usmerjanja razvoja. Sindikat se bo tudi zavzemal za nastajanje in razvoj samoupravnih interesnih skupnosti, ki bodo povezovala proizvodnjo, promet in sredstva. Kongresu je predlagano, da zadolži organizacije in organe sindikata, da se stalno zavzemajo za ustvarjanje pogojev za samoupravno organiziranje oziroma oblikovanje proizvodno-blagovno prometnih reprodukcijskih celot.

V nadaljevanju predlog akcijskega programa zadolžuje sindikat, da se zavzema za ustvarjanje pogojev za to, da bodo delavci v celoti neposredno odločali o vprašanjih svojega dela in življenja, da bodo lahko neposredno odločali in usklajevali stališča v TOZD, kjer je veliko število delavcev in kjer je delo organizirano v več izmenah ali v več krajih. Pri tem je treba zagotoviti neposredno angažiranost strokovnih in vodstvenih kadrov kakor tudi celovito obveščenost delovnih ljudi. Razvijati pa je treba tudi odgovornost za uresničevanje samoupravno sprejetih sklepov. Zavzemati pa se mora tudi za to, da se razmejijo pravice, dolžnosti in odgovornosti med organi upravljanja ter organi vodenja in zagotoviti skladnost in učinkovitost njihovega delovanja.

Akcijski program nalaga sindikatu, da se v vseh oblikah samoupravnega združevanja in povezovanja dela in sredstev zavzema za take pogoje, ki bodo zagotavljali uresničevanje ustavnih določil o enakopravnosti in samostojnosti TOZD ter njihovem neposrednem vplivu na razvoj in poslovno politiko. Da bodo delavci lahko uresničevali svoje samoupravne pravice in dolžnosti na področju delitve dohodka in osebnih dohodkov ter odgovornosti za jačanje materialne podlage združenega dela. Da se ustvarijo še ugodnejši pogoji, v katerih bo združeno delo prevzemalo: funkcijo urejanja in razvoja gospodarskega sistema, regulativo na področju razširjene reprodukcije, politiko cen, zunanje trgovinski, devizni in carinski režim, davčni sistem in sistem prispevkov, programiranje razvoja in delitve dela.

Sindikat se mora boriti za to, da bodo nosilci združevanja in povezovanja dela in sredstev delovni ljudje v TOZD ter sploh za pospeševanje

tega procesa. Preprečevati vse pojave zapiranja in monopolističnega vedenja naj si bo v okviru TOZD, OZD, posameznega ali teritorialnega. Boriti se proti vsem zastarelim in samoupravnemu socializmu tujih odnosov, proti samovolji, neodgovornemu ravnanju posameznikov in omalovaževanju dostojanstva delavcev. Za razvijanje zdravih medsebojnih odnosov, medsebojnega sodelovanja in pomoči na načelih socialistične solidarnosti.

Organizacije in organi sindikata se morajo zavzemati za ustvarjanje takih pogojev, da bodo samoupravne delegacije resnično izražale neposredne interese ter soglasje delovnih ljudi na vseh nivojih. Da bodo le-te res učinkovito povezane s samoupravno bazo in da bodo odgovorno opravljale svoje družbene funkcije.

Zavzemati se mora tudi za to, da se bo funkcija samoupravne delavske kontrole resnično uveljavila in uspešno delovala ter odgovorno opravljala svojo funkcijo. Pri zagotavljanju uspešnejšega razvoja samoupravnih družbenih odnosov, se bo sindikat zavzemal za to, da bo družbena samozaščita v celoti učinkovita.

Predlog akcijskega programa nalaga sindikatu delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije, da se mora boriti za uveljavitev polne javnosti dela tako v postopkih pripravljanja kot tudi v postopkih sprejemanja in uresničevanja samoupravnih sporazumov ter drugih normativnih aktov. Pri tem se mora zavzemati za popolno obveščenost vseh delovnih ljudi ter uveljavljati potrebne ukrepe in akcije, da se bodo delavci kar najbolj uspešno usposabljali za učinkovito uresničevanje svojih samoupravnih pravic.

V zaključku prvega poglavja je v predlogu programa rečeno, da: »Celovitost in pravočasno obveščanje pomeni enega od temeljnih pogojev za odgovorno sprejemanje sklepov neposrednih proizvajalcev kot tudi za zagotavljanje kontrole nad uresničevanjem samoupravno sprejetih sklepov.

Naslednje, drugo poglavje akcijskega programa sindikata delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije obravnava:

NALOGE PRI RAZVIJANJU SISTEMA Družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja na področju pridobivanja in razporejanja dohodka ter delitve osebnih dohodkov

Sedanja stopnja razvitosti sistema na tem področju in potreba po njegovem stalnem izpopolnjevanju in uveljavljanju nagrajevanja po delovnem prispevku, ustvarjenih rezultatih dela kot tudi zapletenost odnosov na tem področju terja nenehno angažiranje vseh organizacij in organov sindikata delavcev industrije in rudarstva.

URESNIČEVANJE CILJEV EKONOMSKE STABILIZACIJE

Sindikat delavcev industrije in rudarstva bo s stalnim zavzemanjem za krepitev neposrednega vpliva delavskega razreda na vse tokove družbene reprodukcije, prispeval k hitrejšemu uresničevanju ciljev ekonomske stabilizacije v temeljnih organizacijah združenega dela, grupacijah in panogah tako na področju

Strešne konstrukcije za novo hladno valjarno varijo že pod streho

industrije in rudarstva, kakor v družbi kot celoti.

NALOGE PRI DOLOČANJU IN URESNIČEVANJU POLITIKE TER PROGRAMOV DOLGOROČNEGA IN SREDNJEROČNEGA RAZVOJA

Pravice in dolžnosti delavcev, da samostojno sprejemajo plane in programe svojih organizacij in širših samoupravnih skupnosti ter da jih med seboj usklajujejo, odpirajo tudi sindikatu odgovorne naloge. Tako člani kakor organizacije in organi sindikatov, se morajo v naslednjem obdobju zavzemati za uresničevanje ustavnega položaja delovnih ljudi kot nosilcev planiranja, določanja in uresničevanja politike dolgoročnega, srednjeročnega in kratkoročnega razvoja.

NALOGE V BOJU ZA ZAGOTAVLJANJE BOLJŠIH DELOVNIH RAZMER

Ker zagotavljanje boljših delovnih in življenjskih razmer pomeni temeljni interes delavcev, program zadolžuje elanstvo, organizacije in organe sindikata, da se ob upoštevanju razmer in problemov na tem področju, dosledno zavzemajo za izboljšanje delovnih in življenjskih razmer delavcev. Potrebna je neposredna angažiranost sindikata pri ustvarjanju boljših in varnejših delovnih razmer in za čimbolj celovito varstvo delavcev pri delu. Sindikat se bo zato zavzemal za sprejem samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov, ki bodo izenačevali delovne razmere delavcev v industrijskih panogah, v rudarstvu in gozdarstvu.

RAZVIJANJE IN KREPITEV MEDNARODNEGA SINDIKALNEGA SODELOVANJA

Mednarodna dejavnost sindikata delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije se razvija v zelo zapletenih svetovnih razmerah, je poudarjeno v programu. Proces poglobljanja krize kapitalističnega sistema in mednarodnih ekonomskih odnosov se nadaljuje. Sočasno pa se krepi boj socialističnih in drugih naprednih sil v svetu za mir, svobodo in neodvisnost. Vedno močnejše se uveljavlja politika neuvrčenosti in vedno močnejši je njen vpliv na reševanje problemov v mednarodnih odnosih. V svetu delavski razred krepi svoj

materialni položaj, njegov boj za razvoj industrijske demokracije je čedalje uspešnejši, kakor tudi boj za svojo udeležbo v upravljanju ter za večjo vlogo pri razreševanju vseh protislovij in problemov. Pri upoštevanju vsega tega, kakor tudi zmanjšanju delavskega razreda drugih držav za naš sistem in prakso in upoštevanje interese našega delavskega razreda, se bo sindikat delavcev industrije in rudarstva, v okviru politike Zveze sindikatov Jugoslavije prizadeval za nadaljnje razvijanje svojega mednarodnega sodelovanja na načelih enakopravnosti, nevmešavanja in notranje zadeve drugih, mednarodne solidarnosti, krepitev proletarskega internacionalizma ter uveljavljanja politike neuvrčenosti.

ORGANIZACIJSKO-POLITIČNA GRADITEV IN AKCIJSKA KREPITEV SINDIKATA

Ob upoštevanju nalog sindikata, ki izhajajo iz ustave, dokumentov desetega kongresa ZKJ in sedmega kongresa Zveze sindikatov Jugoslavije, ter zahtevo, da se sindikat razvija v revolucionarno in učinkovito organizacijo delavskega razreda, se bo:

- boril za lastno idejnopolično, organizacijsko in akcijsko krepitev ter za razvijanje revolucionarne zavesti delavcev na osnovah marksistične ideologije,
- prizadeval, da bo aktivnost temeljila na pobudi, interesih in zahtevah članstva ter na dolgoročnih ciljih delavskega razreda,
- boril za krepitev materialnega in družbenega položaja delavcev ter za njihov odločilni vpliv v družbi,
- deloval z metodami dela, ki bodo omogočale neposredno uveljavljanje posamičnih, posebnih interesov delavcev, delov delavskega razreda ter za njihovo demokratično usklajevanje in opredeljevanje skupnega interesa v industriji in rudarstvu pa tudi za opredeljevanje enotnega razrednega interesa delavskega razreda Jugoslavije.

Vsa poglavja v akcijskem programu, ki opredeljujejo aktivnost sindikata na posameznih področjih, so zelo konkretno in nedvoumno razširjena z nalogami, ki jih bo kongres postavil pred članstvo, organizacije in vodstva sindikatov.

TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI FELJTON

JEKLO V SVETU IN ČASU

4

ŽELEZOVA RUDA (1973)

Tabela v nadaljevanju kaže situacijo na področju proizvodnje, uvoza, izvoza in porabe železove rude. Približno 45 odstotkov proizvedene železove rude je bilo izvoženo kot visoko kvaliteta ruda, od tega so 38 odstotkov uvozile japonske železarne. Največje izvoznice te surovine so: Avstralija, Brazilija, Sovjetska zveza, Kanada in Švedska.

Država	% Fe v rudi	proizvodnja (v milijon tonah)	uvoz — izvoz	poraba
ZDA	55—60	88	44	3
Kanada	55	48	3	38
Brazilija	68	56	—	44
Čile	63	10	—	9
Mehika	60	6	—	1
Peru	60	9	—	9
Venezuela	64	23	—	22
Belgija	—	—	31	—
Luksemburg	30	4	—	—
Francija	32	54	12	19
ZR Nemčija	28	5	50	—
Italija	50	1	14	—
Nizozemska	—	—	7	—

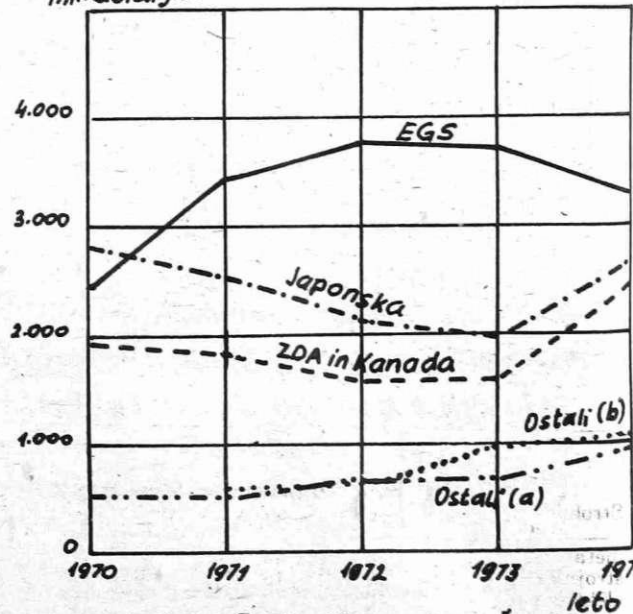
Država	% Fe v rudi	proizvodnja (v milijon tonah)	uvoz — izvoz	poraba
Velika Brita.	28	7	23	—
Avstrija	30	4	2	—
Španija	50	7	5	2
Švedska	60—65	35	—	33
Češkoslovaška	30	2	13	—
Poljska	30	1	14	—
Romunija	30—35	3	10	—
Sovjetska zveza	60	216	—	38
LR Kitajska	—	45	—	—
Indija	61	34	—	22
Japonska	55	1	135	—
LR Koreja	—	9	—	—
Angola	60—65	5	—	5
Liberija	68	22	—	22
Mavretanija	65	10	—	10
Južno af. unija	60—65	11	—	5
Avstralija	65	83	—	74
Skupaj nav. države		799	363	355

Navedene države so skupaj proizvedle 790 milijonov ton železove rude, medtem ko znaša svetovna proizvodnja 825 milijonov ton.

INVESTIRANJE V ŽELEZARSKO INDUSTRIJO

Na diagramu št. 5 je prikazana poraba investicijskih sredstev v železarski industriji v nekaterih državah, oziroma skupin držav (v milij. dolarjev). Krivulje so precej različne in kažejo, kakšno politiko so imele posamezne države v preteklih letih pri vlaganju finančnih sredstev za gradnjo železarske industrije.

mil. dolarjev

(a) Avstrija, Finska, Portugalska, Španija, Švedska

(b) Avstralija, Južnoafriška unija, Venezuela

(diagram št. 5)

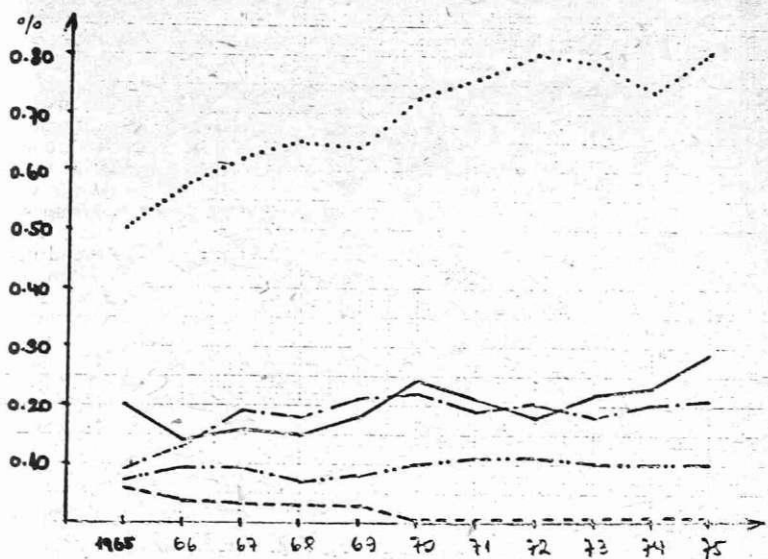
(se nadaljuje)

KADRA Z VISOKO IN VIŠJO ŠOLSKO IZOBRAZBO JE ZA DANES IN ZA JUTRI ŠE VEDNO PREMALO

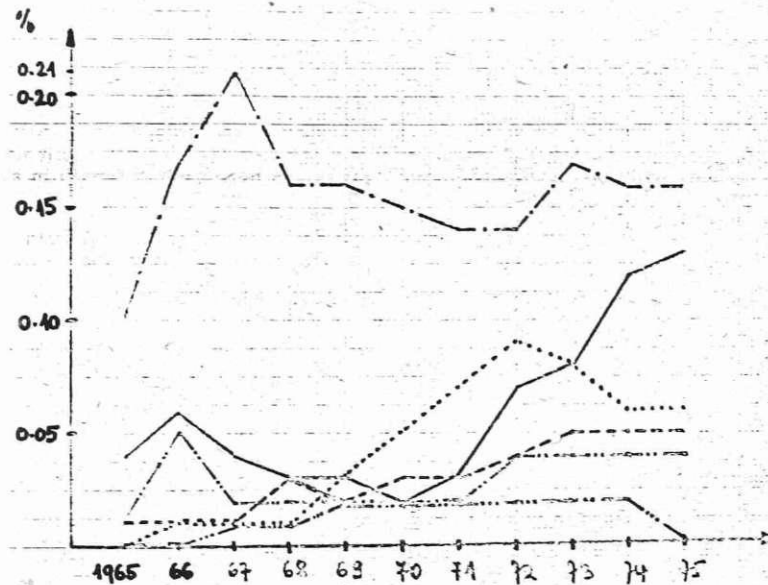
O kadru z visoko in višješolsko izobrazbo slišimo večkrat zelo različna mnenja, ki pa jih lahko (kakor povsod) razčistimo edino s sistematično analizo. Prav to smo pred nedavnim izvedli na zahtevo odbora za kadre pri DS Železarne in jo sedaj – nekoliko spremenjeno – razgrinjamo pred javnostjo. Posebno težo dobiva analiza v luči srednjeročnega programa razvoja Železarne, saj bo železa po znanju očitno velika.

VISOKOŠOLSKI KADER OD 1965 DO 1975

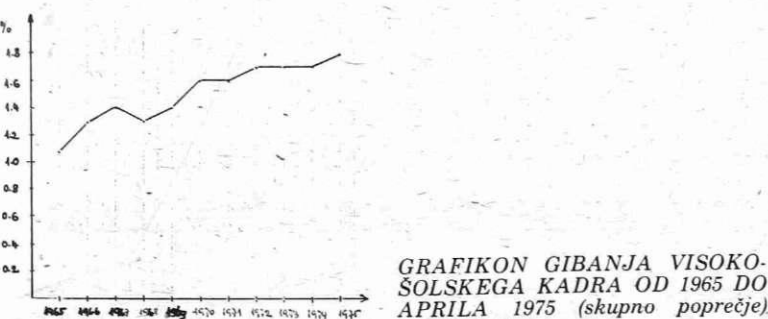
Delež tega kadra v desetletnem obdobju od 1965 do 1975 po posameznih strokah in skupno je prikazan na grafikonih 1, 2 in 3 v nadaljevanju sestavka.

GRAFIKON GIBANJA VISOKOŠOLSKEGA KADRA OD 1965 DO APRILA 1975 (povprečje po strokah) – legenda: metalurgi, ————— strojniki, ————— električarji, ————— kemiki, ————— gradbeniki, geodeti. (grafikon 1)

LEGENDA: ekonomisti humanisti fiziki, matematiki, pravniki, med. in biot., politična. (grafikon 2)

GRAFIKON GIBANJA VISOKOŠOLSKEGA KADRA OD 1965 DO APRILA 1975 (skupno povprečje) (grafikon 3)

KOLIKO VISOKOŠOLSKEGA KADRA IMAMO IN KAKO GA VREDNOTIMO

V Železarni je bila 30. 4. 1975 naslednja struktura visokošolskega kadra:

Stroka	Štev. zaposl.	% (na visoko šolo)	% (na skup. stal. v ŽJ)	Skupaj v SRS (1971)	Indust. in rud. SRS (1971)
metalurgi	50	43,86	0,81		
strojniki	18	15,79	0,28		
električarji	13	11,40	0,21		
ekonomisti	10	8,77	0,16		
ostali humanisti	8	7,02	0,13		
kemiki	6	5,26	0,10		
matematiki	3	2,63	0,05		
pravniki	3	2,63	0,05		
Mod. + biot.	2	1,76	0,03		
fiziki	1	0,88	0,02		
SKUPAJ	114	100,00	1,84	3,8	1,6

Razdelitev po posameznih TOZD in DSSS pa je bila takale:

TOZD	Stroka	Štev. zaposl.	Skupaj	% (na skupni stalež v ŽJ)
TALILNICE	metalurgi	10	10	0,16
VALJARNE	metalurgi	6	6	0,10
HLAD. PRED.	metalurgi	7		
	kemiki	1	8	0,13
VET	metalurgi	3		
	strojniki	13	23	0,37
	električarji	7		
SKUPNE SLUŽBE	metalurgi	24		
	strojniki	5		
	električarji	6		
	ekonomisti	10		
	ostali human.	8		
	kemiki	5	67	1,08
	matematiki	3		
	pravniki	3		
	med. + biot.	2		
	fiziki	1		
ŽJ SKUPAJ		114	114	1,84 %

Posebej nas je zanimalo, kakšen je staž po diplomu, skupni staž ter dejanska in »pričakovana« kategorija visokošolskega kadra. Dobili smo naslednje rezultate (iz primerjave so izključeni pripravniki in osebe nad 20. kategorijo):

Stroka	Štev. zap.	Povpr. staž po dipl.	Razlika od povpr.	Povpr. skup. staž	Povpr. kat.	Pričakov. povpr. kat.	Razlika med dej. in pričak.
Metalurgi	40	9,9	+3,2	11,7	18,30	18,35	-0,05
strojniki	11	6,3	-0,4	7,1	18,00	17,96	+0,04
električarji	11	8,4	+1,7	8,7	18,54	18,19	+0,35
ekonomisti	6	8,0	+1,3	10,1	18,33	18,14	+0,19
ostali human.	7	3,4	-3,3	7,1	16,85	17,64	-0,89
kemiki	4	10,1	+3,4	13,4	17,50	18,37	-0,87
matematiki	3	3,5	-3,2	3,8	17,66	17,65	+0,01
pravniki	3	4,8	-1,9	6,6	18,00	17,79	+0,21
mod. + biot.	2	6,6	-0,1	14,0	18,00	—	—
fiziki	1	5,8	-0,9	5,8	19,00	—	—
SKUPAJ	88	6,7	—	8,8	18,02	—	—

Korelacije (tesnost zveze) med:

staž po diplomu in skupni staž = 0,756 (0,797 ob konstantni kateg.)
staž po diplomu in kategorija = 0,281 (0,469 ob konst. skup. stažu)
skupni staž in kategorija = 0,032 (0,288 ob konstant. stažu po diplomu)

Na osnovi prikazanih rezultatov lahko izluščimo zlasti naslednje značilnosti:

1. Odstotek visokošolskega kadra v splošnem narašča in se je dvignil od 1965 do 1975 z 1,08 % na 1,84 %. Pri tem je viden izrazit vzpon od 1968 do 1970 in precejšnja stagnacija od 1970 do 1974, saj se dejansko tri leta nismo premaknili z »mrtve točke«. To je najbrž odsev varčevanja pri štipendiranju v znanem kriznem razdobju.

2. Kakšen je naš delež tega kadra v primerjavi s SR Slovenijo? Na žalost razpolagamo z uradnimi podatki samo za leto 1971 in ti nam kažejo, da naših 1,84 % zaostaja za celotno SRS (3,8 %), vendar pa je za nalenkost nad nivojem SRS 1971 industrije in rudarstva (1,82 %). Najbolj pomenljivi podatki bi bili najbrž bolj negodni.

3. Med posameznimi strokami vidimo v desetletnem obdobju ugodnejše premike pri metalurških, strojniki, ostalih humanistih, fiziki in matematiki, medtem ko pri ostalih strokah povečevanje ni zadovoljivo. Glede na ta gibanja in potrebe bo treba posebej pospeševati študij tehničnih strok.

4. Povprečni staž teh kadrov po diplomu je še relativno nizek (6,7 let) in bi morali pričakovati, da je večina v obdobju največje ustvarjalne zrelosti in učinkovitosti.

5. Staž po diplomu in skupni staž sta visoko povezana, staž po diplomu in kategorija dokaj nizko, nikakršne zveze pa ni dejansko med skupnim stažem in kategorijo (to seveda velja – kot smo že omenili – ob izključitvi oseb nad 20. kategorijo in pripravnikov!).

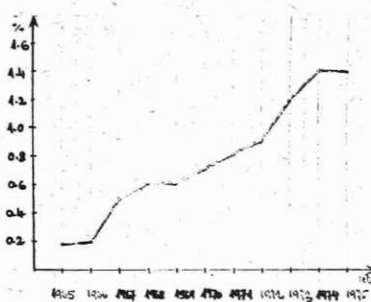
6. Če statistično izločimo vpliv skupnega staža, dobimo dokajšnjo pozitivno zvezo med stažem po diplomu in kategorijo. To pomeni, čim daljši staž, tem višja kategorija ($r = +0,469$). Predpostavili smo, da so vse stroke oz. vsa delovna mesta »enakovredna«, z »enakim startom« in preko regresijskih enačb izračunali t.i. »pričakovano kategorijo« (ob tej predpostavki) ter jo primerjali z dejansko kategorijo delovnega mesta.

Ta operacija nam pokaže (kar je podrobno razvidno v tabeli), da so v najboljšem položaju električarji (+0,35 kat.), pravniki (+0,21 kat.) in ekonomisti (+0,19 kat.), v najslabšem položaju pa ostali humanisti (-0,89 kat.) ter kemiki (-0,87 kat.), medtem ko so ostale stroke zelo blizu »pričakovanim« kategorijam. Še enkrat poudarjamo, da je izračun izveden ob predpostavki »enakega starta« glede zahtevnosti delovnih mest, kar pa seveda ni realno in je treba razlike na račun zahtevnosti delovnih mest še dodatno »prišteti« ali »odšteti« tem izračunom.

Izračuni pa hkrati kažejo, da je najbrž sistem kategorizacije že močno utesenjen, saj se večina otrok in delovnih mest gnete na majhnem prostoru in tako tudi vsa odstopanja

minimalna. Širok razpon in velika pestrost delovnih mest bodo v bodočnosti terjala ustrezen odraz tudi v diferenciaciji njihovega vrednotenja.

VIŠJESOLSKI KADER OD 1965 DO 1975

GRAFIKON VIŠJESOLSKEGA KADRA OD 1965 DO APRILA 1975

Zaposlenost visokošolskega kadra po TOZD in DSSS glede na vrsto šole in povprečno kategorijo (izključeni so pripravniki in kader nad 20. kategorijo):

I. TOZD TALILNICE

Vrsta šole	Štev. zaposl.	Povpr. kateg.
VŠOD Kranj	2	17,5
Skupaj Talilnice:	2	17,5

II. TOZD VALJARNE

Vrsta šole	Štev. zaposl.	Povpr. kateg.
VŠOD Kranj	1	17,0
Met. fak. I. stop.	2	16,5
Skupaj Valjarne	3	16,7

III. TOZD HLADNA PREDELAVA

Vrsta šole	Štev. zaposl.	Povpr. kateg.
VŠOD Kranj	3	16,3
Met. fak. I. stop.	1	16,0
Skupaj Hlad. pred.	4	16,2

IV. TOZD VET

Vrsta šole	Štev. zaposl.	Povpr. kateg.
VŠOD Kranj	8	16,6
Elektro fak. I. stop.	4	17,7
Strojna fak. I. stop.	2	16,0
VTS Maribor	4	16,5
Ostale višje šole	1	18,0
Skupaj VET	19	16,8

V. SKUPNE SLUŽBE

Vrsta šole	Štev. zaposl.	Povpr. kateg.
VŠOD Kranj	8	15,7
Met. fak. I. stop.	3	16,6
Strojna fak. I. stop.	1	20,0
Ekonom. fak. I. stop.	4	16,5
VEKS Maribor	4	16,7
Višja šola za zdr. del.	8	13,6
Ostale višje šole	10	16,2
Skupaj Skupne službe	38	15,8

Analiza višješolskega kadra nam nudi predvsem naslednje zaključke:

1. Skupni delež višješolskega kadra (1,34 %) je pod skupnim nivojem SRS 1971 (2,5 %), vendar nekoliko nad nivojem SRS 1971 industrije in rudarstva (1,0 %).

2. Odstotek višješolskega kadra močno narašča od 1965 do 1975, saj je prirastek v 10 letih kar 7,05-krat; medtem ko je ta prirastek za visokošolski kader samo 1,7-krat.

Kljub visokemu porastu višješolskega kadra je razmerje med visoko in višjo šolo v ŽJ (73:27) manjše kot v SRS 1971 (66:34 oz. v industriji in rudarstvu 63:37) in bomo morali delež in skupno število tega kadra še povečevati.

4. Povprečna kategorija višješolskega kadra je za 1,8 kat. nižja od visokošolskega (18,02:16,20).

5. Očitno najvišji delež višješolskega kadra odpade na VŠOD Kranj (28,92 %) ter strojno fakulteto (12,05 %). Glede na pomanjkanje bi morali v bodoče pospeševati zlasti tehnične stroke, organizatorje pa v večji meri usmerjati v proizvodnjo oz. TOZD.

6. Največji delež višješolskega kadra je zaposleno v skupnih službah (59,0 %) ter VET (30,1 %), medtem ko je po ostalih TOZD delež zelo nizek (od 2,4 do 4,9 %).

SKLEPNE MISLI

V srednjeročnem programu razvoja Železarne od 1976–1980 smo začrtali, da se mora izobrazbeni nivo znatno izboljšati, in sicer pri visokošolskem kadru s sedanjih 1,84 % na 2,84 % ter pri višješolskem kadru s sedanjih 1,34 % na 3,28 %. Za premostitev le obdobje razlike je že pripravljena vrsta ukrepov, na primer nova štipendijska politika, s katero uvajamo močnejšo stimulacijo za hitrejši in uspešnejši študij ter študij tehničnih ved in posebej metalurgije, organizacija študija I. stopnje metalurgije na Jesenicah, večji obseg študija ob delu ipd.

Dejstvo je, da bo šel razvoj v prihodnosti še bolj strmo k visoko zahtevnemu umskemu delu. Po nekaterih podatkih (npr. I. Fourastie) naj bi znašala zaželena kadrovska struktura za gospodarstvo do leta 1500–2000 \$ na prebivalca kar 14 % z visoko in 27 % z višjo in srednjo izobrazbo.

Strahu pred presežkom tega kadra torej ne bi smeli imeti. Če pa se pojavljajo upravičene kritike na njegov račun, potem te večinoma letijo na pravilnost zaposlenosti in učinkovitosti. To pa je že drug vidik, ki ga s to analizo nismo načeli, bi pa vsekakor terjali posebno skrbno obdelavo.

F. Belčič
S. Drakslar

Gledališčniki iz Sremske Mitrovice na Jesenicah

V soboto, 14. junija bo v gledališki dvorani na Jesenicah gostovalo amatersko gledališče iz Sremske Mitrovice s komedijo Jovana Sterije Popovića ZLA ŽENA. S to lahкотno komedijo gledališčniki iz bratske socialistične republike Srbije vračajo obisk našim gledališčnikom. Na predstavo se posebej opozarjamo naše sodelavce in občane iz bratskih republik, ki imajo bolj poredko možnost v svojem materinem jeziku sprejemati kulturne prireditve. Vstopnice so v prodaji v gledališki pisarni na Jesenicah.

DELAVCEM ŽELEZARNE – PEVCEM

Moški pevski zbor Jeklar se pod vodstvom zborovodij Eda Ošabnika in Janeza Ponikvarja pripravlja za osrednjo jeseniško proslavo 30-letnice zmage nad fašizmom, 25-letnice delavskega samoupravljanja in 40-letnice velike stavke kovinarjev, ki bo 23. avgusta v organizaciji naše železarne.

Pripravljalni odbor za proslavo in vodstvo zbora vabita delavce-pevce, da se v teh pripravah priključijo zboru, da bi kar najbolj slovesno praznovali pomembne jubileje.

Vaje zbora so vsako sredo ob 18. uri in petek ob 19.30 v pevski sobi v Titovem domu na Jesenicah (stavba gledališča – I. nadstropje).

DNEVI PRED 7
KONCEM VOJNE Ivan Jan:

(Iz kronike Kokrškega odreda)

Sestanek naj bi bil natančno ob dvanajsti uri. Kmalu za tem, ko je Litzenbauer spet odšel proti kaznilnici, so prek Jamnika pribrela štiri letala in se usmerila k mostu med Otočami in Radovljico, potem pa so odletela obstreljevat nemški transport v Radovljico. Za tem so nizko nad progo odleteli v smeri proti Žirovnici in obstreljevali predseem lokomotive.

Le dobre četrte ure je manjkalo še do pogajanj, zato so predstavniki odreda zelo hiteli s pripravami in pripravljali skupino, ki naj bi po vdaji vkorakala v kaznilnico. Ker pa so bili borci potrebni na položajih, kjer se je prav tedaj odvijal zaigran boj, ni bilo lahko zbrati ljudi.

Medtem je Tetka z najagilnejšimi mladinci pripravljala zastave in nekatere tovariše s terena, ki so nosili klobuke, opremila vsaj s Titovkami.

Skupina za pogajanja z Nemci, v kateri so bili pomočnik odrednega politkomisarija, šef obveščevalnega centra, obveščevalka Jelka ter pomočnikov spremljevalcev, ki je bil predviden za stražo, je odšla k Ještinu. Ostali člani ožjega štaba odreda so bili medtem na položajih, načelnik pa je zbiral skupino, ki naj bi prevzela kaznilnico.

Končno vdaja

Nekaj pred dvanajsto uro so bili parlamentarci, oboroženi z brzo-strelkami, že pri Ještinu. Natančno ob dvanajsti uri so prišli tja tudi lepo urejeni nemški predstavniki: Lagerführer Glanzer, vodja gestapa Brandel ter orožniški komandir Litzenbauer.

Na položajih je odmevalo streljanje in sestanek se je začel hitro odvijati. Predstavniki odreda so Nemcem prikazali celotno vojaško in politično situacijo, posebej pa poudarili, da ima odred položaje okoli Begunj trdno v svojih rokah, da so dobro oboroženi in da imajo tudi v zvoniku dva teška mitraljeza, kar pa ni bilo res. Ta dva da bosta skupaj z ostalimi, če se ne bodo vdali, ob 13. uri udarila po kaznilnici. Sodelovala pa bodo tudi letala. Führer Glanzer je takoj odgovoril, da so pripravljeni na predajo, toda to naj bi se zgodilo šele zvečer. Odred naj bi zvečer napadel kaznilnico le navidezno, naka bi se oni vdali. Tako bi bilo videti, kot da so podlegli močnejšemu sovražniku. Tega predloga pa predstavniki odreda niso sprejeli.

Nemci so očitno računali na pomoč od zunaj, kar so pokazali poznejši dogodki. Zato je bilo vztrajanje odredovcev glede vdaje ob 13. uri zelo važno.

Zahteva odredovih predstavnikov so tedaj podprla letala, ki so kot naročena nekajkrat preletela Begunje. Prebledeli Glanzer je zaskrbljeno uprašal, če imajo partizani res tudi letalstvo.

Po dobrih pol ure so Nemci končno klonili. Dogovorili so se, da bo vsa posadka ob 13. uri zbrana v hodniku kaznilnice, pred njimi pa bo položeno njihovo orožje. Na obeh straneh je bilo zdaj treba hiteti.

Odredna skupina v kaznilnici

Skupinica, ki naj bi odšla v kaznilnico je šla le 24 mož, med kate-

rimi je bilo tudi nekaj terenskih delavcev. To je bilo 4. maja 1945 nekaj minut pred 13. uro.

Pred skupino se je vila zastava z zvezdo. Vodstvo odreda je bilo vseeno malce zaskrbljeno, kajti vedelo je, da nemška posadka v kaznilnici šteje več kot 90 mož, da so dobro oboroženi in da imajo številni med njimi omadeževane roke.

Lagerführer je skupino pričakoval že pred odprtimi vrati kaznilnice. Komandantu odreda je po vojaško raportiral o razvrščenosti posadke, ki je šla 92 mož. Skupinica partizanov je tedaj odšla na kaznilniški

urt in dalje v hodnik, kjer so stali v dve vrsti razporejeni policisti in orožniki. Glanzer se je priporočil le še za zaščito, kajti računali so, da bi jih zaporniki potem tudi lahko napadli. Posadka je imela ob nogah lepo položeno orožje in nahrbtnike.

Po prevzemu se je posadka morala obrniti k zidu, medtem ko je skupina za to odrejenih partizanov pobirala njihovo orožje in opremo.

Medtem je v zrak zletela bela raketa. To je bilo znamenje, ki je branilec Begunj oznanila, da je kaznilnica končno v partizanskih rokah. V nekaj minutah so bila okna begunjskih hiš okrašena s cvetjem in zastavicami, z zvonika pa je zvihrala dolga zastava. Zamajali so se tudi cerkveni zvonovi in začeli oznanjati svobodo.

Nastal je velik trušč, ki se je mešal s streljanjem na položajih pod Begunjami in v njihovi bližini. Tudi poveljnik odrednega ujetniškega taborišča je z nahirto zbrano skupino petnajstih ljudi prihitel do kaznilnice, katere vhod so že stražili partizani. Ujetniško taborišče so vzpostavili v Dragi pri taborišču III. bataljona, s štabom odreda pa so bili že povezani telefonsko.

JOŽE ULČAR-MIRO

MLADA ČETA »1941«

1

V prvih dneh julija 1941 je bila izvedena na Bledu velika (morda največja v Sloveniji) manifestativno – propagandna akcija, ki je – lahko rečemo – pomenila dokončno plebiscitarno opredelitev vseh naprednih sil Gorenjske do nacističnih okupatorjev. Ta akcija je bila izvedena verjetno v okviru skupnih akcij KPS za Gorenjsko, saj soupada v čas, ko so bile podobne akcije izvedene v Kranju in v drugih krajih Gorenjske. To sklepam po tem, ker je Vinko Hafner, sedanjí sekretar mestnega komiteja ZKS Ljubljana v televizijski oddaji steh naših petdeset let govoril o tem, da je bilo po napadu Nemcev na Sovjetsko zvezo, 22. junija 1941, zasedanje komiteja KPS za Gorenjsko, ki ga je vodil Štefan Kebe in kjer je bilo sklenjeno, da se na široki fronti začne tako oborožen odpor, kakor tudi politične in druge akcije na področju Gorenjske.

To tezo potrjuje tudi to, da sta se akcije udeležila padla narodna heroja Stane Žagar, ki je bil takrat član glavnega poveljstva partizanske vojske za Slovenijo in Jaka Bernard, takratni komandant partizanskih enot za Gorenjsko. Pri akciji je sodelovala tudi jeseniška partijska organizacija, s katero smo bili povezani, vsaj kakor se jaz spominim preko Tomaža Verdika – Matije in Jaka Torkarja. Oba sta padla v NOB.

Posebno pomembnost tej akciji daje tudi to, da je bila izvedena prav na Bledu, kjer je bil sedež civilne in vojaške uprave za Gorenjsko ter seveda tudi sedež gestapa.

Ker ta akcija, ki je bila za tisti čas izredno obsežna in pomembna, ni nikjer niti registrirana, niti opisana, menim, da smo preživeli dolžni, da jo otmemo pozabi. Zato jo bom po svojem spominu skušal verodostojno opisati. Popolnoma se zavedam, da je med tem skromnim poskusom zapisa in takratnimi dogodki skoraj 34 let in da je marsikaj zbledelo v spominu. Zato ta zapis v podrobnostih verjetno ne bo povsem točen. Vendar bodo dogodki tistih burnih dni iz leta 1941 dobili tako podobo, da jo bomo kasneje lahko dopolnjevali, če bo to potrebno. Zato prosim bralce tega zapisa, predvsem pa vse

še živeče tovariše – udeležence te akcije, da to z razumevanjem upoštevajo.

Ta zapis govori o skupini mladih fantov z Bleda, ki so v tistih težkih časih leta 1941, ko je nacistični škorenj mendral Evropo povprek in počez, visoko dvignili zastavo upora in revolucije ter ji sledili ne meneč se za žrtve, vse do konca vojne in po vojni izgradnji socializma.

Naša skupina ni bila formalno ustanovljena od kakšnega organa, temveč je nastala pod vplivom raznih okoliščin zadnjih let pred vojno ter seveda levo orientiranih ljudi, med katerimi smo živeli. Značilno za skupino je, da smo skoraj vsi njeni člani izhajali iz delavskih vrst, da nas je bila večina zaposlena v takratni KID, sedanjí Železarni in da smo bili razen dveh ali treh člani telovadnega društva Sokol na Bledu.

Vendar nastanek skupine le ni bil povsem slučajen. V letih pred vojno je bila aktivnost komunistov povsod zelo močna. Precej odkrito so opozarjali na nevarnost fašizma, predvsem po letu 1938, ko je Hitler zasedel Avstrijo, še bolj pa po priključitvi Sudetov in kasnejši okupaciji Čehoslovaške. Naša vzgoja je bila, kolikor se spominjam, strogo nacionalna in panslovanska. Močno smo bili prizadeti, ko je Hitler okupiral Čehoslovaško. Dobro se spominjam, da smo takrat demonstirali in da so se naši starejši tovariši hoteli javiti kot prostovoljci za boj proti Nemcem. Vendar to ni bilo mogoče. Čehoslovaška je bila zasedena v nekaj dneh. Ti dogodki so vnesli vznemirjenost v naša mlada srca in z vso močjo smo začeli sovražiti nacizem in fašizem. Dobro se spominjam, da sem prvič slišal za fašizem po anekdoti Avstrije k nacistični Nemčiji. Rus Janko, eden starejših članov naše skupine, je imel brošuro z naslovom V krempljih fašizma. Kaj je v njej pisalo ne vem, vem pa, da je bila brošura ilegalna, torej prepovedana. V sokolski telovadnici, kjer smo se zbirali po enkrat ali dvakrat tedensko, so se pod vplivom naših vodnikov formirala tudi naša načela v odnosu do družbe in do našega potencialnega sovražnika – fašizma.

Vse je šlo drugače, kot ji je rekel Aleš. In ko ji je nekega večera zanesljivo napovedal, da bodo Rusi zdaj zdaj zmagali mu je očitala, kot bi bil on vsega kriv:

– Kako boste zmagali? Ta peščica gošarjev? Če pa boste zmagali, zame ne boš imel več časa. Saj te poznam. Najbrž pa boš prej padel, ker tako tiščiš z glavo skozi zid!

Alešu je zastal korak.

– Glej! Glej! Cel govor. Res ni natanko tako, kot smo pričakovali. Kaj pa Hitlerjeve napovedi? Bobnanje o tem, da bo Rusija njegova v nekaj mesecih?

– Hotela sem ti le reči, da se stvari drugače sučejo, kot si mi govoril!

V ušesih mu je neprenehoma zvenelo: Če pa boste zmagali? Več časa? Padel? Od kod to? Ali mora človek brez upanja, zaupanja in vere sploh kaj tvegati in žrtvovati? In tudi ne spremeniti, ne zgubiti in ne dobiti!

V besedah je bilo čutiti veliko zaupanje, česar pa Aleš name-noma ni hotel opaziti, raje je rekel:

– Res je torej, da so v nevarnosti spet naši ljudje in da jih je treba obvestiti. Nič pa ni znanega, kdo jih je izdal!

– Povej, kaj naj storim! je hlastnil Filip.

– Ti ničesar. Ostani v ozadju, ker boš tako še največ koristil! Vse drugo prepusti meni!

Filip je bolj kot kdaj poprej zdaj hotel biti čim več z Alešem. Če ga je nemška varnostna služba tako cenila, da je nanj razpisala

IVAN JAN

MRTVI NE LAŽEJO

3

veliko nagrado, je gotovo vedela zakaj. Aleš je bil že tedaj živa legenda, ki so jo pomagali širiti domačini in Nemci. Hote ali nehoti, to ni bilo pomembno. Ljudje, ki so sicer sovražili okupatorje, a so še ostali doma, so zaradi nepoučenosti prisojali Alešu več, kot je v resnici mogel storiti. Hoteli so verjeti in upati, zato so si umišljali, da Aleš v enem večeru lahko pri prvi vasi razžene nemško zasedo, kmalu zatem pa v drugem kraju kaznuje kakega izdajalca ali gestapovca. Kako bi to storil, ne bi znal povedati nihče. Zato zdaj njegovo življenje ni bilo vredno le deset tisoč mark, temveč dosti več. Kakorkoli že, skrita vera v neuničljivost uporniškega gibanja je tlela in se razraščala v ljudeh kot upanje, ki se je v hudih časih vedno opiralo na junake, ki naj bi reševali ogroženo ljudstvo. Seveda pa večini ni prišlo na misel, da so tudi junaki le ljudje in da je resnična rešitev v pripravljenosti in njihovem sodelovanju. Filip je čutil nekaj obojega, zato se je spet vrnil k dolžnostim:

– Gorskoga nisem mogel dobiti, res pa je, da bi lahko že sporočil Golobu...

Hotel je še nekaj reči, pa se mu je beseda zataknila.

– Zakaj mu pa potem nisi? ga je spodbudil Aleš.

Tudi zdaj je bilo čutiti, da gre Filipu težko z jezika tisto, kar je že hotel povedati.

– Raje sem tiho, morda bi bilo krivično.

– Povej! Med nama bo ostalo!

Filip je še malo počakal, potem pa negotovo šepnil:

– Nekaj me je zadržalo, nekakšna nezaupljivost.

Aleš je prislusnil! Kaj tudi Filip že razmišlja o tem, kdo naj bi bil izdajalec. Ali pa že celo ve?

– Na dan z besedo! Kaj je z Golobom?

– Ne vem, kako naj rečem. Čuden je. Se ti ne zdi sumljivo, da ga še niso prijeli, ko so manj pomembnih že več? In tudi zdaj, v tej skupini njegovo ime ni bilo omenjeno. Saj ne rečem, da bi ga morali aretirati in prav je, da gestapo ne ve poglobitnega, vendar vse to človeku le da misliti. Treba bi ga bilo preizkusiti.

Aleš je skril presenečenje in rekel:

– Če je tako, bi o vseh naših, ki so še na svobodi, lahko pomislili enako. Posebno o tebi in tudi o meni.

Filip je sunkovito pogledal Aleša in dejal:

– Morda se motim. Bolje, če se, vendar ga preizkusi. Tudi njegova žena Roza je še tu, mlada, čedna in spogledljiva.

Alešu je tedaj nekaj šinilo v glavo, vendar tega Filipu ni pokazal. Samo pokimal je in rekel:

– Nemara si preveč črnogled. Golob je videti trden možak. Filipu Aleševa dobra sodba o Golobu ni bila všeč, zato je še vrtil:

– Kakor veš. Ne pozabi, koliko je vredna tvoja glava. Pa tudi za naše gre. Na tvojem mestu bi okoli njega hodil bolj previdno. Aleš mu ni hotel kratiti vneme, temveč je želel pogovor izkoristiti, da bi izvedel, kaj misli tudi o drugih.

– Kar si mi namignil, ne bom zavrgel, a nikomur besedice o tem. In ko že govoriš. Kaj pa meniš o Martini?

Ni imel namena govoriti o njej, saj jo je poznal bolj kot njen brat, vendar je hotel slišati tudi njegovo sodbo. Ta se je začudil in neverno vprašal:

– Saj ne misliš resno? Bolje jo poznaš kot jaz.

– Ne, ne. Ljubezen in sorodstvo je lahko eno, to pa je vse kaj drugega.

Filip se je še enkrat obrnil k Alešu in ko je videl, da ta pričakuje odgovor, premišljeno rekel:

– Čeravno je mlada, je izredno samostojna, pametna in zanesljiva. Vendar preveč goreča. Zadnjič sem jo celo svaril, naj bo bolj pazljiva. Pa me je premerila od nog do glave in mi vrgla v obraz, če se morda bojim bolj kot drugi. Da pa je zaradi tebe v veliki nevarnosti, ne moreš zanikati. Tudi zate bo bolje, če se boš manj oglašal pri njej.

– Saj si povedal več, kot bi bilo treba, je rekel Aleš. Vendar je rekel tako tudi zato, ker je Filipu glede obiskov moral pritrditi.

Vse občudovanje naj bo prepuščeno manjšim krasotam, in manj skrivnostnim.

Vidite, tak je Ohrid in Ohridsko jezero, ki ga na enem koncu napaja, na drugem pa iz njega odteka Crni Drim. Napaja ga z vodo, ki si pod goro Golico globoko nekje pod cestnim prelazom skozi zemljo in razpoke utira pot iz Prespanskega jezera, ki je Ohridskemu podobno. Samo še nekoliko bolj sveže in mrzlo je, ker leži dobrih 130 metrov višje od Ohridskega. Je nekoliko manjše kot Ohridsko, bolj plitvo in ima tri lastnike: zgornja polovica je jugoslovanska, desna spodnja albanska, leva pa grška.

Potem so bili ob naši poti še Bitolj, Prilep in Titov Veles. Brez dvoma je bilo v vsakem še veliko zanimivega za nas. Zaviti so bili že v noč.

Titov Veles me je s pogledom z avto ceste, zaradi osvetljenosti, spomnil na Ljubljano, mimo katere smo se peljali pred sinočnjim.

In že je bilo pred nami Skopje in naše sobice v hišicah v olimpijski vasi na pobočju planine Vodno nad Skopjem. Do tja pelje iz mesta strma in ovinkasta cesta, imenovana po mrtvem člaskem predsedniku Salvadorju Alendeju.

Spodaj pod nami se svetijo luči: male luči starega mesta in velike luči, novih trdnih stavb – ki so pripravljene – zgrajene tako, da vzdrže deveto stopnjo po potresni lestvici – če bo še kdaj treba. (Ne smemo pozabiti, da je tu potresno področje).

Približno po sredi teče Vardar, lepi novi mostovi vežejo njegove bregove. Meni pa je najljubši oni stari, Murator, iz 15. stoletja, ki je vzdržal leta 1963 in ki ga zdaj ne obremenjujejo več.

Tam zadaj tisti plameni so iz skopskih talilnic.

Utrujenimi smo zaspali, kajti naslednji dan se zgodaj vračamo na Jesenice.

KONEC

Mestece Ohrid se nam pokaže šele onstran griča, na katerem se sedaj dominirajo zidovi in stolpi velike stene Samuelove trdnjave. Zdaj ima okoli 20 tisoč prebivalcev. Zgodovina Ohrida je pisana, burna in pestrna ter sega daleč pred naše štetje. Tu na obrežju Ohridskega jezera so se že davno križale važne ceste in se povezovale s celim Balkanom in še dalje. Mesto se deli na stari del pod Samuelovo trdnjavo in ima značilno ohridsko arhitekturo in na lepo urejeni moderni novi del z modernimi zgradbami.

Kako je doživljal Ohrid naš Ivo Andrić, naj povedo te njegove besede: »Vzpenjam se, vzpenjam po tlakovanih cestah... Toda ko se obrnem, se ne odpre razgled pred menoj. Ne rodovitna pokrajina, ne jezero, ki sem jih pustil spodaj za seboj, da bi jih bolje videl iz višine. Vzpenjam se med hišami, ki so, kakor bi bile sestre številne družine, vse so si podobne, ampak nikoli nista dve popolnoma enaki. Zdi se, da je smisel tega urbanizma v temle: cesta – pot ne služi drugemu, kot temu, da se po njej pride domov – in tistemu, ki nima hiše in doma, ki pohajkuje po cestah, ni treba, da se zanjo briga. Cesta ni drugača kot trudnost in enoličnost, medtem ko hiša pomeni počitek in radost. Šele, ko vstopite in se povzpnete v nadstropja, šele potem morete visoko s turške verande ali z visokega okna čutiti in videti kaj je, komu je podoben, kaj je bistveni cilj te arhitekture in največja potreba tukajšnjih ljudi: zrak, sonce in krasota pogleda na jezero in na pokrajino, ki ga obkroža.

Anton Kocjančič

NA EKSURZIJU
V MAKEDONIJO

4

Povsod tukaj izbija potreba in prastara želja imeti na vsak način in za vsako ceno svoj del luči in zraka in svoj pogled z višine. Zaradi tega se te hiše, kakor radovedni gledalci, ki hočejo videti coprnijo, naslanjajo druga na drugo, stopajo na prste, se vzpenjajo v višino, se nagibajo naprej med seboj tako daleč, kakor to le dopušča razteznost materiala, narava temeljev, zakon gravitacije do zadnje dopustne obremenitve. In včasih se mi zdi – še preko teh meja.

Prav do trenutka in mesta, ko naenkrat ves prosojen in ožarjen, zažari pogled, katerega lepota nam vzame besede. In tako je tudi najboljše. Molčati. Nič reči, niti samemu sebi ne.

45. SEJA IZVRŠNEGA SVETA SOB JESENICE

Člani izvršnega sveta občinske skupščine Jesenice so na 45. seji v petek, 6. junija, najprej potrdili zaključni račun dohodkov in izdatkov proračuna občine za lansko leto, ki ga je pred tem potrdila tudi služba družbenega knjigovodstva. V lanskem letu je bilo v okviru proračuna za 24.365.288,80 dinarjev dohodkov ter 23.558.622,15 dinarjev izdatkov. Ostanek 807.666,65 din so prenesli v letošnji proračun.

Daljši čas so se v nadaljevanju držali ob razpravi o dveh odlokih. Brez posebnih sprememb so potrdili besedilo odloka o razporeditvi delovnega časa v trgovinah na drobno, gostinstvu, turizmu ter obrtnih in drugih storitvenih dejavnostih. Za trgovino so sicer sklenili samoupravni sporazum, tako da bo odlok veljal le za tiste, ki sporazuma ne bi podpisale. Odlok omogoča, da bodo lahko enake samoupravne sporazume sklenili tudi na drugih področjih dela. O predlogu odloka bodo dokončno razpravljali in sklepali se delegati na sejah vseh treh zborov občinske skupščine.

Tudi o odloku o družbeni kontroli cen iz občinske pristojnosti bodo dokončno razpravljali delegati na sejah vseh treh zborov občinske skupščine. V odloku je določeno, kdo bo lahko sklepal o cenah (kateri organ) in po kakšnem je postopek za določitev novih cen za predmete in storitve.

Na petkovi seji izvršnega sveta so govorili tudi o dveh zadevah s področja stanovanjske problematike. Glede na že sklenjen družbeni dogovor o načinu oblikovanja cen stanovanj, je treba podoben dogovor skleniti tudi v občini. Samoupravna stanovanjska skupnost je predlog dogovora že dala v javno razpravo. Dogovor naj bi natančno opredelil zadolžitve vsakega podpisnika. Še posebej gradbeno operativno, ki se je že sedaj morala z ostalimi dogovarjati za prodajno ceno stanovanj. Če povemo še drugače, je namen družbenega dogovora opredeliti osnovna načela, merila in postopke za pravilno določitev prodajne cene ob upoštevanju interesov vseh udeležencev pri gradnji stanovanj v občini. V dogovoru bo natančno opredeljeno, kaj vse je zajeto v ceni stanovanj in tudi kako mora biti delo opravljeno.

Dogovor naj bi podpisale: samoupravna stanovanjska skupnost Jesenice, izvršni svet občinske skupščine Jesenice, sindikalni svet Jesenice, biro za urbanizem in stanovanjsko poslovanje Jesenice, SGP

Sava Jesenice, ki bo zastopalo združeno gradbeno operativno, vključno z razvojno projektivnim birojem, nadalje Kovinar Jesenice, ki bo zastopal združeno komunalno operativno in končno še Ljubljanska banka, enota Jesenice. K besedilu družbenega dogovora so imeli člani izvršnega sveta le nekaj manjših pripomb.

Drug obravnavani dokument pa je bil program dela, ki ga je pripravil biro za urbanizem in stanovanjsko poslovanje Jesenice v zvezi z urbanistično dokumentacijo. Soglašali so, da je treba nekatere že sprejete urbanistične načrte in rede novelirati, da je treba pripraviti urbanistični načrt tudi za mesto Jesenice, sicer pa so predlagali, da naj oddelek za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve sklene z birojem pogodbo, po kateri bo dolžan poskrbeti za izvajalce posameznih nalog.

Daljši čas so se pogovarjali tudi o financiranju gasilske službe v občini. Poleg prostovoljnih gasilskih društev imamo v občini še poklicno gasilsko in reševalno četo Železarne, ki skrbi za celotno občino. Dogovorili so se, da bo 70 odstotkov potreb za to četo pokrivala Železarna, 15 odstotkov za stanovanjske objekte in objekte splošnega pomena

naj bi prispevala občinska skupščina, preostalih 15 odstotkov pa bi morale financirati ostale delovne organizacije v občini.

Delovne organizacije so glede na dejavnost in tehnološki proces dolžne poskrbeti za požarno varnost in zato tudi za ustrezno službo. Le-te pa v večini delovnih organizacij v naši občini nimajo, čeprav zakon to zahteva. Verjetno je vzrok tudi v tem, da imamo na Jesenicah usposobljeno in dobro opremljeno poklicno četo Železarne, ki pač posreduje povsod tam, kjer je to potrebno.

Ker bi bilo predrago, da bi tudi v manjših delovnih organizacijah ustanavljali samostojne službe za požarno varnost, pričakujejo, da se bodo raje odločile za sofinanciranje. Zato bodo pripravili besedilo posebnih pogodb, ki naj bi jo sklenili za letošnje leto, medtem ko bo financiranje v bodoče reševal zakon.

Med drugim so na seji izvršnega sveta sklenili prispevati 1.000 dinarjev lovski družini Jesenice, ki letos praznuje 30-letnico obstoja in dela in ki bo ob tej priliki pripravila več prireditev. Poleg izdaje almanaha bodo pripravili še lovsko razstavo, razvili društveni prapor ter izvedli nekatera kinološka in druga tekmovanja.

L. T.

NOVA VPLAČILA PRISPEVKOV ZA GRADNJO MRLIŠKIH VEŽIC

Po zadnjem poročilu v Železarni o poteku del in pregledu stanja vplačnikov prispevka za izgradnjo mrliških vežic na Blejski Dobravi, je do 26. maja t. l. vplačalo na zbirnem žiro računu prispevek: dvajset delovnih organizacij in ustanov v skupnem znesku 1.686.462,70 din in sedem zasebnih obrtnikov v skupnem znesku 7.400,00 din. Tako je znašalo skupno vplačilo na 26. maja na zbirnem računu 1.693.862,70 dinarjev.

Pregled vplačil na dan 9. junija pa nam pokaže, da se je število vplačnikov, kakor tudi znesek vplačil znatno povečal. Še posebej z vplačili prispevka železarne Jesenice. Tako so v času od 20. maja do 9. junija vplačale svoj prispevek naslednje organizacije združenega dela:

Železarna Jesenice — 1.000.000,00 din, Ljubljanska banka Jesenice — 12.800,00 din, IGP Gradis Ljubljana — 100.000,00 din, občinski odbor ZB NOV Jesenice — 400,00 din, Kovinska oprema Mojstrana — 8.000,00 din, delavska univerza Jesenice — 1.800,00 din, zdravstveni dom Jesenice — 48.800,00 din, železarsko izobraževalni center Jesenice — 19.600,00 din, naravno zdravilišče Triglav Mojstrana — 1.600,00 din, Lekarna Jesenice — 6.000,00 din in finančni načrt upravnih organov Sob Jesenice — 5.000,00 din — ali

skupno enajst organizacij v skupnem znesku 1.204.000,00 din.

Tudi seznam vplačnikov zasebnih obrtnikov, se je v tem času povečal za devet vplačnikov in sicer: Marjan Medja, Lipce — 400,00 din, Cveta Valjavec Blejska Dobrava — 400,00 din, Dušan Hribar, Jesenice — 400,00 din, Zdenka Urbanc, Jesenice — 1.600,00 din, Janez Jenko, Jesenice — 800,00 din, Alfonz Kališnik, Jesenice — 800,00 din, Tatjana Pribil, Jesenice — 500,00 din, Jože Zerkal, Jesenice — 400,00 din in Lado Trevn, Jesenice — 800,00 din, ki so skupno vplačali 6.100,00 din.

Po seštevku vseh vplačil je bilo 9. junija vplačanih na zbirni žiro račun 51530-849-224,47 prispevkov v skupnem znesku 2.903.962,70 din.

Vsem novim vplačnikom prispevka, katerih naslove in imena danes objavljamo, se gradbeni odbor zahvaljuje.

C.E.

Novice iz radovljiške občine

Na 30. seji izvršnega sveta SO v petek, 6. 6. so obravnavali zadeve s področja urbanizma in gradbeništva, predlog razdelitve sredstev iz presežkov samoupravnih interesnih skupnosti iz leta 1974, družbeni dogovor o osnovni in merilih za določanje OD voljenim ali imenovanim funkcionarjem v pravo sodju, poročilo RO sindikata delavcev uprave, pravosodja in družbenih dejavnosti Slovenije o uresničevanju samoupravnih sporazumov za upravne in pravosodne organe, predlog sklepa o dovolitvi uporabe dopolnilnega dela met pet in sedem delavcev pri samostojnih obrtnikih in predlog o redni likvidaciji Gorenjske opekarne Dvorska vas.

V četrtek, 12. 6. bo 2. seja predsedstva občinske konference SZDL. Na dnevnem redu je obravnavala informacije o akumulaciji potoka Radovne predlog kadrovske sestave koordinacijskih odborov, komisij in svetov pri OK SZDL, predlog občinskih priznanj za 1975, predlog družbenega dogovora o osnovah in merilih za določanje OD delegatom, voljenim in imenovanim funkcionarjem, samoupravnega sporazuma o štipendiranju in imenovanju podpisnikov. Razen tega bodo obravnavali tudi stališča izvršnega komiteja CK ZKS o štipendijski politiki ter izvolili delegate v administrativno finančno komisijo pri OK SZDL.

Na posvetu predsednikov vseh krajevnih konferenc SZDL v sredo, 11. 6. so se pomenili o pripravah za osrednjo gorenjsko proslavo 30-letnice osvoboditve, ki bo 4. julija v Begunjah. Beseda je tekla tudi o nalogah KK SZDL pri ustanavljanju koordinacijskih odborov za družbene organizacije in društva ter za priprave predlogov priznanj, ki jih bodo KK SZDL podelile najzaslužnejšim članom ob 30-letnici osvoboditve in izgradnje samoupravnega socializma. V vseh 20 KK SZDL bodo podelili 106 takšnih priznanj.

V začetku meseca je tovarno Verige Lesce obiskali predsednik in podpredsednik Gospodarske zbornice Slovenije Andrej Verbič in dr. Rudi Babič, direktor Slovenske železarne Gregor Klančnik ter predstavniki občinske skupščine Radovljica. Najprej so si v spremstvu direktorja Verige ing. Vinka Golca ogledali proizvodne obrate, nato pa so se z vodstvom tovarne pogovarjali o proizvodnih nalogah in razvojnih načrtih tega največjega delovnega kolektiva v občini.

V petek in soboto 6. in 7. junija so se v Bohinju nadaljevali seminarji za sindikalne aktiviste — člane IO OOS s področja kmetijstva, prometa in zvez trgovine, lesne industrije in gozdarstva. Seminar je v sodelovanju z DU Radovljica organiziral občinski svet zveze sindikatov.

Za pripravo in organizacijo tedna Komunisti od 16. do 21. junija je občinski komitej ZK Radovljica imenoval osem delovnih skupin, ki so do 10. junija na svojih sestankih sprejele konkretne programe in določile nosilce nalog. Delo komisij usklajuje sekretariat aktivna komunistov — delavcev in komisija za idejno usposabljanje komunistov pri OK ZK.

Na zborih občanov v KS Podnart so se odločili, da bodo razpisali referendum za samoprispevek, ki ga bodo namenili za asfaltiranje 16 km cest in komunalno ureditev nekaterih naselij. Referendum bo v nedeljo, 15. junija samoprispevek pa bodo začeli občani plačevati že od 1. julija.

V času šolskih počitnic bodo po sklepu odbora za medsebojna razmerja delavcev v tovarni Iskra Otoče, sprejeli na obvezno prakso 22 učencev poklicnih sol in 2 dijaka gimnazije iz Kranja.

Turistično društvo Bled je pred dnevi izdalo 50.000 izvodov brošur turistične informacije v slovenskem, srbohrvaškem, angleškem, holandskem, francoskem, italijanskem in nemškem jeziku. V kratkem bo izšlo tudi 200.000 izvodov novega prospekta Bleda, ki ga tiska Gorenjski tisk iz Kranja.

Planinsko društvo Radovljica je obvestilo vse planince in ostale ljubitelje planin, da je zaradi zemeljskega plaz do 20. junija zaprta cesta Draga — Poljska planina. Pot na Begunjsko je možna preko Sv. Petra nad Begunjami.

Na občnem zboru planinskega društva Bled so pozitivno ocenili preteklo delo. Zavzeli so se za takojšnjo obnovitev koč na Lipanci ter sklenili okrepitev pionirski odsek, ki ga vodi Anka Babič. Za predsednika društva so izvolili Pavla Tolarja ml.

Tovarna Almira Radovljica je na letošnjem šestem bienalu industrijskega oblikovanja na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani prejela častno nagrado BIO 6 za priročnik celotne grafične podobe Almire, hkrati pa je dobila nagrado tudi avtor zaščitnega znaka Almire Nenad Novakov.

Na 3. seji komisije za kulturo pri občinskem svetu zveze sindikatov so med drugim sklenili, da bodo skušali v naslednjem obdobju vključiti program kulturne akcije tudi filmsko vzgojo in predvajanje kinotečnih filmov. Razen tega bodo vključili in spodbujali tudi amaterske likovne ustvarjalce — pesnike in pisce proznih del, ki jim bodo omogočili javne nastope, naj boljše pa bodo podelili posebna priznanja in nagrade.

ZKPO občine Radovljica bo od četrтка, 12. do sobote 14. junija v sodelovanju s KPD Zasip pripravila v počastitev 900-letnice Zasipa, 50-letnice KPI Zasip in 40-letnice zleta Svoboda v Celju, občinsko srečanje pevskih zborov Zasipu. Sodelovalo bo 15 zborov, med njimi tudi zbor Slobode iz Varaždina.

Prejšnjo soboto zvečer je delavska univerza pripravila v graščinski dvorani v Radovljici svečano otvoritev likovnih del akademskega slikarja Henrika Marchela in koncert moškega zbora Iskra iz Kranja pod vodstvom pevovodje Janeza Močnika. Razstava bo na ogled do 17. junija.

V četrtek, 5. 6. je obiskal tovarno Elan v Begunjah predsednik zveznega komiteja za energetiko in industrijo ter član ZLS Dušan Ilijevič. Po ogledu proizvodnih obratov se je pogovarjal o poslovnih uspehih in načrtih proizvodnje.

V okviru sodelovanja s prijateljsko občino Brus iz Srbije, so bili prejšnji teden na štiri dnevni oisk, kot gostje radovljiške osnovne šole, učenci 6. razreda osnovne šole iz Brusa. Stanovali so pri svojih vrstnikih. Med bivanjem pri nas so si razen Radovljice ogledali Bled, Begunje in Bohinje.

V organizaciji zavoda za turizem Bled je bil v petek 6. 6. otvoritveni koncert v letošnji sezoni na blejskem otoku. S starimi umetniškimi in ljudskimi pesmimi je nastopil oktet Galus iz Ljubljane.

Na tečaju za gasilske častnike, ki ga je pripravila občinska gasilska zveza Radovljica pod vodstvom Viktorja Pogačarja na Bledu, je uspešno opravil izpit 23 novih častnikov, 16 gasilskih častnikov pa za republiške in trije za občinske sodnike. Po izpitih so vsi tečajniki odšli na izlet v Zagreb, kjer so ogledali delovanje poklicnih gasilcev in njihov center.

OBISKALI SMO KUMROVEC

Naš ljubljani tovariš Tito se je rodil v Kumrovcu, v lepi zagorski vasi. To sem vedela, še preden sem prestopila šolski prag. Videti to vas — pa je bila moja vroča želja.

Uresničila se mi je prejšnji teden, ko smo se tja odpravili na zaključni izlet.

Polni lepih pričakovanj smo v zgodnjem jutru sedli v avtobus. Pot nas je peljala skozi Celje in po štajerski cesti do Hrvaškega Zagorja. Kako čudovit pogled na grčke, porasle z vinsko trto! In končno Kumrovec!

Tam je bilo zbranih že mnogo otrok iz vseh naših republik. Vsi bi si rav tako radi ogledali Titovo rojstno hišo. Stopili smo v dolgo vrsto. Med čakanjem smo si z zanimanjem ogledali kip tovariša Tita, ki stoji pred hišo. Vrsta je kmalu prišla na nas. Vstopili smo. Tu je bil torej pred 83. leti rojen naš ljubljani predsednik. Z zanimanjem smo si ogledali vse prostore, največ pozornosti pa je pritegnila soba, v kateri so razstavljeni dokumenti in razne slike, ki prikazujejo tovariša Tita pri srečanjih s tujimi državniki. Zanimiv je tudi zemljevid poti in prijateljstva. V njegovi hiši je razstavljena tudi maršalska uniforma, ki jo je Tito nosil med vojno.

Po ogledu smo odšli proti domu borcev in mladine. Zgrajen je na gričku. Po stopnicah, ki jih je kar precej, smo se povzpeli do moderne stavbe. Ogledali smo si dom in med drugim tudi s terase uživali v lepem razgledu. V tem spominskem domu je tudi velika dvorana ter kinoteka in velika biblioteka.

Lepi vtisi so nas popolnoma prevzeli in tako smo se z obljubo — še pridemo — poslovili od Kumrovcu ter se čez Bizeljsko odpeljali do Brežic, od tam pa v Čateške Toplice. Trenutek, dva — in že smo bili v vodi. Močno je začelo deževati, vendar nas to ni motilo.

Po kopanju smo zopet sedli v avtobus in se odpeljali proti domu. Še dolgo mi bo ostal v spominu ta izlet, še posebej pa Kumrovec in lep spominski dom.

Erika Zarnik
6. a razred
osnov. šola Kor. Bela

VII. ZBOR GORENJSKIH AKTIVISTOV V DOMŽALAH

Letos se bodo že na tradicionalnem zborovanju gorenjskih aktivistov srečali na VII. zboru gorenjski družbenopolitični delavci in ostali aktivisti, 22. junija v Domžalah. S tem se bo zaključil krog zborovanja po Gorenjskem, ki se je začel pred sedmimi leti v Škofji Loki. Zadnji — VI. zbor — je bil lani na Poljanah v organizaciji družbenopolitičnih organizacij naše občine.

Organizatorji VII. zbora gorenjskih aktivistov so za srečanje pripravili naslednje prireditve:

Sobota, 21. junija:
ob 10. uri v Vinjah srečanje ob 35-letnici III. Pokrajinske konference KPS
ob 20. uri Partizanski miting pri Ivotu pod Šumberkom v Domžalah

Nedelja, 22. junija:
ob 9.30 pred plosopjem PTT
pozdrav udeležencem — predsednik skupščine občine Jernej Lenič
slavnostni govor — nekdanji sekretar okrožnega komiteja Kamnik Franc Zupančič-Marjan
odkritje spomenika »Borbe in dela« — avtorja Toneta Svetine

ob 10. uri slavnostna povorka po Ljubljanski in Klaričevi cesti
ob 11. uri v športnem parku
Veliko zborovanje — pozdravni nagovor predsednika OK SZDL Janeza Vrečka
Slavnostni govor — član sveta federacije Miha Marinko
Kulturni program — združeni pevski zbori, simfonični orkester Domžale — Kamnik, recitatorji in godbi
Dirigent — prof. Tomaž Habe
Vezni tekst — Milan Marinič

Družbenopolitične organizacije občine Jesenice pozivajo vse aktiviste, borce in družbenopolitične delavce, da se udeležijo VII. zbora gorenjskih aktivistov.

Na osrednje zborovanje v nedeljo, 22. junija, bodo v Domžale vozili posebni avtobusi. Odhod avtobusov bo izpred občinske skupščine Jesenice 22. 6. ob 7.30. Avtobusi bodo ustavljali na avtobusnih postajah do Vrbe.

Vsak udeleženec zborovanja, ki bo šel na zborovanje s posebnim avtobusom, soprispeva za stroške prevoza 15. — dinarjev.

Prijave sprejemajo do 19. junija občinska konferenca SZDL in krajevne konference SZDL.

Družbenopolitične organizacije občine Jesenice

ČLOVEK SREDI BETONA

Od takrat, ko je francoski enciklopedist Diderot v posmehljivi viziji prihodnosti, v D'Alembertovih sanjah, predvideval, da bodo nekoč »gojili« ljudi v lončkih in jim vnaprej določali spol, je minilo dvesto let. Danes kaže, da od tega nismo več daleč. Biologi nam obetajo, da se bo Diderotova vizija uresničila še pred koncem stoletja. Vnaprej bomo določali dedne lastnosti, presajali bomo organe, tehnika in avtomatizacija bosta dosegali čuda, ustvarjali bomo nove oblike življenja in če naj verjamemo profesorju Rostand, bomo prav kmalu lahko kupili v drogerijah celo nadarjenost — tako kot zdaj ženske »kupijo« pri kozmetičarju lep nos ali zapeljiv pogled...

Človeštvo, razočarano nad sedanjostjo in nezadovoljno s seboj, išče upanje in tolažbo v prihodnosti. Kdaj pa kdaj se čudoviti kalejdoskop predvidevanj in napovedi rahlo zaustavi ob dvomu: pa bo vse to res prineslo notranji mir in srečo?

Človek pa je poiskal še drugo možnost: nostalgичno hrepenenje po dobrih starih časih. Celo tako daleč gremo pri tem, da pišemo o kulturnem prazniku, pa se nam pisanje izčrpa v čemerljivo vekanje po nekdanjih poljih in gozdovih, po domačijah in kozolcih... Morda naše stolpnice res »hibridno« štrle v nebo, morda se človek res izgublja sredi betonskih gromozank — a eno nam mora biti slej ko prej jasno: ne beg med nekdanje planšarije, ne iskanje sreče v lectovih srih, ki so jih s preprosto ljubeznijo pekle naše babice — ampak hotenje, da sredi betona in cementa (ali kakor koli že imenujemo sodobno urbanizacijo) najdemo človeka, da se mu približamo, da ga odkrijemo — le to bo rešilo človeštvo!

V SOBOTO V CELJE

V letošnjem letu slavimo 40-letnico pomembne kulturno politične manifestacije — obletnico zleta delavskih kulturnih društev Svoboda v Celju. Tam se je 7. julija leta 1935 zbrala množica delavcev iz vse Slovenije, da bi manifestirala svojo privrženost idejam delavskega razreda in izrazila zahtevo po koreniti spremembi takratnih družbenih odnosov. Pod neposrednim vodstvom pokrajinskega komiteja Komunistične partije Jugoslavije za Slovenijo, je celjski zlet Svoboda pred 40 leti pripravil centralni odbor Svoboda. Neposredne priprave za zlet sta vodila člana pokrajinskega komiteja Miha Marinko in Franc Leskošek-Luka.

Zleta Svoboda se je takrat s posebnim vlakom z Jesenic in Javornika udeležilo 438 ljudi. Z okrašenim vlakom so se odpeljali v Celje, z njimi pa so bili kovinarska godba in pevski zbori Enakosti z Jesenic in Svobode z Javornika.

Celjski zlet Svoboda sodi med pomembnejše uspehe delovanja Komunistične partije. Na njem so delavci javno izrazili politično zahtevo po večji in širši družbeni uveljavitvi delavskega razreda in zahtevali odpravo nekaterih zakonov, ki so na najbolj nečloveški način zatirali delavce in druge delovne ljudi. Takrat so sprejeli resolucijo, ki je med drugim zahtevala splošno amnestijo političnih zapornikov, ukinitve zakona o zaščiti države, svobodo tiska, zborovanj in političnega, kulturnega in sindikalnega organiziranja. Celjski zlet Svoboda je manifestiral tudi kulturo kot sestavni del družbenega življenja in delovanja in kot pomembno politično orodje za spreminjanje družbenih razmer.

Osrednja proslava v počastitev tega pomembnega kulturno-političnega jubileja bo v soboto, 14. junija v Celju. Hkrati bo to proslava 30-letnice sindikatov in 25-letnice samoupravljanja. Iz naše občine se bo proslave udeležilo okrog 250 kulturnih, sindikalnih in drugih delavcev.

Udeležence z Jesenic bo odpeljal poseben vlak v soboto ob sedmi uri zjutraj. Predviden prihod v Celje je ob 9.45, odhod iz Celja pa ob 16.48 s prihodom na Jesenice ob 19.37.

Danes o človeku pravzaprav veliko govorimo. Se nikoli nas ni tako zanimalo ljudstvo, ki živi onstran državnih meja, morja, kontinenta; tekamo sem ter tja, da bi prej dosegli cilj, se vozimo z letali, turistične agencije na veliko propagirajo svoje izlete, jih »opremijo« z najbolj podrobnimi informacijami o zgodovinski preteklosti in pisani sedanjosti. Vsi mlini so naravnani v eno smer: pritegniti sodobnega turista, zgrabiti ga, zbrati v skupino, odpeljati pred spomenik, znamenito sliko, kip, morda zvečer na ogled strip teasa... Toliko in toliko minut določijo za ogled, potem pa hitro naprej, spet je določena količina časa namenjena novemu ogledu. Pa spet dalje in dalje. In naenkrat je svet poln »vedenja« o širni zemlji, skrivnosti so razvzplane in jama vednosti polna. Le neke se pokaže luknja: pri vprašanju — kdo sem jaz, kdo je pravzaprav moj bližnji?

Morda prav tu tiči vzrok, da je toliko nesoglasij v svetu.

V švedskem glavnem mestu so pred nekaj tedni odprli svetovni zdravstveni center za proučevanje psihosocialnih dejavnikov in človeškega zdravja. Odprla ga je svetovna zdravstvena organizacija WHO in strokovnjaki pravijo, da je danes ta center tako pomemben kot pred časom ustanove za preprečevanje širjenja epidemij; menda nam danes preti drugačna epidemija — povezana z avtomatizacijo, delom ob tekočih trakovih, neizmerno naglico, begom v lažne vrednote, sredi katerih se znajdemo še bolj razočarani. — Iz Anglije poročajo, da odtujenost med ljudmi vedno bolj narašča in da je podrla celo tolikanj znane dobre sosedske odnose. Angleži nič več ne grade tradicionalnih dvodružinskih hišic z vrtom spredaj, kakršne so nam v spominu, kadar pomislimo na Otočane; zdaj jih postavljajo ločeno, čim dlje drugo od druge — kolikor jim prostor pač dovoljuje... Menda je odtujenost med starši in otroki že na taki stopnji, da otroci najavijo svoj obisk nekaj mesecev vnaprej — in pri tem natančno navedejo, koliko ur ali dni nameravajo ostati doma. In vendar imamo ob vsem tem še en podatek: da se še nikoli ni tako dobro godilo poldrugemu milijonu psov; zanje potrošijo lastniki nič manj kot 140 milijonov funtov ali 5,5 milijarde novih dinarjev letno!

Z vsega sveta prihajajo vesti o naraščajoči brezposelnosti — in vendar v Ameriki ljudje prav tako mrzlično nakupujejo kot pred krizo; izbirajo si najboljše hotele, najdražje motele, ni človeka, ki bi se podal s volkswagenom na počitnice, in na vsej obali od Miamija in Palm Beacha do

Disneyevskega sveta je čutiti eno samo misel: Naj gre k vragu jutrišnji dan — živimo današnjega. Plešimo in norimo! Iščimo srečo! Da — želja po sreči je postala naenkrat središče vsega; kupiti jo je moč v trafikah in drogerijah, najti jo v voščenih lutkah, ki tako zapeljivo gledajo skozi izložbeno okno...

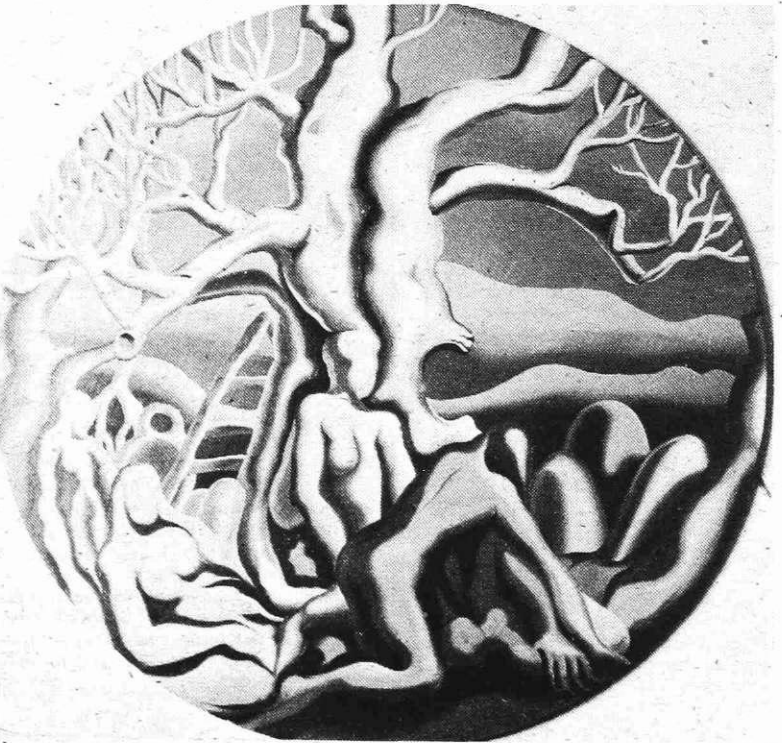
Pesimisti so obupani nad duhovno impotentnostjo, verski fanatiki napovedujejo konec sveta. V Zagrebu so v začetku marca odprli enega največjih in najlepših hotelov v državi, z vsem luksuzom in komfortom, kolikor se ga spodobijo za hotel »L« kategorije. V hrvatskem glavnem mestu grade tudi največje stanovanjsko poslopje: 1377 stanovanj bo v njem za 3900 prebivalcev, 250 garaž in dve zaklonišči. Ljudje pa so s vseh dvignili prst: kako je mogoče, da vse to dovolimo? Saj to je zmaga betona nad človekom, ubijanje čustev in mrtvičenje srca...

Pa vendar sredi tega betona živi človek. Sliši se otroški smeh. Ne krivimo opeke in materiala, če morda nismo notranje potešeni. Srečo nosimo v sebi. Psiholog Chapel je zapisal: »Sreča je v notranjosti človeka; ne ustvarijo je zunanje stvari, marveč ideje, misli in duševne drže, ki jih razvijamo z lastnimi predstavami in dejanji, docela neodvisno od zunanjih dogodkov.« Mi pa tako radi zahajamo v skrajnost. Avtomobili, izpušni plini, stroji, človek, družba — vse to, pravimo, je krivo za našo osamljenost in bolesto občutje. Radi pravimo, civilizacija je kriva za prestopništvo mladostnikov, zrahljane odnose v družini, kriva je celo za kriminal...

Nekoč so ljudje verjeli, da sta bila nebo in zemlja tesno združena, dokler se niso rodili otroci in ju potisnili narazen; nekoč so verjeli tudi, da sloni svet na želvinem hrbtu, da ga drži v prostoru ogromna kača. Mi poznamo svet, zakone, ki vladajo v njem, obvladamo neštete skrivnosti v naravi in jih izkoriščamo sebi v prid. Poiščimo torej še tisto magično besedo, ki jo imenujemo sreča. Pa ne v zaprtašeni razglednici iz nekdanjih časov in tudi v iluzorni podobi prihodnosti ne. Poiščimo jo v sebi, danes, ta trenutek, v svetu, ki nas obdaja — pa naj bo že kakršenkoli!

Dogaja se, da jo iščemo na čudne načine, gojimo razne utvare. Odraščajoč pa je le pristen človeški stik. Obogateni odnosi med ljudmi, iskrenost in tovarištvo, skupni cilji, želja, da bi naredili svet lepši in boljši — to nas bo osrečevalo. Svet pa smo vsi; svet je sestavljen iz posameznikov — pa naj bo sredi cementa in betona, kakor imenujejo naše hiše zagrizeni varovalci okolja, ali sredi zelenih vrtov, kjer si malomeščanska pamet rada slika »rajski svet«.

Marjana Vončina

MARINO MAHNIČ — ISTRAN RAZSTAVLJA NA JESENICAH

V soboto, 14. junija, bodo v mali dvorani Delavskega doma na Jesenicah odprli s krajšim kulturnim programom šesto letošnjo slikarsko razstavo. Ljubiteljem likovne umetnosti se bo s svojimi slikami, izdelanimi v olju in akvarelu, predstavil slikar iz Seče pri Portorožu MARINO MAHNIČ-ISTRAN.

Slikar je bil rojen 13. septembra 1941 v Kopru. Šolal se je na šoli za oblikovanje in na pedagoški akademiji v Ljubljani.

Doslej je skupinsko razstavljal z likovnimi amaterji v Kopru — 1969, 1970, 1971, 1972, v Piranu in v Portorožu. S primorskimi likovniki: v Piranu, Ilirski Bistrici, Subotici in Beogradu. Samostojno pa je razstavljal v Kopru, Portorožu, Krškem, Piranu, Novi Gorici, Črnomlju, Škofji Loki in Ljubljani.

Razstava bo odprta do vključno 25. junija vsak dan od 9. do 12. in od 16. do 19.30.

(Slika: M. Mahnič: Počitek pod oljko, iz ciklusa Človek — narava.)

JAZ SEM ZA VREDNOST BOGATEJŠI, KAJ PA VI?

Človek v isti sapi, ko odhaja zadovoljen s koncerta, ki mu je odprl nova glasbena spoznanja in ga obogatil z novo vrednostjo, pomisli ob prazni dvorani tudi na to, koliko so ljudje, ki takega koncerta niso poslušali prikrašani. Na dveh koncertih je bilo okrog 100 poslušalcev, ki pa so, vsaj na večernem koncertu, z izredno pozornostjo in hvaležnostjo sprejemali zvoke in melodije, ki jih je odlična slovenska harfistka PAVLA URŠIČ izvajala iz svoje glasbene prastarega glasbila. Pri tem seveda izključujemo dva parčka, ki sta se vsak na svojem koncu dvorane, ne oziraje se na ljudi in ugledno izvajalko, nemoteno ljubila in dva ali tri posameznike, ki so sredi izvajanja zapustili dvorano (ko bi vsaj počakali, da bi odšli med ploskanjem!).

Simpatična in skromna umetnica je za uvod zelo razumljivo in v preprostem jeziku predstavila, večini poslušalcev manj znano prastaro glasbilo — harfo. To je bil, mimogrede povedano, tudi prvi solistični koncert na tem glasbilo na Jesenicah. Zatem je poslušalce s prijetnim komentarjem skladb in predstavitev, ki so nastale, popejlala od prve napisane skladbe do današnjega časa modernih in klasičnih kompozicij.

Uro in pol smo skoraj brez diha uživali ob melodijah in njenih komentarjih lepoto, za katero so mnogi prikrašani, ali zaradi svoje inertnosti (lenobnosti), preveliki zaverovanosti v materialni svet, ali nerazvitih kulturnih navad, ali... Za vse razumljiv glasbeni jezik. Kdo ne bi doumel iz

izvajanih melodij razbrati žuborenje potoka ali valovanja morja, ali piš vetra, ali južnoameriški ritem?

Kakorkoli že, vse to nas le opozarja, da organizirane družbenopolitične sile v tem pogledu ne delujejo tako kot jim to velevalo kongresne resolucije in zaključki. Da tudi v šolah ne delujejo tako, kot bi morali na področju kulturne vzgoje. Kajti večer kakršnega smo doživeli s harfistko Pavlo Uršič, lahko ocenimo kot izredno uspeh in umetniško dognan poskus približati visoko umetniško raven tudi manj razgledanemu poslušalcu. Kajti vsi, ki smo bili v dvorani, od glasbeno izobraženih in razgledanih do manj in nerazgledanih, smo uživali glasbene lepote.

Organizator koncerta je bila občinska Zveza kulturno prosvetnih organizacij Jesenice, ki to delo opravlja že nekaj let. Toda mislim, da bo tudi ona bistveno morala spremeniti odnos do takega dela. Podpisati pogodbo, izobesiti plakate in rezervirati dvorano, je za sedanjega animatorja kulture mnogo, mnogo premalo. Tak malodušen odnos do same organizacije koncerta smo občutili poslušalci tudi do same izvajalke — ugledne slovenske umetnice. Nihče je ni niti pozdravil in predstavljal na odru, »škoda« pa je bilo tudi nekaj nagelčkov za pozornost in v zahvalo za imeniten koncertni užitek. Nam v dvorani je bilo neprijetno in ne malo med nami je bilo takih, ki bi to vedeli, da bi »žrtvovali« šopek, da ne bi izpadli tako nekulturno.

Vsekakor pa nas je ta koncert ponovno opozoril, da bomo morali začeti bistveno spreminjati odnose na področju kulture, tako animatorji, kulturni delavci, kakor organizirane družbenopolitične sile.

USPELO SREČANJE PIHALNIH ORKESTROV SLOVENSkih ŽELEZARN

Po dobrem letu dni smo se člani pihalnih orkestrów Slovenskih železarn v soboto, 7. junija, ponovno zbrali na drugem srečanju, ki je bilo to pot na Ravnah na Koroškem. Organizator srečanja je bila komisija za kulturo pri sindikalni organizaciji železarne Ravne. Poleg vodstvenih delavcev ravenske železarne, se je srečanju udeležil tudi generalni direktor ZPSŽ Gregor Klančnik. Pihalni orkester Jeseniških železarjev sta na srečanju spremljala predsednik za kulturo in izobraževanje pri sindikatu naše železarne Ignac Smolej in sekretar kulturne skupnosti Jesenice Janez Kavčič.

V sončnem jutru smo se člani pihalnega orkestra odpeljali proti železarskemu centru Koroške, na Ravne. Tja smo prispeali prav na pričetek proslave ob 30-letnici obstoja ravenske gimnazije. Po krajšem kulturnem programu, ki so ga izvajali mladi pevci z Raven in okolice ter pihalni orkester ravenskih železarjev, smo godbeniki v povorki z rdečim nageljnom v gumbnici in ob zvokih koračnic, odkorakali mimo železarne na mestni trg.

Po skupnem kosilu pri Rimskem vrelcu v partizanskih in Prežihovih Kotljah, je bil krajši glasbeni nastop vseh treh orkestrów. Po uvodnem pozdravu predsednika sindikata železarne Ravne je »sem navzočim« spregovoril tudi generalni direktor ZPSŽ Gregor Klančnik, ki je na kratko oral uspehe pri delu železarn v sestavljeni organizaciji združenega dela Slovenske železarne. Poudaril je, da so ti uspehi plod prizadevanj vseh delavcev v Slovenskih železarnah in da bo za doseganje še boljših rezultatov potrebno še tesnejše sodelovati in to ne samo na področju proizvodnje pač pa tudi na področju kulture in športa. Še posebej je podčrtal pomen tovarniških godb, saj so zrasle iz vrst delavcev, železarjev, ki jih spremljajo na vse njihovi poti od rojstva do smrti. Sodelujejo na vseh praznikih in skupno proslavljajo delovne uspehe. Zato je nujno, da so te godbe sestavni del železarn in kakršnakoli druga oblika ni možna oziroma ne bi smela biti, čeprav so nekateri tudi drugačnega mnenja. Nato je najstarejšim godbenikom posameznih godb v zahvalo za dosedanje delo, najmlajšim pa v spodbudo, razdelil knjižna darila.

Z glasbenim programom so pričeli domačini, ki so z že znano kvaliteto hitro pritegnili poslušalce. Izvajane skladbe so bile zaigrane zelo dobro s polno mero muzikalne usklajenosti in ritmike. Pri tem gre še posebno priznanje mlademu dirigentu, ki je

izšel iz vrst godbenikov in sedaj že uspešno zamenjuje dosedanjega dirigenta in dušo orkestra Joska Hermana.

Drugi so bili godbeniki iz šolske železarne, pod vodstvom profesorja Zupanca. Tudi ta orkester je skladbe odigral zelo kvalitetno in prepričljivo. Kot tretji smo nastopili godbeniki z Jesenic pod vodstvom dirigenta Ivana Knifca. Vse skladbe so bile zaigrane kvalitetno z velikim posluhom in dinamiko.

Vrhunec glasbenega programa je bil vsekakor združeni nastop vseh treh godb, ki so pod vodstvom dirigenta Jožeta Hermana izvedli zelo zahtevno skladbo Gvida Učakarja Partizanka, ter za zaključek še koračnico Gorenjska. To je bil veličasten pogled na 140-članski orkester iz treh centrov slovenskega železarstva, ki istočasno povezuje tri slovenske pokrajine Gorenjsko, Štajersko in Koroško.

Nastop je bil zelo kvaliteten. Pokazal je velik napredek pri vseh treh godbah, kar je še posebej razveseljujoče, saj je napredek nujen, če se hočemo obdržati v vrhu slovenskih pihalnih orkestrów. Prav bi bilo tudi, da se status godb Slovenskih železarn uredi za vse godbe enotno, saj delamo pod okriljem ene organizacije, pa čeprav dislocirano na širšem območju Slovenije.

Drugo srečanje pihalnih orkestrów Slovenskih železarn je v celoti uspešno. Pokazalo je, da so taka srečanja potrebna in nujna, saj si delavci-godbeniki izmenjujejo vsakdanje delovne izkušnje, utrjujejo vezi in se bolj združujejo delavce med seboj. Poleg tega s svojim nastopom krepijo in razširjajo kulturno delo slovenskih železarjev. Vse priznanje zaslužijo tudi organizatorji srečanja za res izvrstno organizacijo in dobro počutje vseh sodelujočih.

Polni nepozabnih vtisov smo se poslovili od prijaznih gostiteljev in si zaželeli na svidenje prihodnje leto v Štorah.

ZAKLJUČNI IZLET

Dan pred odhodom smo bili osmošolci vznemirjeni in polni pričakovanj.

29. maja ob 5. uri zjutraj smo se odpeljali. Prvi daljši postanek smo imeli v Kopru. Nekateri so prvič videli morje in galebe, ki so posamič plavali nad nami. Približevali smo se luki Koper. Luka je bila živa. Nato varjali so ladjo in mi smo z zanimanjem gledali to opravilo. Zraven smo poslušali vodiča, ki nam je pripovedoval o luki. Čas nas je preganjal in nadaljevali smo pot. Naslednja naša postaja je bilo parkirišče ob hotelu Laguna. Hotel smo že prej rezervirali in upali smo, da bo vse v najlepšem redu. Prišlo je razočaranje. Receptor nam je povedal, da so v hotelu starejši ljudje, ki hočejo ob osmih imeti mir. Sumili smo, da je problem le prostor za 85 ljudi.

Nastanili smo se v hotelu Emona. Jedilnica je dajala prijeten vtis. Hrane je bilo dovolj in bila je še kar okusna. Popoldne je bila tekma med učenci osnovne šole Novigrad in učenci naše osnovne šole. Zmagali so Novigradčani. Navdušeni smo bili, da smo se spoznali z istrskimi vrstniki. Za bratstvo so nam podarili pokal. Sklenili smo, da bomo to bratstvo razvijali in jeseni bodo Novigradčani prišli k nam. Po sprejemu pokala smo plesali. Igrali so nam osmošolci osnovne šole Novigrad. Smeha in veselja ni manjkalo. V hotelu smo se zaklepetali čez polnoč.

Naslednjega dne po zajtrku smo šli neprepani na obalo in se predali soncu. Tisti, ki ljubimo naravo in radi raziskujemo, smo si ogledali mesto in ožalo, kamenje na obali in življenje v morju.

Nekateri smo bili navdušeni ob igranju mini golfa, drugi ob namiznem tenisu, pa plavanju in sončenju.

Prišel je čas odhoda. Peljali smo se proti domu. Moje misli so bile pri šolcih. Na izletu so bili čisto drugi ljudje. Na obrazih ni bilo sledu skrbi. Vladovalo je veselje in razigranost. Čeprav smo bili na izletu le dobra dva dneva, je dovolj, da smo spoznali drug drugega tudi z druge strani. Težko se bomo ločili. Šele na koncu teh osmih let smo postali pravi prijatelji.

Na morju sem gledala sončni zahod. Sonce je utojilo v morju in se izgubilo. Izgubili se bomo tudi mi. Vsak izmed nas bo stopil na novo samostojno življenjsko pot. Že se razhajamo, ostali bodo le spomini.

V imenu vseh se zahvaljujem vsem podjetjem, ki so nam pomagali z denarnimi sredstvi, hvala tudi šolščerjem, ki sta nas varno vozila in za dobro voljo pripovedovala šale.

Vlasta Ravhekar, 8. raz.
osnov. šola Kor. Bela

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža in očeta

METODA JAGODICA

se zahvaljujem sindikatu in službi transporta za podarjene vence. Prav tako se zahvaljujem vodji železniškega oddelka na transportu Francu Kalanu za poslovilne besede ob odprtem grobu in vsem, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti.

ZALUJOČI: žena Agata, sin Lado z družino ter hčerka Vera z možem

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, brata, strica in svaka

JANEZA LUPŠE

se iskreno zahvaljujem vsem številnim prijateljem, znancom, sosedom in darovalcem cvetja, ki so nam v težkih dneh pomagali in z nami sočustvovali ter ga spremili na njegovi zadnji poti.

Posebno zahvalo smo dolžni sodelavcem martinarne za spremstvo in vsem tistim, ki so nam namesto venca poklonili denar. Vsem še enkrat iskrena hvala.

ZALUJOČI: žena Jožefa, hčerka Mara in sin Janez z družino.

ZAHVALA

Ob težki in nenadni izgubi dragega moža in očeta

LEOPOLDA ŠOBERLA

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in vaščanom za izrečeno sožalje in podarjene vence in šopke rož.

Zahvaljujem se Transpedu Ljubljana, tobačni tovarni Ljubljana, Transpedu Jesenice, dimnikarskemu podjetju Jesenice in društvu prijateljev mladine Jesenice za podarjene vence.

Zahvaljujem se vsem voznikom osebnih avtomobilov in vsem, ki so dragega pokojnika spremili na njegovi zadnji poti.

Posebno se zahvaljujem dr. Rojčevi, ki nam je v teh težkih trenutkih pomagala.

ZALUJOČI: žena Marija, in Poldi in hčerka Darka z družinama.

ŽELEZARSKI IZOBRAŽEVALNI CENTER IN ŽELEZARNA JESENICE

RAZPISUJETA

SPREJEM UČENCEV V ŠOLSKEM LETU 1975/1976

POKLICNA KOVINARSKA, METALURŠKA IN ELEKTRO ŠOLA

Na poklicni šoli se učenci lahko učijo različnih poklicev. Po končanem šolanju dobijo absolventi ustrezno zaposlitev v žele-

Vpisali bomo:

- 45 učencev za strojne mehanike (strojne ključavničarje)
- 10 učencev za ključavničarje varilce,
- 5 učencev za orodne ključavničarje,
- 20 učencev za strugarje,
- 5 učencev za vodovodne instalaterje,
- 30 učencev za obratne elektrifikarje.

Vpisni pogoji

V poklicno šolo vpisujemo učence z uspešno končano osnovno šolo. Vpišemo pa tudi učence s popravnim izpitom iz tujega jezika. Preizkusa znanja za sprejem ni. Ostali vpisni pogoji so: da je učenec duševno in telesno zdrav in star največ 18 let. Šolanje traja tri leta.

Ugodnosti šolanja

Pri izobraževanju so zelo pomembni pogoji, v katerih učenci živijo in delajo. Pri nas so ti pogoji zelo dobri, in sicer:

- učenci prejemajo mesečno štipendijo po samoupravnem dogovoru o štipendiranju, ki jo daje železarna Jesenice in je odvisna od učnega uspeha,
- učenci iz oddaljenih krajev lahko stanujejo v domu učencev,
- oskrbnino v domu učencev regresira železarna Jesenice,
- učenci dobijo brezplačno malico,
- učenci so zdravstveno in neizogledno zavarovani,
- učenci prejmejo v času šolanja tri delovne obleke.

ŠOLA ZA METALURŠKE DELAVCE

Na šoli za metalurške delavce se učenci lahko učijo različnih metalurških poklicev. Po končanem šolanju je absolventom zagotovljena zaposlitev v obratih železarne.

Vpisali bomo:

- 15 učencev za talilce pri plavžu, SM peči in elektro peči,
- 15 učencev za valjavce,
- 15 učencev za žičarje,
- 20 učencev za hladno valjavce.

Vpisni pogoji

V šolo za metalurške delavce vpisujemo učence, ki so uspešno končali najmanj šest razredov osnovne šole in so izpolnili obveznost osnovnega šolanja. Na tej šoli prideš po najkrajši poti do poklica, saj traja šolanje samo dve leti. Ostali vpisni pogoji so: da je učenec telesno in duševno zdrav in star največ 18 let.

Ugodnosti šolanja

Učenci šole za metalurške delavce uživajo enake ugodnosti kot učenci poklicne šole. Zato jih preberite, in ker so zelo ugodni, jih upoštevajte pri izbiri poklica.

TEHNIŠKA METALURŠKA IN STROJNA ŠOLA

Na tehniški šoli izobražujemo učence za metalurške in strojne tehnike. Po končanem šolanju se lahko absolventi zaposlijo v železarni in drugih gospodarskih organizacijah ali pa nadaljujejo s študijem na ustrezni višji ali visoki šoli.

Vpisali bomo:

- 30 učencev v metalurški oddelku,
- 30 učencev v strojni oddelku.

Vpisni pogoji so:

- uspešno končana osnovna šola,
- uspešno opravljen pisni preizkus znanja iz slovenščine in matematike,
- odlični in prav dobri učenci so oproščeni preizkusa znanja,
- da je učenec telesno in duševno zdrav,
- starost največ 18 let.

Pisni preizkus znanja iz slovenščine in matematike bo 30.6. t. l. ob 9. uri. Navedenega dne naj pridejo v šolo vsi učenci, ker bodo dobili ustrezna navodila. Šolanje traja štiri leta.

Ugodnosti šolanja

Železarna Jesenice bo štipendirala 20 učencev metalurškega in 5 učencev strojnega oddelka. Učenci iz oddaljenih krajev lahko stanujejo v domu učencev.

PRIJAVA ZA SPREJEM

Za sprejem v eno izmed navedenih sol izpolnite prijavo, obr. 1.20 kolkovano z 2. — din. Obrazec dobite v knjigar- nah. V prijavi napišite poleg ostalih podatkov še naziv šole in poklic, za katerega se želite šolati. K prijavi za sprejem priložite:

- spričevalo o končani osnovni šoli,
- rojstni list,
- zdravniško potrdilo.

Za sprejem v dom učencev napišite posebno prošnjo, obr. 1.74 in ji priložite:

- potrdilo o premoženjskem stanju in številu članov skupnega gospodinjstva,
- potrdilo o osebnih dohodkih vseh zaposlenih v skupnem gospodinjstvu.

Prijave in prošnje za sprejem v šolo in v dom učencev pošljite do 28.6. t. l. na naslov: Železarski izobraževalni center Jesenice, 64270 Jesenice. V primeru, da bodo ostala razpisana mesta nezasedena, bo vpis mogoč do 1.9. t. l.

O sprejemu v šolo, dom in pričetku pouka boste pisмено obveščeni.

UČENCI

Možnosti za šolanje so pri nas velike. Izbirate lahko med različnimi poklici, samo odločiti se morate. Zelo pomembno je tudi, da se boste po končanem šolanju lahko zaposlili, saj so Jesenice znano industrijsko središče. Lahko pa boste s šolanjem nadaljevali. Pričakujemo vašo prijavo.

Železarski izobraževalni center
Železarna Jesenice

Kaj bomo gledali v kinu

KINO RADIO

14. junija ameriški barvni film TOM SAWYER ob 15. uri, režija Don Taylor, v glavni vlogi: Jonn Whitaker

14. in 15. junija ameriški V. V. barvni film HARRYJEVA TOLPA, režija Richard Fleischer, v glavni vlogi: Lee Marvin

16. in 17. junija nemški barvni film KAPETAN ob 17. in 19. uri, režija Kurt Hoffmann, v glavni vlogi: Heinz Ruhmann

18. junija italijanski barvni film SKRIVNO ZATOCIŠČE ob 17. in 19. uri, režija Alberto De Martino, v glavni vlogi Anne Heywood

19. junija ZAPRTO

20. junija francosko-italijanski CS barvni film POLICIJA NEKAJ PRIKRIVA ob 17. in 19. uri, režija German Lorente, v glavni vlogi: Frederick Stafford

21. in 22. junija ameriški barvni film STARI DIVJI ZAHOD ob 17. in 19. uri, režija Michael Crichton, v glavni vlogi Yul Brynner

KINO PLAVŽ

14. in 15. junija nemški barvni film KAPETAN ob 18. in 20. uri

15. junija ameriški barvni film TOM SAWYER ob 10. uri

16. in 17. junija ameriški barvni film HARRYJEVA TOLPA ob 18. in 20. uri

18. junija ZAPRTO

19. junija ameriški CS barvni film SLEPAR IN PROSTITUTKA ob 18. in 20. uri

20. junija italijanski barvni film SKRIVNO ZATOCIŠČE ob 18. in 20. uri

21. in 22. junija italijanski barvni film KARAMBOL ob 18. in 20. uri

KINO DOVJE — MOJSTRANA

14. junija ameriški barvni film TOM SAWYER

15. junija ameriški barvni film SKORPIJON

21. junija nemški barvni film KAPETAN

KINO KRANJSKA GORA

14. junija ameriški barvni film SKORPIJON

IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST OBČINE JESENICE Komisija za štipendije

RAZPISUJE

za šolsko leto 1975/76 naslednje kadrovske štipendije za študij na visokih, višjih in srednjih šolah pedagoške smeri:

- 3 štipendije za študij na FNT — matematika,
- 1 štipendijo za študij na FNT — fizika,
- 3 štipendije za študij na PA — matematika-fizika,
- 1 štipendijo za študij na PA — defektologija,
- 5 štipendij za študij na PA — razredni pouk,
- 1 štipendijo za študij na PA — glasbeni pouk-zgodovina,
- 32 štipendij za študij na pedagoški gimnaziji.

Osnovni pogoj za dodelitev kadrovske štipendije je najmanj dober učni uspeh zadnjega letnika šolanja, iz predmeta, za katerega se usmerja, pa vsaj prav dober uspeh.

Štipendije bodo podeljene po določenih družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju štipendijske politike v SR Sloveniji. Štipendije bodo podeljene za čas študija, ki je določen s statutom šole. Štipendisti bodo morali po končanem šolanju delati na ustreznem delovnem mestu na področju šolstva enako dobo, kot bodo prejeli štipendije.

Prijavi za štipendiranje na obrazcu DZS 1.65 — »Prošnja za štipendijo« je treba priložiti:

- overovljen prepis zadnjega šolskega spričevala, oziroma potrdilo o opravljenih izpitih;
- potrdilo občinske skupščine o premoženjskem stanju in številu družinskih članov;
- izjavo kandidata, da ne prejema druge štipendije, podpore, pomoči oziroma potrdilo, da nima obveznosti iz prejšnjega štipendiranja;
- mnenje osnovne šole, organizacije ZSMS ali ZKS na srednji oziroma višji ali visoki šoli.

Potrdila o dohodku staršev v obrazcu prošnje se morajo nanašati na leto 1974.

Izpolnjen obrazec z vsemi zahtevanimi potrdili in prilogami je treba predložiti komisiji za štipendije pri izobraževalni skupnosti Jesenice do 30. junija 1975. Po roku dospelih prošenj in prošenj brez zahtevanih prilog, komisija ne bo obravnavala.

RAZPIS

Prometno, hotelsko in turistično podjetje VIATOR LJUB-LJANA, TOZD promet, delavniške storitve, gostinstvo in turizem JESENICE, objavlja za šolsko leto 1975/76 razpis za naslednja prosta učna mesta:

1. avtomehanik	10 učencev
2. avtoelektrikar	2 učenca
3. avtoličar	1 učenec
4. avtoklepar	2 učenca
5. kuhar	5 učencev
6. natakar	5 učencev
7. hotelski receptor	1 učenec

Učenci bodo v času šolanja prejeli štipendijo oz. vajeniške nagrade v višini, kot jo določata samoupravni sporazum o štipendiranju učencev in sindikalna lista.

Kandidati, ki želijo skleniti učno razmerje, naj pošljejo prošnje najkasneje do 20. junija 1975 na naslov VIATOR LJUBLJANA, TOZD Jesenice, kjer dobite tudi vse potrebne informacije.

Gledališče

PETEK, 13. junija, ob 20. uri A. E. Greidanus: HODL DE BODL ali DVE VEDRI VODE — gostovanje v Bohinjski Bistrici

SOBOTA, 14. junija, ob 19.30 J. S. Popović ZLA ŽENA — komedija, gostovanje amaterskega gledališča iz Sremske Mitrovice

OBČINSKO PRVENSTVO ZRVS JESENICE

Ker so bili opravljeni taktično-orientacijski pohodi z izpiti že v vseh osnovnih organizacijah ZRVS občine Jesenice, bo v nedeljo, 15. t. m. v Kranjski gori še občinsko prvenstvo rezervnih vojaških starešin v taktično-orientacijskem pohodu, na katerem se bo pomerilo 11 ekip rezervnega starešinskega kadra naše občine. Na pohodu bodo morali udeleženci reševati tudi naloge iz topografije, vojaške teorije in taktike. Zaključek pohoda pa je povezan še s streljanjem z malokalibrsko puško.

Vsaka ekipa šteje po tri člane, zbor udeležencev pa je ob 8. uri pri kasarni na Požarju, od koder bodo ekipe krenile v neznano. J. J.

Odbojka

ZA JUGOSLOVANSKI POKAL

Prvo tekmo za jugoslovanski pokal so jeseniški odbojkarji odigrali v Bohinju z istoimensko ekipo in zmagali s 3:0. Drugo tekmo v tem okviru igrajo danes z ekipo Bleda na Bledu.

SALONIT : JESENICE (člani) 74 : 63 (34:30)

Anhovo, 8. junija, prvenstvena tekma osmega kola 1. SKL-B lige, gledalcev 200, sodila sta Lotrič in Mladenovič (oba Ljubljana).

Na gostovanju proti novincu v ligi, so Jeseničani izgubili, potem, ko so vodili skoraj ves prvi polčas in precejšen del drugega. Jeseničani so začeli umirjeno in kmalu povedli. Njihova prednost v prvem polčasu je znašala tudi deset točk. Na koncu polčasa pa so domačini uspeli narediti preobrat in povesti.

PLANINCI OB DNEVU MLADOSTI

Petindvajseti maj se je tudi letos prebudil deževen, zavil v meglo, ki so se puste vlekle nad Jesenicami, ko smo se planinci eden za drugim zgodaj jutraj zbirali na avtobusni postaji pred Čufarjem. Z avtobusom smo se potem peljali do Planine pod Golico, kjer se je ločil mladinski odsek od pionirjev, ki so krenili proti Črnuemu vrhu.

Naša pot je vodila namreč mimo Savskih jam na planino Pusti rovt. Tla so bila vlažna in spolzka, vse okrog nas pa je bilo zavito v gosto, belo meglo, tako da bi brez zanesljivega vodstva lahko kaj kmalu zašli. Ko smo prišli na greben, od koder je v lepem vremenu čudovit razgled, smo lahko občudovali le neprodorno meglo in strm skalnat rob, ki je tik pred nami padal nekam v belo globino.

Na Pustem rovtu pa nas je kot drobna lučka v temi pozdravil zlato-rumeni avrikelj, ki je cvetel po rosinah zelenih pašnikov, polnih ostrega, sivga kamenja. Ker smo imeli še dovolj časa, smo se nekateri povzpeli na bližnji vrh Korenščico. Ko smo se po strmem plazu spuščali z vrha, se je nenadoma razgrnila bela zavesa in daleč pod seboj smo zagledali mračno dolino, posuto z drobnimi skatlicami, med katerimi se je vila Sava. Samo trenutek in že je izginilo vse v megli.

Šele pri spomeniku, kjer so med vojno Nemci pobili kurirje, smo lahko prvič zagledali Pristavo. Pri karavli so se nam pridružili pionirji, tako da smo skupaj prišli na zborna mesto, kjer je bila kratka proslava v počastitev dneva mladosti.

Kljub temu, da so bili vrhovi Karavank zaviti v sive oblake, po priveditvi nismo vsi odšli v dolino. Stirje smo se povzpeli še na Belščico. Dolgo smo se vzpenjali po spolzkem pobočju, dokler nenadoma nismo prišli iz objema megle. Veter je z grebena Stola nosil kosme modrikastih hlapov in ko smo stali na vrhu Belščice, se nam je odprl čudovit razgled na avstrijsko stran, kjer so se v soncu bleščale vasi in mesta raztrešena po širni kotlini. Tako nas je tisti dan gora obdarila z nepričakovano lepoto.

Spuščali smo se hitro in bili v eni uri že na Pristavi, kjer se je pisana množica še vedno veselo zabavala, praznovala dan mladosti, Titov rojstni dan.

M. Surc

NEKAJ UTRINKOV IZ POVOJNEGA RAZVOJA ŠAHA NA JESENICAH

Letos praznuje šahovsko društvo Jesenice tridesetletnico delovanja, čeprav sega organizirano delovanje že v leto 1931, ko je bila pri jeseniški Svobodi ustanovljena sekcija.

Da osvežimo spomin na čase po osvoboditvi, objavljamo nekaj člankov o jeseniškem šahu, ki so jih priobčili takratni časniki.

V jeseniškem kovinarju, glasilu OF jeseniškega okraja, sta bila dne 31. decembra 1948 v rubriki Šah, objavljena naslednja dva članka.

ŠAHOVSKA SIMULTANKA NA JESENŠKI GIMNAZIJI

Prof. Muzlovič, ki vodi šahovski aktiv na gimnaziji, je odigral z aktivom simultanko na 19 deskah. Mojšter šaha na Jesenicah pa je zmagal le na 15 deskah: mlademu Jensterlu je uspelo remizirati, proti Skrlju, Šoberlu in Bahunu pa je mojster moral kloniti.

Drugi mojster šaha na Jesenicah pripravljata simultanko z vajenci metalurške industrijske šole, kjer je šah tudi zelo priljubljen.

ŠAHOVSKI TURNIR NA JESENICAH

Šah je na Jesenicah globoko ukoreninjen in ima veliko prijateljev. Pred kratkim se je zaključil 14-dnevni medšolski turnir, na katerem je sodelovalo 11 moštev s po 6 igralci. V finale sta se plasirala moštvo energijskega oddelka železarne in moštvo prosvetnih delavcev. Ker pa se v finalnem srečanju moštvo ener-

Tudi v drugem polčasu so Jeseničani začeli podobno kot v prvem in vodili s petimi točkami še v trideseti minuti (53:48). Domačini so štiri minute pred koncem izenačili pri rezultatu 61:61. Trener Božič je od igralcev zahteval, da čim več prodirajo pod koš in ne mečejo od daleč. Igralci so poslušali nasvet, vendar ni nič pomagalo, ker sta sodnika dosodila v zadnjih petih minutah en sam prekršek domačinom, Jeseničanom pa šest. Iz igre so morali s petimi osebnimi napakami najprej Noč, zatem Vauhnik in še D. Piriš. Domačini so tako zadnje štiri minute odločili v svojo korist 13:2. Sodnika sta v dvajseti minuti zapisala še dve osebni napaki v korist Jesenic kot nekakšno »kompenzacijo«.

Nastopili so: Piriš D. 17, Lozar, Bizjak, Vauhnik 13, Mihelič I, Vujačić 28, Noč 4.

V soboto bo na sporedu tekma z Zagorjem na igrišču v Podmežaklju ob 19.30.

PRULE : JESENICE (mladinci) 67 : 65 (38:30)

Prvenstvena tekma sedmega kola druge mladinske lige ljubljansko - gorenjske podveze.

Mladinci so v gosteh nesrečno izgubili tekmo z razliko dveh točk. V zadnjih dveh minutah so dosegli osem točk, domačini pa nobene vendar je za kaj več zmanjkalo časa.

Nastopili so: Beznik, Berginc 7 (2:1), Gorenc, Varl, Piriš P. 25 (6:3), Janjič 10 (6:4), Cetina 2, Ličof 10, Gavzoda 11 (6:3).

V petek ob 18. uri igrajo mladinci na domačem igrišču zaostalo tekmo s Senčurjem, v nedeljo ob 10. uri pa prav tako doma z moštvom Domžal.

JESENICE : MENGEŠ (kadeti) 67 : 40 (25:22)

V svoji peti prvenstveni tekmi so kadeti zabeležili četrto zmago in postali eden najresnejših kandidatov za osvovitev prvega mesta v ligi. Tako so prav najmlajši - kadeti in pionirji najuspešnejše moštvo, kar zagotavlja klubu lep bodočnost.

Nastopili so: Rizvanović 2, Bizalj, Jelovčan 1, Ličof 6, Berginc 10, Todorović 10, Smolej 8, Matučec 2, Pivač 22, Rabič 6, Novak.

V nedeljo igrajo kadeti doma ob 8. uri z moštvom Kamnika.

STRELSKO TEKMOVANJE V MOJSTRANI

Streliška družina Janez Mrak Dovje - Mojstrana je minulo soboto in nedeljo izvedla strelsko tekmovanje za člane družine in druge ljubitelje streljanja. Skupaj je nastopilo šestdeset tekmovalcev, ki so dosegli zelo dobre rezultate.

REZULTATI: 1. Mirko Rabiš 78 krogov, 2. Andrej Janša 78, 3. Ivan Jamar 74, 4. Miha Rabič 73, 5. Aleks Mrzlečki 70, itd.

J. R.

gijskega oddelka ni javilo, so igrali zastopniki železarne partije na 6 deskah proti prosvetarjem. Zmagalo je moštvo železarne z rezultatom 5:1. Od prosvetnih delavcev je bil zmagovit le odlični Misjak, prof. Muzlovič pa je po triurni ogorčeni borbi moral kloniti pred odličnim Suhelnom.

V Tovarišu, leto IX. števil 17, z dne 24. 4. 1953 pa je bila v rubriki Šah objavljena naslednja novica:

TAKO IGRA SLOVENSKI PRVAK

Na zadnjem slovenskem šahovskem prvenstvu so bili kandidati za prvaka predvsem inž. Vidmar, inž. Sikošek in Puc. Kakor je znano, je palma prvenstva pripadla inž. Vidmarju, ki je zmagal z dvema točkama naskoka pred Pucem. Tretji je bil inž. Sikošek. Partija med inž. Vidmarjem in inž. Sikoškom je bila zanimiva in je tekla takole:

Damski gambit:

Beli: inž. Vidmar Črni: inž. Sikošek
1. d4 Sf6, 2. c4 e6, 3. Sc3 d5, 4. Lg5 Le7, 5. e3 0-0, 6. Dc2 Sbd7, 7. cd5 ed5, 8. Ld3 c6, 9. Sge2 Te8, 10. 0-0 Sf8, 11. h3 Se4, 12. Le7: De7, 13. Le4: de4, 14. Tfdl Sd7, 15. Sg3 Sf6, 16. d5 cd5, 17. Sd5: Sd5, 18. Td5: Ld7, 19. Td1 Tac8, 20. Dd2 Le6, 21. Td4 f5, 22. b3 Te7, 23. Td6 Tec8, 24. Dd4 Te1, 25. Tc1: Tc1+, 26. Kh2 Tc7, 27. Te6: Črni se vda.

Janez Zure

JESENICE : PRIMSKOVO 1:0 (0:0)

V soboto, 7. junija, so Jeseničani odigrali prvenstveno tekmo z moštvom Primskovega in zmagali z rezultatom 1:0 (0:0).

Jeseničani so tudi tokrat zaigrali v polju dobro, vendar brez zaključnega strela na gol gostov. Tako so napravili pet do šest stoođstotnih priložnosti za dosego gola in med drugim zastreljali tudi enajstmetrovko. Edini gol za naše moštvo je dosegel v 75. minuti Rakovič.

S to zmago so jeseniški nogometaši še vedno na tretjem mestu na prvenstveni lestvici za moštvo Korotana, ki si je že zagotovilo naslov prvaka Gorenjske, in Bleda, ki ima le točko več od našega moštva.

TVD BOHINJ : JESENICE 0:3 (0:2)

V soboto so pionirji NK Jesenice v zadnjem kolu prvenstva TNZ Gorenjske gostovali v Bohinjski Bistrici, kjer so odigrali prvenstveno tekmo s tamkajšnjimi pionirji in zmagali z rezultatom 3:0 (2:0).

Gostujoči pionirji so bili vso tekmo boljše moštvo in so zasluženo premagali svoje sovratnike. S to zmago so naši pionirji zasedli ob koncu prvenstva drugo mesto v svoji skupini. To je nedvomno lep uspeh moštva samega, kakor tudi njihovega trenerja Kovača, bivšega dolgoletnega aktivnega igralca Jesenic.

Gole so dosegli: Zubanovič, Kucko in Grobovšek.

JESENICE : ALPLES 1:2 (1:0)

V nedeljo, 8. junija, je mladinsko moštvo odigralo prijateljsko tekmo z moštvom Alplesa in srečanje izgubilo z rezultatom 2:1 (0:1).

Pomlajeno mladinsko moštvo, katero je nastopilo brez nekaterih igralcev, ki so z zaključkom prvenstvene sezone presegli starostno mejo za nastopanje v mladinski konkurenci, se ni moglo uspešno upirati gostom iz Železnikov. Jeseničani so bili boljši v prvem, gostje pa v drugem polčasu, ko so tudi dosegli oba zadetka in s tem tudi zmago.

Gol za NK Jesenice je dosegel Sulejmanović.

V soboto, 14. junija, gostuje člansko moštvo v Medvodah, kjer se bo v zadnjem kolu prvenstva TNZ Gorenjske pomerilo z moštvom Medvod. Tekma bo ob 17. uri.

BALINANJE

JESENICANI TRETJI

V soboto, 7. in nedeljo 8. junija je bilo v Postojni republiško ekipno prvenstvo balinarjev. Nastopilo je 24 ekip iz vse Slovenije.

Po slovesnem sprejemu gostujočih ekip se je tekmovanje razdeljeno na tri skupine po osem ekip, pričelo. Jeseniški ekipi v postavi: Nikola Gučanac, Ante Bazo, Jože Domevšek, Pavel Vudrič in Alfonz Dornik, se je z dobro igro uspelo prvi dan tekmovanja prebiti v polfinale. V svoji skupini so premagali ekipo Modri val iz Kopra ter ekipo Angel Vesjenjak iz Maribora.

Naslednji dan pa so balinarji Jesenic premagali še ekipo Šiške iz Ljubljane ter Visoke Gradnje iz Postojne, kar je zadostovalo za vstop v finale. Iz ostalih dveh skupin pa sta si to pravico priborili, lanskoletni državni prvaki Skala iz Sežane ter domača ekipa Sovič iz Postojne.

Muhasto vreme, veter in dež ter bučno brenenje sta nekoliko zmedla naše igralce, da jim je le za las ušel iz rok lanskoletni uspeh, drugo mesto v republiki. Ob vse večjem napredku tega športa pa tudi osvojenju tretje mesto lahko stejemo za ponoven uspeh balinarjev Jesenic. Za prikazano igro in trud, ki so ga vložili na tem tekmovanju, ki je trajalo oba dneva od zgodnjih jutranjih ur pa tja do večera, gre vsa pohvala in iskrene čestitke.

REZULTATI: Jesenice : Modri val 13:10, Jesenice : Angel Vesjenjak 13:9, Jesenice : Šiška 13:8, Jesenice : V. Gradnja 13:7, Finale: Jesenice : Skala 8:13, Jesenice : Sovič 4:13, Sovič : Skala 13:4.

Slovenski prvak za leto 1975 je tokrat postala odlična ekipa domačinov Sovič, druga je bila ekipa Skala, tretja ekipa Jesenic. Naslednje uvrščene ekipe: Svoboda iz Ljubljane, Erazem - Postojna, Gostol - Nova Gorica ter Žaba - Ljubljana pa so si prav tako priborile pravico nastopa na državnem prvenstvu.

Za ponovljen uspeh iz lanskega leta, čeprav tokrat tretje mesto, še enkrat iskrene čestitke balinarjem z željo, da nas bodo častno zastopali tudi na državnem prvenstvu, ki bo letos v Tivatu - Črna gora 30. in 31. avgusta.

CK

Mladinsko nogometno moštvo Jesenic, ki je letos osvojilo prvo mesto v svoji skupini in drugo mesto po porazu v finalu z moštvom LTH na Gorenjskem. Stojijo z leve proti desni: Cimirotič, Majcenovič, Subotič, Berčič, Močnik, Skafar, Milošič, trener Radovič; čepijo: Crnalič, Sulejmanović, Mlačnik, Kokošar, Jeršin, Zubanovič in Čatak. Manjkajo še poškodovani Jovičič in dosedanj trener Marjan Žurman, ki je pred kratkim odšel na odsluženje vojaškega roka.

Pionirsko košarkarsko moštvo Jesenic: (stojijo z leve) trener Benedičič, Rakovič, Kržič, Klinar, Mitja Mlinarič, Mazini, Pivač, Alagič, (čepijo z leve) Samardžija, Pukšič, Hlastan, Marjan Mlinarič, Župančič in Domevšek.

Rokomet

PORAZ V PREDZADNJEM KOLU

Rokometaši Jesenic so v soboto, 7. junija, doživeli še en poraz v LCRL. Tokrat jih je čeprav oslabiljena, zasluženo premagala ekipa Brežic. Tekmo sta na igrišču za osnovno šolo na Jesenicah dobro sodila Kovačič iz Kočevja in Andolšek iz Ribnice.

Za RK Jesenice so igrali: Šporar B., Sefaj 1, Štros, Šubic 1, Prešeren 9, Šporar J. 3, Pavlič 5, Peternel 3 in Boltežar.

Jesenški rokometiški so v soboto nastopili brez treh standardnih igralcev, Pogačnika, ki je bil službeno odsoten, poškodovanega Rebolja in kaznovanega Radinoviča. V ekipi sta prvič zaigrala člana B ekipe Sefaj in Štros in prikazala, predvsem prvi dokaj dobro igro.

V tekmi, ki je bila ves čas fer, so prvi povedli gostje. Igralci Jesenic so izenačili pri rezultatu 5:5, nakar so igralci Brežic z boljšimi podajami in sploh s kvalitetnejšo igro prevzeli igro v svoje roke. Jeseničanom v drugem delu prvega polčasa ni šlo. Zadetka niso dosegli niti takrat, ko je bil gostujoči vratar teoretično že premagan, niti ga niso dosegli iz sedemmetrovk, ki so jih v vsej tekmi streljali deset, dosegli pa so le tri zadetke. Prvi polčas so dobili igralci Brežic z 21:7.

TECI IN ŽIVEL BOŠ DLJE - NOVA AKCIJA PARTIZANA SLOVENIJE

Za športno rekreativnimi aktivnostmi, ki so dosegle že precejšnje razsežnosti, kot so: TRIM športni znak, TRIM značka ter HODI (za značko srebrni in zlati čevljiček), je Partizan Slovenije organiziral še TRIM tekmovanje za značko tekača. Za 20 ur teka na leto dobite bronasto, za 40 ur srebrno in za 60 ur teka v letu zlato značko tekača. Podrobna navodila o teku in o tekmovanju za značko tekača lahko preberete v knjižici z naslovom TECI, ki jo je izdal Partizan Slovenije, Tabor 14, 61000 Ljubljana (ki tudi sprejema naročila).

Knjižica TECI je namenjena vsem, ki želijo s tem koristiti svojemu organizmu in zdravju. Tek povečuje sposobnost organizma za preskrbo tkiva s kisikom. Strokovnjaki po vsem svetu navajajo nepojmljive uspehe zdravljenja ožilja in srca s sistematičnim tekom, celo pri ljudeh starih 70 in več let.

V knjižici TECI so vsa navodila (in pojasnila), ker ni vseeno, kako in koliko tečemo. V njej so tudi razne tabele, predvsem je važna tabela ameriškega znanstvenika Coopera, po kateri lahko sami s tekom na določene razdalje izmerimo, kakšna je naša vzdržljivost.

Seveda je v knjižici TECI tudi evidenčni karton za vpisovanje v ustrezne kvadrate. V vsako belo polje kvadrata zabeležimo 20 minut teka, med katerim lahko tudi hodimo, toda čim manj.

V knjižici TECI boste lahko prebrali še druge zanimivosti, ki vas bodo zanimalo oziroma ki so pomembne za vaše zdravje in dobro počutje.

-tok

Košarka

JESENICE : SAVA KRANJ (pionirji) 45:29 (21:10)

Pionirji košarkarji igrajo iz tekme v tekmo bolje. V soboto so na igrišču v Podmežaklju prepričljivo premagali ekipo Save iz Kranja. Na tej tekmi so naši najmlajši košarkarji, poleg dobre obrambe, pokazali dosti učinkovitosti v napadu in že v nekaj minutah tekme strli nasprotnika. V nadaljevanju so sicer nekoliko popustili, kar pa gre precej na račun pogostih menjav. Vsa ekipa je prikazala primerno borbenost in po prvem delu prvenstva v Gorenjski ligi deli drugo do tretje mesto z ekipo Triglava iz Kranja. Na prvem mestu so prepričljivo pionirji Radovljice, ki so dobili vsa srečanja.

Koše za Jesenice so dosegli: Mitja Mlinarič 6, Zoran Samardžija 2, Sejad Rakovič 13, Miha Mazini 10, Joža Klinar 12 in Janko Kržič 2. Nastopili pa so še: Pivač, Domevšek, Pukšič, Marjan Mlinarič in Župančič.

-bef